

T.C.
DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ

YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ANA BİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BARIŞ MANÇO EZGİLERİNDE EKİN DEĞERLERİ

EDİP TAŞDEMİR

İZMİR
2021

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ ANA BİLİM DALI
YABANCI DİL OLARAK TÜRKÇE ÖĞRETİMİ PROGRAMI
YÜKSEK LİSANS TEZİ

BARIŞ MANÇO EZGİLERİNDE EKİN DEĞERLERİ

EDİP TAŞDEMİR

DANIŞMAN
DOÇ. DR. HATİCE İREM ÇOMOĞLU

İZMİR

2021

ETİK İLKE VE KURALLARA UYGUNLUK BEYANNAMESİ

Yüksek lisans tezi olarak sunduğum “Barış Manço Ezgilerinde Ekin Değerleri” adlı çalışmanın içerdiği fikri izinsiz başka bir yerden almadığımı; çalışmamın hazırlık, veri toplama, analiz ve bilgilerin sunumu olmak üzere tüm aşamalarında ve bölümlerinin yazımında bilimsel etik ilke ve kurallara uygun davrandığımı, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada kullanılan her türlü kaynağa eksiksiz atıf yaptığımı ve bu kaynaklara kaynakçada yer verdiğimi, ayrıca bu çalışmanın Dokuz Eylül Üniversitesi tarafından kullanılan bilimsel intihal tespit programıyla tarandığını ve *intihal içermediğini* beyan ederim. Herhangi bir zamanda aksinin ortaya çıkması durumunda her türlü yasal sonuca razı olduğumu bildiririm.

02/08/2021

Edip TAŞDEMİR

DOKUZ EYLÜL ÜNİVERSİTESİ EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
YÜKSEK LİSANS/DOKTORA TEZ ÇALIŞMASI ORJİNALLİK RAPORU

Tarih: 16/08/2021

Tez Başlığı: Barış Manço Ezgilerinde Ekin Değerleri

Yukarıda başlığı belirtilen tez çalışmamın a) Kapak sayfası, b) Giriş, c) Ana bölümler ve d) Sonuç kısımlarından oluşan toplam 69 sayfalık kısmına ilişkin, 16/08/2021 tarihinde **tez danışmanım tarafından** Dokuz Eylül Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı'nın sağladığı İntihal Tespit Programından (Turnitin-Tez İntihal Analiz Programı) aşağıda belirtilen **filtreleme tiplerinden biri** (uygun olanı işaretleyiniz) uygulanarak alınmış olan orijinallik raporuna göre, tezimin **benzerlik oranı %13'tür**.

- <http://www.kutuphane.deu.edu.tr/tr/turnitin-tez-intihal-analiz-programi/> adresindeki Tez İntihal Analiz Programı Kullanım Kılavuzunu okudum ☒

Filtreleme Tipi 1(Maksimum %15) x

Filtreleme Tipi 2(Maksimum %30) ☐

☒ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
☒ Kaynakça hariç,
☒ Alıntılar dâhil,
☒ Altı (6) kelimeden daha az örtüşme içeren metin kısımları hariç.

☐ Kabul/Onay ve Bildirim sayfaları hariç,
☐ Kaynakça dâhil,
☐ Alıntılar dâhil.

EK 1- İntihal Tespit Programı Raporu İLK SAYFA Çıktısı. ☒

EK 2- İntihal Tespit Programı Raporu (Tümü) Cd içinde. ☒

Dokuz Eylül Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Tez Çalışması Orijinallik Raporu Uygulama Esasları'nı inceledim ve yukarıda belirtilen azami benzerlik oranlarına göre tez çalışmamın herhangi bir intihal içermediğini; aksinin tespit edileceği muhtemel durumda doğabilecek her türlü hukuki sorumluluğu kabul ettiğimi ve yukarıda vermiş olduğum bilgilerin doğru olduğunu beyan ederim.

Gereğini saygılarımla arz ederim.

Adı Soyadı : Edip TAŞDEMİR
Öğrenci No : 2018950088
Ana Bilim Dalı : Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
Programı : Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi
Statüsü : Yüksek Lisans ☒ Doktora ☐

ÖĞRENCİ

Edip TAŞDEMİR
16/08/2021

DANIŞMAN

Doç. Dr. Hatice İrem ÇOMOĞLU
16/08/2021

TEŞEKKÜR

Bu araştırma **TÜBİTAK 2211 Yurt İçi Lisansüstü Burs Programı** kapsamında desteklenmiştir. İlgili birime tüm desteklerinden dolayı daima vefa duyguları içinde olduğumu iletir, en içten teşekkürlerimi sunarım.

Bir Türk ekin elçisi olarak addedilen, yediden yetmiş yediye bütün insanlığa seslenen; yaşamında sayısız ödüller alan çağdaş bir ozan, modern bir çelebi, seyyah, Adam Olacak Çocuklar'ın Barış Ağabeyi; sanatçının kendi deyimiyle Türkiye Cumhuriyeti'nde Barış adını taşıyan ilk kişi, söz yazarı, besteci, program yapımcısı ve sunucu olan Barış MANÇO'yu en derin şükranlarımla yâd ederim.

Bu çalışma için tüm ilgi ve desteklerinden dolayı Ana Bilim Dalı Başkanımız Değerli Hocam Sayın Prof. Dr. Şerif Ali BOZKAPLAN'a, Değerli Okul Müdürü Arkadaşım Sayın Seyhan ERTEK'e ve Değerli Çocuk Gelişimi Uzmanı Arkadaşım Sayın Hülya GÜL'e en kalbî teşekkürlerimi sunar, daimî nezaket duyuları içinde olduğumu bildiririm.

Bu çalışmayı birlikte yürüttüğümüz, en derin bilgi ve donanımlarıyla her zaman iletişimde olan, destekleyen ve aydınlatan Değerli Danışman Hocam Sayın Doç. Dr. Hatice İrem ÇOMOĞLU'na en kalbî teşekkürlerimi sunmayı bir gönül borcu bilirim.

İÇİNDEKİLER

ÖZET	viii
ABSTRACT	ix
BÖLÜM I.....	1
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem Durumu	1
1.2. Amaç ve Önem.....	2
1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri	2
1.4. Sınırlılıklar	3
1.5. Varsayımlar	3
1.6. Tanımlar	3
BÖLÜM II	4
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR.....	4
2.1. Ekin Kavramı	4
2.2. Değer Kavramı	4
2.3. Müziğin Dil Eğitimine Etkileri	5
2.4. Türk Ozanı Barış Manço	7
2.4.1. Yaşam Öyküsü	7
2.4.2. Müzeevi.....	10
2.5. İlgili Araştırmalar	11
BÖLÜM III	20
3. YÖNTEM.....	20
3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni	20
3.2. Evren / Örneklem	20
3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları.....	20
3.4. Verilerin Analizi.....	21
BÖLÜM IV	23
4. BULGULAR	23
4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	23
4.1.1. Atasözleri:	23
4.1.2. Deyimler:	25
4.1.3. Kalıp Sözler / İlişki Sözleri:	33

4.1.4. İkilemeler:	35
4.1.5. Yansımalar:	39
4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	40
4.2.1. Kişiler:	41
4.2.2. Hayvanlar:	42
4.2.3. Bitkiler:	43
4.2.4. Yiyecek İçecekler:	45
4.2.5. Meslekler:	47
4.2.6. Sayılar:	47
4.2.7. Renkler:	48
4.2.8. Organlar:	49
4.2.9. Gönül, Yürek, Sevdiceğim, Yavuklu Kavramları:	50
4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	51
4.3.1. Tarihî Kişiler, Olaylar, Eserler:	52
4.3.2. Şehirler, Mekânlar:	53
4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	54
4.4.1. Dinî Kavramlar:	54
4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	56
4.5.1. Gelenek ve Görenekler:	56
BÖLÜM V	61
5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER	61
5.1. Tartışma	61
5.2. Sonuçlar	64
5.3. Öneriler	65
KAYNAKÇA	67
EKLER	72
EK 1. SÖZLERİ BARIŞ MANÇO'YA AİT OLAN EZGİLER	72
1. Abbas Yolcu	72
2. Acıh da Bağa Vir	73
3. Âdem Oğlu Kızgın Fırın Havva Kızı Mercimek	74
4. Affet Beni	75
5. Ahmet Bey'in Ceketini	76
6. Al Beni (Değmesin Yağlı Boya)	77
7. Al Beni (Müsaadenizle Çocuklar)	78

8. Ali Yazar Veli Bozar.....	79
9. Alla Beni Pulla Beni.....	80
10. Allah'ım Güç Ver Bana.....	81
11. Aman Yavaş Aheste	82
12. Anahtar	83
13. Anlıyorsun Değil mi?	85
14. Arkadaşım Eşek.....	86
15. Aynalı Kemer	87
16. Ayı.....	88
17. Bal Böceği.....	90
18. Bal Sultan	91
19. Ballı Kaymak.....	92
20. Ben Bilirim.....	93
21. Benden Öte Benden Ziyade.....	94
22. Beyhude Geçti Yıllar.....	95
23. Binboğa'nın Kızı	96
24. Bir Selam Sana Gönül Dağlarından	97
25. Bugün Bayram.....	98
26. Cacık	99
27. Can Bedenden Çıkmayınca	100
28. Dağlar Dağlar	101
29. Delikanlı Gibi.....	102
30. Dıral Dede'nin Düdüğü	104
31. Domates Biber Patlıcan	105
32. Dön Desem Döner Misin Bana?.....	106
33. Dönence.....	107
34. Dört Kapı.....	108
35. Dut Ağacı	109
36. Durma Ha Durma	111
37. Düriye.....	112
38. Eğri Büğrü	113
39. Elveda Ölüm.....	115
40. En Büyük Mehmet Bizim Mehmet	116
41. Eski Bir Fincan.....	117
42. Evelallah.....	118
43. Fil ile Kurbağa.....	119
44. Gel.....	120

45. Gibi Gibi.....	121
46. Gönül Ferman Dinlemiyor	122
47. Gül Bebeğim	123
48. Güle Güle Oğlum	124
49. Gülme Ha Gülme	125
50. Gülpembe	126
51. Günaydın Çocuklar	127
52. Hal Hal	128
53. Halil İbrahim Sofrası.....	129
54. Hatırlasana.....	130
55. Hayır.....	131
56. Hemşehrim Memleket Nire?	132
57. İşte Hendek İşte Deve (V1).....	133
57. İşte Hendek İşte Deve (V2).....	133
58. Kalpler Beraber	134
59. Kara Sevda	135
60. Karanlıkların İçinde.....	136
61. Kâtip Arzuhâlim.....	137
62. Kayaların Oğlu	138
63. Kazma	139
64. Kezban.....	140
65. Kol Düğmeleri.....	141
66. Küheylan	142
67. Lahburger	143
68. Mahkûm	145
69. Müsaadenizle Çocuklar	146
70. Nane Limon Kabuğu	147
71. Nazar Eyle	148
72. Ne Köy Olur Benden Ne de Kasaba.....	149
73. Ne Ola Yâr Ola.....	150
74. Nerede?	151
75. Olmaya Devlet Cihanda	152
76. Osman	153
77. Ölüm Allah'ın Emri	154
78. Ömrümün Sonbaharında	155
79. S.O.S. Aman Hocam	157
80. Sahilde.....	158

81. Sakız Hanım-Mahur Bey.....	159
82. Sarı Çizmeli Mehmet Ağa (Yaz Dostum)	160
83. Sarıl Bana	161
84. Seher Vakti.....	162
85. Söyle Zalim Sultan	163
86. Süleyman.....	164
87. Süper Babaanne.....	165
88. Unutamadım	166
89. Unutamıyorum	167
90. Vur Ha Vur.....	168
91. Yeni Bir Gün	169
92. Yine Yol Göründü Gurbete	170
93. Yol.....	171
94. Yol Verin Ağlar Beyler	172
95. Yolla Yârim Tez Yolla.....	173
96. Zehra	174
EK 2. BARIŞ MANÇO’NUN ESERLERİNİN LİSTESİ	175
EK 3. ÖĞRENCİNİN AKADEMİK ÖZ GEÇMİŞİ.....	186

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 2.1: Şarkı dersinin etki döngüsü (Nişancı, 2013: 176).....	6
Şekil 2.2: Evin içinden bir görünüm (http://www.barismanco.kadikoy.bel.tr).....	10
Şekil 2.3: Evin dıştan görünüşü (http://www.barismanco.kadikoy.bel.tr)	11
Şekil 4.1: Tespit edilen söz varlığı öğelerinin oranı	40
Şekil 4.2: Tespit edilen kavramsal öğelerinin oranı.....	51
Şekil 4.3: Tespit edilen tarih ve coğrafya öğelerinin oranı	54
Şekil 4.4: Beş ana temanın kendi aralarındaki genel oranı	58
Şekil 4.5: On sekiz alt temanın bütünsel dağılımı.....	59

ÖZET

BARIŞ MANÇO EZGİLERİNDE EKİN DEĞERLERİ

Bariş Manço'nun eserlerindeki ekin değerleri tespit etmek, bu değerlerin ne ölçüde örneklendiğini ve nasıl işlendiğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılmıştır. Sanatçının sözleri kendisine ait 96 Türkçe ezgisi araştırmanın ulaşılabilir evrenini oluşturmuştur. Veriler söz varlığı ögeleri, kavramsal ögeler, tarih ve coğrafya ögeleri, din / inanç ögeleri ve yaşam tarzı ögeleri olmak üzere beş ana ulamda sınıflandırılmış; atasözleri, deyimler, kalıp sözler / ilişki sözleri, ikilemeler, yansımalar, kişiler, hayvanlar, bitkiler, yiyecek içecekler, meslekler, sayılar, renkler, organlar, gönül-yürek-sevdiceğim-yavuklu kavramları, tarihî kişiler-olaylar-eserler, şehirler-mekânlar, dinî kavramlar, gelenek görenekler olmak üzere 18 alt temada içerik analizine tabi tutularak çözümlenmiştir. Geçmiş ile bugün arasında âdeti bir ekin elçisi görevi üstlenen Manço'nun eserlerinde en yoğun deyimlere yer verdiği tespit edilmiştir. Hem dilsel-kavramsal yönden hem de ekin yönünden, ana dili eğitiminde ve yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde Bariş Manço ezgileri etkili, verimli, kalıcı, zengin bir ders materyali olma konumundadır. Bulgular bölümünde sıralanan değerlerden yola çıkarak sanatçının ezgileri yoluyla ilgili kavramları öğretmek isteyen öğretmenlere yol gösterici olacaktır.

Anahtar Kelimeler: Bariş Manço, ekin, değerler.

ABSTRACT

CULTURAL VALUES IN BARIŞ MANÇO SONGS

This study adopting document analysis as a qualitative research method aims to identify cultural values in Barış Manço songs and explore to what extent and how these values are incorporated into his songs. The lyrics of 96 Turkish songs written by the singer himself constitutes the data for this study. The data have been categorised into five as elements of vocabulary, concepts, history/geography, religion/belief and lifestyle. The data have been analysed within the framework of 18 sub-themes such as idioms, proverbs, phrases, reduplications, people, animals, foods, drinks, occupations, numbers, colours, organs, love words, historical figures, events and works of art, cities, places, religion concepts and traditions. The findings indicate that idioms are the most commonly used elements in Barış Manço songs, through which cultural values are handed over from generation to generation. In conclusion, the songs of Barış Manço could be used as effective and enriched materials for linguistic, conceptual and cultural purposes in teaching Turkish as a first language and/or a foreign language. Teachers can use Barış Manço songs as a tool for teaching the concepts identified in the findings section of this study.

Keywords: Barış Manço, culture, values.

BÖLÜM I

1. GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

Dil ve ekin birbirine sıkı sıkıya bağlı olan iki ögedir. Yeni bir dil öğrenimi aynı zamanda hedef dilin ekin öğelerinin de aktarılması demektir. Dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde, Türk ekin değerlerinin açık veya örtük olarak aktarımı sağlanmış olmaktadır.

Tam manasıyla dil öğrenmek, hedef dilin gramer yapısını öğrenmek değil aynı zamanda ekin değerlerini de öğrenmekle mümkün olmaktadır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen birisi, Türk dilinin ekin ve değerler evreninde yolculuk etmektedir. Etkili bir yolculuğun olabilmesi, yüreğe ve ruha dokunabilmesi için kişiye haz ve eğlence vermesi de gereklidir. Kişinin hoşça vakit geçirmek, estetik zevk almak için dinlediği bir ezgi ile bu mümkün olabilmektedir. Batdı'nın (2012: 127) aktardığına göre; müzik yoluyla öğrencilerin eğlenerek öğrenmektedir ve bu sayede motivasyonları en üst düzeye çıkmaktadır. Ayrıca bu materyaller, sadece sınıf ortamında değil öğrencilerin bireysel öğrenme imkânı bulduğu her yerde kullanılan otantik materyallerdir. Aynı zamanda hedef dile ait birçok ekinsel öge ve ifade de bu ezgilerde yer almaktadır.

Bununla birlikte Brewer'den (1995), Çelik'in (2018: 39) aktardığına göre; öğretim aracı olarak eğitim-öğretim ortamlarında müziğin kullanılmasıyla: olumlu ve istenilen eğlenceli bir öğrenme ortamı oluşmakta, öğrenme aktiviteleri için gerekli olan enerji açığa çıkmakta, beyin dalgalarının durumu değişerek, derse olan dikkat artmakta, hafızayı geliştirirken gerilimi, gerginliği azaltmakta, öğrencilerin birbirleriyle uyumlu hareket etmelerine yardımcı olmakta, disiplinli olmayı sağlamakta, istek ve güdülenmeyi arttırmaktadır.

Bir eğlence, hoşça vakit geçirme aracı olan müzik aynı zamanda etkili bir öğretim aracı olarak da kullanılabilir. Türk ekin değerlerinin öğretimi konusunda da Türkçemizin anlam gücünü, kavram zenginliğini ve söz varlığı en iyi biçimde yansıtan kaliteli müzik öğeleri tercih edilirse amaca daha iyi hizmet etmiş olunur. Bu noktada eğlenceli bir yolla yani müzik vasıtasıyla, kitlelere Türk ekin değerlerinin ilmek ilmek aktarılması konusunda akıllara Barış Manço gelmektedir. Artuç (2013) da, yabancılara Türkçe öğretimini zevkli ve verimli hâle getirmek için Türk müziğinin kullanılması gerektiğini bunun için de Barış Manço şarkılarının en iyi örneklerden birini teşkil ettiğini ve Türk ekinine ölümsüz eserler bıraktığını dile getirmiştir.

Manço, Günay (1998) ile yaptığı bir röportajda; Türkçenin çok muazzam bir esnekliği olduğunu dile getirmiş, eserlerinde Türk izlerinin olduğu her coğrafyadan bir parça bulunduğunu ifade etmiştir. Elli beş yıllık ömrünü yabancı ülkelerde seyyah gibi dolaşmasına rağmen kendi dilinden, dininden ve halkından kopamamıştır. Kendi benliğine sahip çıktığını, kendi ekiniyle ilgili öğeleri söyleyip anlattığını, hâlâ da eserlerinde işlemeye devam edeceğini belirtmiştir. Ozanın bu duygu ve düşüncelerinden hareketle, eserlerinde bilinçli olarak Türk dili ve ekiniyle alakalı kavramları işlediği bilgisine ulaşılabilmektedir. Bu araştırmanın temelini de sözü edilen bu değerler üzerine yapılandırılmıştır.

Söz yazarı, besteci, seyyah, kısaca çağdaş Türk ozanı Barış Manço'nun, eserlerinde yer bulan ekin değerlerimizin tespit edilmesi bu çalışmanın yol haritasını oluşturmaktadır.

1.2. Amaç ve Önem

Barış Manço'nun (1943-1999) Türkçe ezgilerindeki ekin değerleri tespit etmek, bu değerlerin ne ölçüde örneklediğini ve nasıl işlendiğini incelemek amacıyla bu çalışma yapılmıştır.

“Kökleri geleneklerimiz ve dünümüz içinde, gövdesi ve dalları bu köklerden beslenerek bugünüme ve yarınlarımıza uzanan” (MEB, 2018: 4) değerlerimizin Barış Manço eserleri vasıtasıyla yabancılara aktarılmasının betimlenmesi açısından bu çalışma önem arz etmektedir.

1.3. Problem Cümlesi / Alt Problem Cümleleri

Araştırmanın ana problem cümlesi aşağıdaki gibidir:

Barış Manço'nun Türkçe eserlerinde tespit edilen ekin değerlerimiz nelerdir ve bunlar ne ölçüde yer almaktadır?

Araştırmanın alt problem cümleleri ise şu şekildedir:

Sanatçının eserlerinde;

1. Söz varlığı (atasözleri, deyimler, kalıp sözler / ilişki sözleri, ikilemeler ve yansımalar) ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

2. Kişiler, hayvanlar, bitkiler, yiyecek içecekler, meslekler, sayılar, renkler, organlar ve gönül, yürek, sevdiceğim, yavuklu gibi Türkçeye özgü kavramsal öğeler ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

3. Tarih ve coğrafya ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

4. Din / inanç ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

5. Yaşam tarzı ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

1.4. Sınırlılıklar

Araştırma, sanatçının sözleri kendine ait olan 96 Türkçe eseri ile sınırlandırılmıştır.

Söz varlığı ögesi içeren değerler; atasözleri, deyimler, kalıp sözler, ikilemeler ve yansımalar ile sınırlandırılmıştır.

Kavramsal ögeler; kişiler, hayvanlar, bitkiler, yiyecek içecekler, meslekler, sayılar, renkler, organlar ve gönül, yürek, sevdiceğim, yavuklu sözcükleri ile sınırlandırılmıştır.

Manço'nun her bir eserinde aynı kavram birkaç kez tekrarlamış olsa bile, aynı kavram aynı eser için bir kez alınarak oranlama işlemine dâhil edilmiştir.

1.5. Varsayımlar

Sanatçının Türkçe eserlerinde ekin değerlerin yer aldığı varsayılarak araştırmaya başlanmıştır.

1.6. Tanımlar

Ezgi: Belli bir kurallara göre düzenlenmiş, kulağa hoş gelen ses dizisi, haz, nağme, melodi (TDK, 2021).

Ekin: “Ekin” kavramı bu çalışmada “kültür” veya “hars” (TDK, 2021) sözcüğünü karşılamaktadır.

Ozan: Şair, sanatçı, söz yazarı.

BÖLÜM II

2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Ekin Kavramı

Ekin kavramı; Arapçası “hars”, Fransızcası “kültür” (culture) olarak ifade edilen ve Güncel Türkçe Sözlük’te (2021b); Toplumsal ve tarihsel gelişme süreci içinde yaratılan maddi ve manevi bütün değerlere vurgu yapılmış, bunları yaratmada ve gelecek kuşaklara aktarmada kullanılan, insanın doğal ve toplumsal çevresine egemenliğinin ölçüsünü gösteren araçların bütünü olarak nitelendirilmiştir.

Kaplan’a göre (2013: 5, 32-75) Türk milletinin ekin değerleri; Türk dili, edebiyatı, tarihi, musikisi, plastik sanatları, şehirleri, Türkiye’nin tabii güzellikleri ve servet hazineleri ile kültürlü insanlar, Türklük ve İslamiyet, çağdaş Türk medeniyetinden oluşmaktadır.

Ülkemizin 17 Ekim 2013’te kabul ettiği, UNESCO tarafından belirlenen Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi’nde ise somut olmayan kültürel miras şu öğeleri içermektedir: Başta dil olmak üzere dille birlikte bu mirasın aktarılmasında taşıyıcı işlevi gören sözlü gelenekler ve anlatımlar; gösteri sanatları, toplumsal uygulamalar, ritüeller ve şöenler; doğa ve evrenle ilgili bilgi ve uygulamalar ve el sanatları geleneğidir.

Bu çalışmada yer alan “ekin” sözcüğü, kültür ve hars sözcüğüyle eş değerli olarak kullanılmaktadır. Ayrıca bu çalışmada geçen “ekin değerleri / ekinsel değerler” kavramı da “kültür ve değerler bileşkesini” ifade etmektedir.

2.2. Değer Kavramı

Pek çok alanla ilişkili olan değer ve değerler kavramı üzerine geçmişten günümüze birçok tanımlar yapılmaktadır ve her araştırmacı kendi perspektifinden bakmaktadır.

TDK Güncel Türkçe Sözlük’te (2021b) 7 numaralı “değer” kavramı; bir milletin sahibi olduğu kültürel, sosyal, ekonomik ve bilimsel değerlerini kapsayan maddi ve manevi öğelerin tamamıdır şeklindedir. Bu çalışmada değerler kavramı daha çok 7 numaralı tanım ile ilişkilendirilmiştir. Araştırma amacına uygun olarak değerlerin ekinsel yönüne vurgu yapılmıştır.

Alan yazın taraması sonucunda elde edilen bilgilere göre değerlerin ekin yönünden incelenmesi bakımından şu verilere ulaşılmıştır:

Kasa (2015), dil, tarih, din, gelenek-görenek, sanat, şehirler, bağımsızlık simgeleri temaları altında; Şahin (2015), dil, din tarih, örf ve adetler, sanat, vatan, aile, ahlak temaları altında; Altunal (2015), aile, dil, din, yardımseverlik ve saygı temaları altında; Bozok (2015) millî değerleri sosyal, dinî, siyasi, ilmî, genetik (ırki) değerler temaları altında sınıflandırmış ve incelemiştir.

Ertuğrul (2015), ekin aktarımı öğelerini; kişiler arası iletişim, ekonomik hayat, millî spor, yiyecek, içecek, müzik, müzik aletleri ve halk oyunları, önemli şahsiyetler, atasözleri, dinî unsurlar, kutlama ve festivaller, Türk âdetleri, değerler, Türk edebiyatı, görsel sanatlar, meslekler, turistik ve tarihî yerler ölçütleri altında; Ördek (2019), aile ve komşuluk ilişkileri, bazı toplumsal değerlerimiz, coğrafya, devlet, dil, edebiyat / sanat, ev, halk kültürü, işler / meslekler, moda, müzik, özel günler, psikoloji, sağlık / spor, tarih, temizlik, yiyecekler / içecekler / tatlılar, zaman temaları altında incelemiştir. Demir (2010) ise, yabancılara Türkiye Türkçesi öğretimi sırasında aktarımı gerçekleştirilebilecek ekinsel öğeleri; din, sanat, edebiyat, tarih, coğrafya, giyim, gelenek görenekler, yemek, mimari, ahlâk, hukuk şeklinde sıralamıştır.

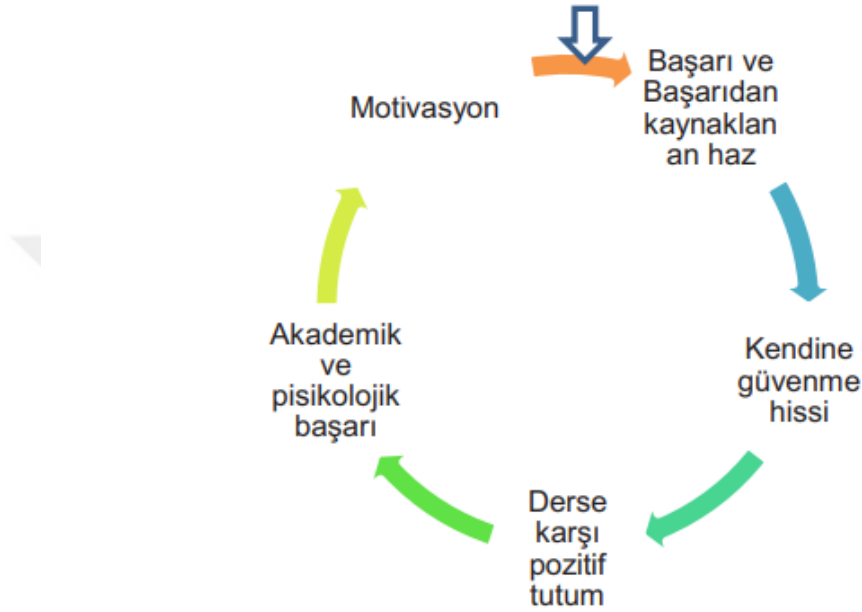
Çalışmanın ilk ana başlığı için Aksan'ın (2004) Türkçenin Söz Varlığı adlı kitabından çeşitli öğeler temel alınmıştır. Alan yazın araştırmalarından sonra amaca en iyi hizmet edebilmesi göz önünde bulundurularak; söz varlığı öğeleri, kavramsal öğeler, tarih ve coğrafya öğeleri, din / inanç öğeleri, yaşam tarzı öğeleri olmak üzere beş ana başlıkta ekin değerlerimiz toplanmıştır.

2.3. Müziğin Dil Eğitime Etkileri

Ünlü gezi yazarı Chatwin (1987), Avustralya Aborjinlerinin uçsuz bucaksız arazileri yürüyerek geçerken atalarından aktarılan şarkılı haritaları tekrarlayarak yollarını bulduklarını “The Songlines” adlı kitabında anlatır. Şarkılar, arazilerdeki ağaçları ve yer şekillerini tarif etmektedir. Şarkı söylemek Aborjinlere yolu hatırlatmakta, onların bilinmeyene olan korkularını yenmelerini yardımcı olmaktadır (Gökşenli, 2011: 27). Şarkıların ilkel yaşam koşullarında bile bir öğretim aracı olarak kullanıldığı, elde edilen bilgiler sayesinde olumsuz duyguları yendiği görülmektedir.

Olumlu duygular içinde olma, ilgiyi artırma bağlamında, dil eğitimi sürecinde müzik kullanılması, bu süreci daha renkli ve etkili hâle getirmektedir. Nişancı (2013: 176), içinde müzik olan bir derse karşı öğrencilerin daha çok ilgili göstereceklerini veya istenmeyen tavırların ortadan kalkacağını dile getirmiştir ve bu süreci Şekil 2.1’de görüldüğü gibi şarkı dersi etki döngüsünde ifade etmiştir. Müziklerle örülü bir ders öğrenciyi motive

edecek ve motive olmuş öğrencinin başarıya ulaşmasını sağlayacaktır. Başarı hazzını yakalayan öğrenci kendine daha fazla güvenecektir. Kendine güven hissi içinde olduğu derse karşı ise daha olumlu tavırlar geliştirecektir. Bu olumlu tavırlar ise öğrencinin akademik ve psikolojik yönden başarılı hissetmesinde önemli rol oynayacaktır. Bu hisler sayesinde öğrencinin motivasyonunun yüksek olması kaçınılmazdır.

Şekil 2.1: Şarkı dersinin etki döngüsü (Nişancı, 2013: 176)

Rahatlıkla ulaşılabilecek pedagojik materyaller olan şarkılar, öğretmenler için ders öncesi hazırlığı da kolaylaştırmaktadır. Sınıfta, ilk karşılaşıldığında, şarkı anlaşılmasa bile kendi yapısı gereği müziği ile insanı hemen etkiler. Bu etkinin genişliğinden yararlanarak içindeki ekinsel öğelerden zengin bir öğretim ortamı oluşturulabilir. Ayrıca şarkı dilinin temel üç özelliği söz konusudur. Bunlar şu şekildedir:

1. Açık Seçiklik: Belirli bir zaman dilimi içinde yürütülen dil derslerinin hızlı temposunda dahi anlaşılır olduğundan dolayı şarkıların dili, dil öğreniminde engel oluşturmamaktadır.

2. Yoğunluk: Şarkılar, sözcüklerle örülü olduğu ve nakaratlarla donatıldığı için yinelenme durumları yüksektir. Yalın bir dille birlikte müziğin de yardımıyla öğrencileri sözcüklerin başka anlamlarına götürüp onların yaratıcılıklarının artmasını sağlar.

3. Uygunluk: Şarkılarda anlam iskeletini oluşturan anahtar sözcükler mevcuttur. Bu sözcükler anlaşıldığı zaman şarkının genel anlamı rahatlıkla kavranılabilmektedir (Köse, 2011: 31).

Bu üç özellik göz önünde tutulduğunda pedagojik açıdan bu tür materyallerin kullanımının önemli bir konum teşkil edeceği ortaya çıkmaktadır.

Genel olarak müziğin dil eğitiminde kullanılmasının etkileri şu şekilde sıralanabilir (Göher Vural, 2018):

- Şarkı söyleme beyindeki dil edinim mekanizmasını çalıştırır.
- Tekrarlar ile kelime kazanımını destekler, öğrenmeyi pekiştirir, duygusal hafızaya olumlu yönde etki eder.
- Utangaç, sıkılgan ve sessiz öğrencileri derse katarak engellenmişlik hissini yok eder.
- Derse ilgi ve motivasyonu artırır.
- Sesletim ve telaffuzu geliştirir.
- Konuşma hızını artırır.
- Çeşitli öğrenme basamaklarını harekete geçirir.
- Bir sınıfa ihtiyaç duyulmadan her an her yerde kullanabilen materyallerdir.
- Öğrenilen dilin etkinliğini karşıya aktarır, öğrenilen dili sevdendir.

Öğretim esnasında şarkı/müzik kullanmanın ne denli etkili, verimli, kalıcı ve eğlenceli olduğu yukarıda sıralanmıştır. Ancak bu tür materyal seçimi yapılırken söz varlığı, ekinsel öğelerin ifade çeşitliliği gibi açılardan zenginlik göstermesine dikkat edilmesi gerekmektedir. Bu bağlamda hem tüm kitleye hitap etmesi hem de Türkçenin anlatım gücünü doğru kullanması açısından Barış Manço şarkıları eşsiz bir dil eğitimi materyali olacaktır. Güçlü bir Türkçeyle birlikte şarkılarda birçok değeri de çocuklara öğretme, büyüklere hatırlatma çabası gütmüştür. Sanatçı şarkılarında, “Arkadaşım Eşek” gibi iki buçuk yaşındaki çocuğun anlayabileceği şekilde de anlatım yapmış, “Dört Kapı” gibi üzerinde derince ve metinler arası bir bağlamda uzun uzun düşünülerek çözülebilecek bir anlatımla da düşüncesini sözlere dökmüştür.

2.4. Türk Ozanı Barış Manço

2.4.1. Yaşam Öyküsü

Tam adıyla Tosun Yusuf Mehmet Barış Manço, sahne adıyla Barış Manço, İsmail Hakkı Manço ve Rikkat Uyanık çiftinin ikinci çocuğu olarak 2 Ocak 1943'te Üsküdar, İstanbul'da dünyaya gelmiştir. Okul zamanlarında Tosun Yusuf kısmı nüfustan sildirilmiştir.

İkinci Dünya Savaşı dönemine denk gelmesi nedeniyle ailesi Barış adını vermiştir. Ayrıca Türkiye Cumhuriyeti'nde Barış adını taşıyan ilk kişi olarak kayıtlara geçmiştir.

Sanatçı da adıyla ilgili bilgileri şu şekilde ifade etmiştir.

“Yaptığım araştırmalara göre şu anda Türkiye’de ‘Barış’ adında benden yaşıca büyük birisi daha yok. Savaşın bittiği yıllarda çoğunluk aileler çocuklarına Hakan, Serdar, Muzaffer gibi isimler koymuşlar. Dedem de bana “Barış” isminin verilmesini istemiş. İsimlerin, insanların karakterine tesir ettiğine inanıyorum.”

Kadıköy Gazi Mustafa Kemal İlkokulu'nda eğitim hayatına başlayan ozan, 4. sınıfı Ankara Maarif Koleji'nde okumuş ve ilkokulu Kadıköy'deki başladığı okulda tamamlamıştır. Devam eden eğitimini Galatasaray Lisesi'nde sürdüren sanatçı, Onuncu sınıftayken babasının vefatının ardından buradan ayrılmak durumunda kalmış ve eğitimini Şişli Terakki Lisesi'nde tamamlamıştır. Yüksek öğrenimini ise 1969 yılında Belçika Kraliyet Akademisi'nde resim-grafik-iç mimarlık alanında birincilikle tamamlamıştır.

Belçika Güzel Sanatlar Akademisi yükseköğrenim diplomasına sahip olması sayesinde askerliğini yedek subay olarak yaklaşık 20 ay yapmıştır. Nisan 1972'de Ankara Polatlı Top ve Füze Okulu'nda yedek subay öğrenci olarak başladığı askerliğe, topçu asteğmen rütbesiyle 19. Topçu Alayı Batarya Takım Komutanı olarak Balıkesir Edremit'e tayin olmuştur. Bu süre zarfında orduyei dışında sahne almamıştır.

Vefatına kadar birlikte çalıştığı ve Manço'nun askere gittiği dönemde dağılmayacağını açıklayan Kurtalan Ekspres ve aynı zamanda askerlikle ilgili münasebetini sevenlerine yazdığı şu mektupla sanatçı dile getirmiştir:

“Polatlı Top ve Füze Okulu'nda yedek subay adayı olarak kurs görmekteyim şimdilik. Kısmetse 1 Ekim'de asteğmen olacağım. Polatlı'yı bilen var mı içinizde? Tren yolu okulun içinden geçer. Ve her akşam Barış kardeşiniz, saat tam 17.54'te Kurtalan Ekspres'i seyreder. Gözleri dalar bir iki dakikalığına. Omuzlarına yüklenen şerefli görevini bitirip arınıza tekrar katılacağı günleri düşünür. Şimdiden hesapladı bile. Kurtalan Ekspres 427 defa daha geçtikten sonra hasret bitecek. 428'inci seferde fazladan bir yolcu alacak Polatlı'dan. Çuf çuf çuf... İstanbul'a varacak. Her şey gönlünüzce olacak...” (16 Ağustos 1972).

Belçikalı Marie Claude (Manço) ile kısa süreli bir evlilik gerçekleştirmiş fakat 1970 yılında noktalanmış, 1971'de ise Azra Balkan ile nişanlanmış ancak 1972'de ayrılmak durumunda kalmıştır. 1979 yılında ise Lale Çağlar (Manço) ile evlenmiş ve çiftin Doğan Hazar ile Batikan Zorbey adlı iki oğlu olmuştur. Düğün davetlilerine;

- *Hatırlar mısınız Lale Hanım? Fevkalade hazin bir Şevval akşamı size rastlamıştım.*

- *Aman Barış Bey, Şevval değil Teşrin olacaktı.*

Sözleriyle başlayan 45'lik plak hediye edilmiştir.

1975'te tek sinema filmi olan "Baba Bizi Eversene" adlı filmde, Meral Zeren ile başrol oynamıştır.

1988-1998 yılları arasında TRT 1'de "7'den 77'ye" adlı televizyon programını hazırlayıp sunmuştur. Program 378 bölüm çekilerek büyük bir başarıya imza atmıştır. Kendi içerisinde özel bölümlerden oluşan program; "Adam Olacak Çocuk" ile çocuklara, "İkinci Kahvaltı" ile büyüklere, "Dönence" ve "Dere Tepe Türkiye" ile yetişkinlere hitap etmekteydi. Manço ve ekibi 150 ülkeye gitmiş, büyük izler bırakmıştır.

TRT'deki Grafik Programı röportajında; *"Barış Manço diye bir adam varmış, bir şeyler çalarmış, söylemiş, anlatmış. Sağ olsun dinleyenleri varmış... Sonuçta ne olacak? Baki kalan bu kubbede hoş bir seda imiş derlerse torunların çok mutlu olurlar."* şeklinde kendini ifade etmiştir. (Anadolu Ajansı, 2019; Erdoğan, 2019; Filiz, 2019; TRT, 2021; Yangın, 2002; Yılmaz, 2014).

Çağdaş ozan, seyyah, söz yazarı, besteci ve program yapımcısı olan Barış Manço, 1 Şubat 1999'da Kadıköy, İstanbul'da hayata gözlerini yummuş ve ardından sayısız eserler bırakmıştır.

Sanatçı yaşamı boyunca şu müzik grupları ile çalışmıştır: 1958 yılında "Kafadarlar", 1962 ile 1963 yılları arasında "Harmoniler", 1964 yılında "Jacques Denjean Orchestra", 1966 ile 1967 yılları arasında "Les Mistigris", 1968 ile 1969 yılları arasında "Kaygısızlar", 1970 yılında yurtdışında "Etc" olarak lanse edilen "Ve", 1971 yılında "Mançomongol" olarak da bilinen "Moğollar" ve 1972 yılından yaşamının sonuna kadar (1999) "Kurtalan Ekspres" adlı müzik gruplarında müziğini icra etmiştir.

Manço, 40 yıllık sanat yaşamına çeşitli kurum, kuruluş ve ülkelerden üç binden fazla ödül sıgırdırıştır (Erdoğan, 2019; Yangın, 2002). Altın plak, platin plak, yılın bestesi, düzenlemesi, erkek sanatçısı, topluluğu, albümü, Altın Orfe altın madalya ve en iyi çocuk programı ödülü bu ödüllerden sadece birkaçıdır. Bu ödüllerin yanı sıra çeşitli unvanların da sahibi olmuştur. 1987 yılında Belçika'da Kültür Elçisi Unvanı, 1991 yılında ülkemizde Devlet Sanatçısı Unvanı, 1991 yılında Japonya'da Uluslararası Kültür ve Barış Ödülü (Soka Üniversitesi, Tokyo), 1991 yılında Hacettepe Üniversitesi tarafından Onursal Doktora, 1992 yılında: Belçika Krallığı tarafından Leopold II Şövalyesi Nişanı, 1992 yılında Fransız Kültür Bakanlığı tarafından Edebiyat ve Sanat Şövalyesi Nişanı, 1994 yılında Kocaeli Üniversitesi

tarafından Barış Diploması, 1995 yılında Pamukkale Üniversitesi tarafından Onursal Doktora, 1995 yılında Türkmenistan Cumhurbaşkanlığı tarafından Türkmen Vatandaşlığı, 1995 yılında Tokyo, Japonya’da Min-On Vakfı tarafından Yüksek Şeref Madalyası, 1997 yılında Belçika’da Liege Prenslığı tarafından Onursal Hemşehrilik Beratı sanatçının yaşamı boyunca şahsına takdim edilen unvanlardır.

Sanatçının müzik albümleri “Ek 2’de liste hâlinde verilmiştir.

2.4.2. Müzevi

“**Barış Manço Moda 81300**” ile sanatçı, İstanbul, Kadıköy Moda’daki evinde yaşamaya devam etmektedir. Çünkü sanatçının da dile getirdiği gibi; “*Bir insan en son ne zaman söz edilmekten vazgeçilirse, o zaman ölmüş sayılır.*” Barış Manço Moda 81300’de, sanatçı ile ilgili eşyalar, kostümler, fotoğraflar ve daha pek çok detay sergilenmektedir. Ayrıca evin bahçesinde Barış Manço’nun arabası ve şarkı sözlerinden esinlenerek yapılmış olan domates, biber ve patlıcan maketleri bulunmaktadır. İstanbul Kadıköy’e yolu düşenler için bu mekânı gezmek güzel bir aktivite olabilir. Barışseverler özledikleri Barış Manço ile yeniden buluşma fırsatı yakalarken sanatçıyı tanımayanlar ise bu mekân sayesinde tanışma imkânına sahip olacaklardır.

Bir ekin ve sanat adamı olan Barış Manço, Kadıköy Belediyesi öncülüğünde, Manço Ailesi’nin özverili çabaları ve Türkiye Halk Bankası’nın katkılarıyla, ülkemize kazandırılan “Barış Manço Moda 81300” ile, Moda / Kadıköy’deki evinde yaşamaya devam etmektedir (Kadıköy Belediyesi, 2021).

Şekil 2.2: Evin içinden bir görünüm (<http://www.barismanco.kadikoy.bel.tr>)

Şekil 2.3. Evin dıştan görünüşü (<http://www.barismanco.kadikoy.bel.tr>)

Özellikle yabancılar için, sanatçı hakkında yönlendirici bilgiler edinilmesi ve sanatçının ekinsel yönden daha iyi tanınması amacıyla sağlıklı yaşam koşullarında ilgili mekânın ziyaret edilmesi tavsiye olunur.

2.5. İlgili Araştırmalar

Kasa (2015), ilköğretim dördüncü sınıf Türkçe dersinde ekin değerleri eğitiminin nasıl gerçekleştiğini belirlemeyi amaçladığı çalışmada, nitel araştırma yaklaşımlarından durum çalışması desenini benimsemiş ve araştırmanın katılımcılarını 2013-2014 bahar yarıyılında Malatya il merkezinde yer alan bir ilkokulun dördüncü sınıfında görev yapan sınıf öğretmeni ve bu sınıfta öğrenim gören öğrenciler oluşturmuştur. Bu araştırmadan elde edilen veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Ulaşılan sonuçlardan bizim çalışmamızı ilgilendiren kısmına göre; ilkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde yer alan ekin değerlerine ilişkin olarak dil, tarih, din, gelenek-görenek, sanat, bağımsızlık simgeleri, şehirler olmak üzere yedi tema elde edilmiştir. “Dil teması” başlığı altında sözcükler, atasözleri, deyimler, kalıp sözler, özdeyişler, fıkralar; “tarih teması” başlığı altında tarihî olaylar, tarihî kişiler, tarihî eserler, millî bayramlar, spor; “din teması” başlığı altında Allah inancı, peygamber inancı, dinî bayramlar, sünnet; “gelenek-görenek teması” başlığı altında nevrüz, ekmek,

düğün, asker uğurlama, millî yas; “sanat teması” başlığı altında heykel, türküler, halk oyunları ve edebî eserler / yazarlar / şairler; “şehirler teması” başlığı altında önemli şehirler ve şehirlerin simgesi; “bağımsızlık simgeleri teması” başlığı altında ise bayrak, vatan ve millî marş alt temaları ortaya çıkmıştır.

Şahin’in (2015), ilköğretim 4.sınıf Türkçe ders kitabında yer alan metinlerde ekin değerleri tespit etmek, bu değerlerin ne oranda örneklendiğini ve nasıl aktarıldığını incelemek amacıyla gerçekleştirdiği araştırmasında nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılmıştır. Verilerin analizinde betimsel analiz tekniği kullanılmıştır. Bu çalışmada, literatürden yararlanılarak ve uzman görüşü alınarak ekin değerleri listesi oluşturulmuş ve Türkçe ders kitabı incelendikçe bu liste şekillendirilmiştir. Çalışma sonucunda, incelenen ders kitabı metinlerinde dil, din, tarih, örf ve âdetler, sanat, vatan, aile ve ahlak ile ilgili ekin değerlerine yer verildiği tespit edilmiştir. Dil dışında diğer ekin değerlerinin yeterli seviyede olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

Altunal (2015), Talim ve Terbiye Kurulunun tavsiye ettiği Time For English ve Spring 4 adlı İngilizce ders kitaplarını aile, dil, din, yardımseverlik ve saygı değerleri açısından incelediği çalışmasında betimsel analiz yapmıştır. Araştırmada seçilen İngilizce ders kitaplarının Türk ekininin maddi ve manevi değerlerini taşımadığı, ekin değerleri yeni nesillere taşıyacak şekilde düzenlenmediği, aile, dil, din, saygı, yardımseverlik değerlerini yeterince taşımadığı ve daha çok popüler ekin öğelerini yansıttığı sonucuna ulaşılmıştır.

Ertuğrul’un (2015), Gazi ile Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı üzerinde, Türk ekini öğelerinin hangilerinin hangi düzeyde ne kadar verilmesi gerekir? sorusuna cevap aradığı çalışmasında doküman incelemesi yöntemi kullanılmış ve ekin unsurlarını önceden belirlenmiş ölçütlere göre incelenmiştir. Elde ettiği sonuçlara göre, yeterlilik yüzdesi düşük olan ders kitaplarının yeniden gözden geçirilmesi gerektiği ortaya çıkmıştır.

Ördek’in (2019), İstanbul ile Yedi İklim orta seviye Türkçe öğretimi ders kitaplarını ekin öğeleri açısından incelenen çalışmasında, verilerin toplanmasında betimsel tarama, verilerin analizinde içerik analizi kullanılmıştır. Elde edilen sonuçlar doğrultusunda Yabancılar Türkçe öğretimi ders kitaplarında, öncelikle hangi ekin öğelerinin aktarılması gerektiğine yönelik kitap seviyelerine uygun “Kültür Aktarımı Plânı ve Haritası” oluşturulması gerektiği tavsiyesine ulaşılmıştır. Bu harita doğrultusunda ders kitaplarının hazırlanması, incelenmesi ve değerlendirilmesi belli kurallara göre olacağından ekin aktarımı daha sistematik olacaktır bilgisi verilmiştir.

Demir’in (2010) Türkçe öğretiminde ekin unsurlarının ne derece kullanıldığını tespit ve niçin, nasıl kullanılabileceği temel problemi üzerine yapılandığı araştırmasında,

yabancılar için Türkçe ders kitaplarından Yeni Hitit (2008, Ankara), Orhun (2004, Ankara) ve Gökkuşluğu (2009, İstanbul) eğitim seti seçilmiştir. Çalışmada ilgili setlerde bulunan ekin unsurları örnekleriyle gösterilmiş ve çalışma sonunda ekin aktarımını gösteren örnek bir metin sunulmuştur.

Ön (2019) çalışmasında, Türk pop müziği sanatçılarının şarkılarında atasözü ve deyimlerin kullanım derecesini ortaya koymayı, Türkçe ve Müzik Eğitiminde öğrenim gören öğrencilerin görüşleri almayı amaçlamıştır. Ajda Pekkan, Hande Yener, Sertab Erener, Sezen Aksu, Sıla Gençoglu, Gökhan Türkmen, Levent Yüksel, MFÖ, Murat Boz ve Tarkan Tevetoglu olmak üzere 5 kadın ve 5 erkekten oluşan 10 farklı Türk pop müziği sanatçısına ait 208 albüm ve 1.512 şarkı incelenmiş, toplam 114 atasözü ve 5.303 deyim tespit edilmiştir. Kadın sanatçılar arasında; 309 şarkıda 27 atasözü ve 1.106 deyim kullanımı ile Sezen Aksu, 331 şarkıda 25 atasözü ve 1.169 deyim kullanımı ile Ajda Pekkan, 81 şarkıda 8 atasözü ve 268 deyim kullanımı ile Sıla, 221 şarkıda 8 atasözü kullanımı ve 632 deyim ile Hande Yener, 127 şarkıda 6 atasözü ve 430 deyim kullanımı ile Sertab Erener sıralanırken erkek sanatçılar arasında 88 şarkıda 19 atasözü ve 492 deyim kullanımı ile Tarkan, 60 şarkıda 8 atasözü ve 226 deyim kullanımı ile Murat Boz, 144 şarkıda 7 atasözü ve 470 deyim kullanımı ile MFÖ, 61 şarkıda 3 atasözü ve 214 deyim kullanımı ile Gökhan Türkmen, 90 şarkıda 3 atasözü ve 296 deyim kullanımı ile Levent Yüksel listelenmiştir. Bu bağlamda, kadın sanatçılar içinde şarkılarında en çok atasözü kullanımı tespit edilen sanatçı şarkı başına 0,098 atasözü kullanımı ile Sıla olmuştur. Erkek sanatçılar içinde ise şarkı başına 0,215 atasözü kullanımı ile Tarkan olmuştur. Kadın sanatçılar içinde en az atasözü kullanımı tespit edilen sanatçı şarkı başına 0,036 atasözü kullanımı ile Hande Yener olurken erkek sanatçılar içinde ise şarkı başına 0,033 atasözü kullanımı ile Levent Yüksel olmuştur. Deyimler tarafında ise en çok deyim kullanımına rastlanan kadın sanatçının şarkı başına 3,579 deyim kullanımı ile Sezen Aksu, erkek sanatçının ise şarkı başına 5,590 deyim kullanımı ile Tarkan olduğu sonucu ortaya çıkarken en az deyim kullanan kadın sanatçının şarkı başına 2,859 deyim kullanımı ile Hande Yener, erkek sanatçının şarkı başına 3,263 deyim kullanımı ile MFÖ olduğu bilgisine yer verilmiştir.

Sosyal (2019) çalışmasında, 32 adet 4-6 yaş resimli çocuk hikâye kitabında, millî bayramlar, bayrak sevgisi, vatanseverlik, misafirperverlik ve dinî bayramlar ile ilgili değerlere yer verilme durumunu tespit etmiştir. İncelenen 32 adet hikâye kitabı içerisinde, 5 hikâye kitabında tespit edilmesi ile en çok Atatürk sevgisi değeri bulunurken dinî bayramlar değeri ise sözü edilen kitapların hiçbirinde gözlenmemiştir.

Maden (2020), araştırmasını 36 kişilik yabancı uyruklu bir çalışma grubu üzerinde uygulamıştır. Elde edilen sonuçlar, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde şarkı kullanılmasının, öğrencilerin söz varlığını geliştirdiğini göstermiştir. Bununla birlikte çalışmaya dâhil olan öğrenciler tarafından yabancı dil öğretiminde şarkı kullanımı faydalı bulunmuş, aynı zamanda onların Türk müziğine olan ilgilerini arttırmıştır.

“İlgili Araştırmalar” başlığının bu aşamasından sonra Barış Manço ile ilgili akademik araştırmalara yer verilmiştir. Manço’yu akademik çevreye taşıyan ilk isim Günay olmuştur. 1991 yılında, Türk Dili ve Edebiyatı Bölüm Başkanı Prof. Dr. Umay Günay’ın önerisiyle, Hacettepe Üniversitesi tarafından sanatçıya onursal doktora unvanı verilmiştir. Ardından Günay’ın 1992 yılında Millî Folklor Dergisi’nde yayımlanan “Cumhuriyet Terkibi ve Barış Manço” adlı makalesiyle akademik çevrenin ilgisini bu noktaya çevirmiştir. Yine sanatçı hayattayken Hacettepe Üniversitesi öğrencilerinden Şüheda Nihan Yiğit tarafından ise “Barış Manço’nun Âşık Edebiyatındaki Yeri” adlı lisans bitirme tezi yazılmıştır. Çobanoğlu’nun (2000:40) Yiğit’ten (1997) aktardığına göre; sanatçı hayattayken tam manasıyla anlaşılamamış, duyarsızlıktan yakınmış, hakkında Günay ve Yiğit dışında akademik çevrelerce çalışma yapılmamıştır: “Aslında ben yaptıklarım konusundaki duyarsızlıktan şikayetçiyim. Yaptığımdan kimsenin haberi yok! Benim hakkımda çalışma yapan sizin bölüm başkanınız (U. Günay) var, bir de sen (Ş. N. Yiğit) varsın. Halk da anlamıyor. Karacaoğlan der ki; ya da Pir Sultan Abdal der ki; denildiğinde anlaşılıyor, bir şeyler ifade ediyor; ancak Barış der ki; denildiğinde pek bir şey ifade etmiyor. Neden böyle denildiği konusunda kimse düşünmüyor.”

Sanatçıyla doğrudan ilgili ulaşılan ilk lisansüstü çalışma Yılmaz’ın (2014) yüksek lisans tezidir. Müzik Ana Bilim Dalı bünyesinde hazırlanan ve sanatçının eserlerinin makamsal olarak belirlenmesi amaçlanan çalışmada, nitel araştırma yöntemi kullanarak veriler betimsel analiz yöntemiyle yorumlamıştır. Sanatçının 98 eserini bu çalışmaya dâhil edilmiş ve bu eserler makamsal olarak sınıflandırılmıştır.

Çelik (2018) doktora tezinde, Türkçe dersi 7. sınıflar için millî kültür temasının öğretiminde müzik destekli öğretim ve öğretim materyali olarak Manço ezgilerinin kullanılmasının öğrencilerin başarı, yeterlik, tutum ve süreçle ilgili görüşlerine etkisini incelemeyi amaçlamıştır. Araştırmanın çalışma grubu, Erzurum ili Aziziye ilçesi 19 Mayıs Ortaokulu 7/A ve 7/E sınıflarından 51 öğrenci oluşturmuştur. Kontrol grubunda şarkılar şiir şeklinde okutulmuş, diğer grupta ise şarkıların dinletilip izletilmesiyle dersler yürütülmüştür. Yapılan uygulamanın her iki grupta da başarı ve tutum üzerinde olumlu etki ettiği

belirlenmiş ancak müzik destekli yöntemin uygulandığı deney grubunda mevcut öğretim programına oranla, başarı ve tutum üzerinde anlamlı yönde daha etkili olduğu bilgisi sunulmuştur.

Filiz (2019), yüksek lisans tezinde, Manço şarkılarındaki divan ve halk edebiyatı unsurlarını metinler arası yöntem ile tespit etmeyi amaçlamıştır. Rastgele yöntem ile sanatçının on eseri seçilmiştir. Çalışmanın sonucunda, sanatçının eserlerinde Türk halk edebiyatı ve divan edebiyatından birçok motifin tespiti yapılmıştır. Araştırmada, Barış Manço'nun, eserlerinde Türk ekinine ait pek çok ögeyi kullandığı bilgisi verilmiştir. Müzik eğitimi ve ekinine verdiği değeri bir araya getirerek toplumun çağdaş ozan ihtiyacını giderdiği ve geleneği geleceğe taşıdığı ifade edilmiştir.

Sanatçıyı akademik platforma taşıyan ilk isim olarak nitelendirilen Günay (1992), makalesinde akademik camianın dikkatini bu yöne çekmiştir. Günay'ın ifade edişiyile; ozan, ezgilerinde adını taşırmış, değerler ve kabullerimizi aktaran atasözü, deyim, halk deyişleri kullanmıştır. Özüne ve geçmişe bağlı kalarak Türk müziğini çok sesliliğe ulaştırmış, geleceğe umut kapıları açmıştır. Türk ekininden birçok ögeyi ezgileriyle geleceğe taşımıştır.

Çobanoğlu (2000) çalışmasında, Manço'nun ülkemizin son yüzyılda yetiştirdiği en önemli düşünce, ekin, sanat, estetik, aksiyon adamı olduğunu belirtmiştir. Bu ekinel fenomenin Türk ekinindeki yeri üzerine yapılacak çalışmalara ön hazırlık mahiyetinde tespitlerde bulunmuştur.

Düzgün (2009), çalışmasında, Manço'nun eserlerinde yer yer âşık edebiyatının biçim, tür, ezgi özelliklerini ve hikâye anlatma geleneğini yansıttığını ifade etmiştir. Sanatçının ezgili şiir söyleme geleneğine bağlı kalarak çağdaş müzik yorumuyla oluşturduğu "Aynalı Kemer" ve âşık hikâyeci geleneğini devam ettirdiği "Osman" adlı eserleri çalışmada örnek metin olarak değerlendirilmiştir. Âşık edebiyatının imajlarını kullanarak "yeniden yaratma" biçiminde karşımıza çıkan bu özellik onun geniş kitlelerce sevilmesini sağlamıştır.

Emre'nin (2012) çalışmasında, Türk destan, hikâye ve anlatılarında sıkça geçen 40, 9, 7 ve 4 sayıları, sanatçının bazı eserlerinde ne şekilde geçtiği incelenmiş, bu sayıların kullanım sıklıkları belirtilmiştir. Manço'nun kendi gelenek ve değerlerinden beslenen bir sanatçı olduğunu, kendi ekinini, tarihini, edebiyatını ve sanatını eserlerinde titizlikle işlediğini belirtmiştir.

Artuç (2013) çalışmasında, yabancılara Türkçe öğretimini zevkli, verimli ve kalıcı hâle getirmek için Barış Manço şarkılarının en iyi örneklerden biri olacağını ifade etmiştir. Sanatçının eserlerinde geçen atasözü, deyim ve ekin değerleri örneklendirip söz konusu şarkıların hedef kitlenin kavram dünyasını zenginleştirmesine vurgu yaparak Türkçe

öğretiminde, Türkçenin doğru telaffuzunda ve ekin aktarımında kullanılabilir bir yöntem olacağını belirtmiştir.

Özdamar (2014) çalışmasında, Dede Korkut Kitabı'nda yer alan anlatmaların ve kahramanların Manço, Yıldırım, Kabaklı, Eroğlu ve Kırdar'ın eserleri üzerindeki tesirini incelemiştir. Çalışmada eserleri incelenen beş farklı müzisyenden biri olan Manço'nun "Nazar Eyle" adlı şarkısında, Dede Korkut Kitabı'nda yer alan bazı anlatı dilimlerini ve motiflerini şarkıda nasıl kullandığı açıklanmıştır. Ayrıca Manço'nun, Türk ekinin pek çok unsurunu eserlerinde ele alan ve geleneksel ezgi kalıplarını, modern çalgı aletleriyle yorumlayabilen bir sanatçı olduğu ifade edilmiştir.

Erdoğan'ın (2015) çalışmasında, sanatçının beş eseri ahlak konulu temalara dönüştürülerek incelenmiştir. Bu eserlerin eğitsel ve öğretisel unsurları üzerinde durularak topluma iletmek ve öğretmek istediği evrensel ahlak anlayışı belirtilmiştir.

Adıgüzel (2016) çalışmasında, insanları eğitime yollarından birinin de müzik olduğu ifade etmiştir. La Fontaiene'nin fabl türü ile yaptığını Manço'nun yazdığı şarkı sözlerinde müzikle yaptığını belirtmiş, evlilik, çalışmak, okumak öğeleri altında sanatçının eserlerinden örnek göstererek açıklamıştır.

Boztoprak'ın (2019) çalışmasında, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi aşamasında Dede Korkut'un 20. yüzyıldaki yansıması olarak kabul edilen Manço'dan örnekler verilerek, şarkılarından, kıyafetlerinden, kliplerinden ve programlarından faydalanılarak ekin aktarımındaki rolleri üzerinde durulmuştur.

Turanalp'in (2019) çalışmasında, Manço'nun 93 şarkısı taranmış, 40 şarkısında dinî ve ahlaki değerlerin kullanıldığı tespit edilmiş ve örneklendirilerek açıklanmıştır. Sanatçının, müziği informal bir eğitim aracı olarak kullandığı, eserlerinde dinî ve ahlakî değer aktarımı yaptığı, steril bir din algısı yerine dinî referanslara yer verdiği, bunu da doğrudan değil, içeriğin ekinsel bir bileşeni olarak doğal bir formda yaptığı sonucuna ulaşılmıştır. Geleneksel göndermeleri, atasözü ve deyimleri aynen ya da çoğunlukla değiştirerek kullandığı ve gelenek üzerinden kendi özgün müzik tarzını oluşturduğu bilgisi verilmiştir.

Erdoğan (2019a) çalışmasında, Manço'nun 1960-1980 yılları arasında popüler müzik içerisindeki yeri ve önemini ortaya koymuştur. Ezgilerinde Dede Korkut gibi Pir Sultan Abdal gibi Türk ekin dünyasından, tarihi ve geleneksel öğelerden beslenen Manço, güçlü yapılarla halk müziğine canlılık getirmiş, ülkemize özgün çalışmalar kazandırmıştır.

Erdoğan (2019b) çalışmasında, Manço'nun ekinimizden çeşitli mistik ifadeleri içinde barındıran ve tasavvufi değeri olan Dört Kapı adlı eserini metinler arası bir bakışla incelemiştir. Kırk yıl hizmet etmek, kalem tutmak, tuz ekmek hakkı bilmek, rızık, hırka,

lokma gibi kavramlar şarkıda sahip olduğu anlam dünyasının sınırlarını aşarak inanç dünyası felsefi bir düzlemde ifade edilmiş, gündelik söylemlerin ötesine taşınarak, insana ait birçok varoluşsal değer tarihi ve felsefi derinliğine işaret edildiği tespit edilmiştir.

Aça (2019) toplumsal değerlerle normların küçüklere öğretilmesi ve yetişkinlere hatırlatılması amacıyla sanatçının “Arkadaşım Eşek”, “Bugün Bayram” ve “Halil İbrahim Sofrası” eserlerini incelemiş ve bu yönde çeşitli tespitlerde bulunmuştur. Sonuç olarak değerlerle normların küçüklere öğretilmesi ve yetişkinlere hatırlatılması çabalarında bu şarkıların özgün bir yere sahip olduğu görülmüştür.

Yalçın (2019), Manço’nun eserlerindeki ahilik ekini izlerini belirttiği çalışmasında, sanatçının şarkıları vasıtasıyla ahi insan tipinin özellikleriyle örtüştüğü sonucuna ulaşmıştır. Sanatçının incelenen eserleri sonucunda, İsrail’in suru yani Dıral Dede’nin düdüğü çaldığında alını açık bir biçimde hak katındaki terazide eğrinin doğrunun hesabını verebilecek bir insan tipi sunulduğu ortaya çıkmıştır.

Keskin’in (2019) nitel araştırma yöntemlerinden içerik incelemesi tekniğinin kullanıldığı çalışmasında, öğretici, vaaz veren, mantık yürüten, ahlaki değer canlandıran olmak üzere Frankl’in dörtlü tipolojisi kapsamında sanatçının seslendirdiği 80 şarkı incelemeye tabi tutulmuştur. “Öğretici” içerikli 33, “vaaz veren” içerikli 21, “mantık yürüten” içerikli 57, “ahlaki değer canlandıran” içerikli 35 şarkı sözünün olduğu tespit edilmiştir.

Turan ve Çelik (2019), Türkçe eğitiminde müzik destekli öğretim yönteminin bir materyali olan Barış Manço ezgileri ile millî ekin unsurlarının birlikte değerlendirildiği çalışma bulunmadığını ifade ettiği çalışmada, sanatçının ezgilerinin sistemli bir biçimde müzik destekli öğretim yöntemi olarak kullanılabilir olduğunu ortaya koymuştur.

Gürkan (2020) çalışmasında, sanatçının 91 şarkı sözünü içerik analizine tabi tutarak toplumsal cinsiyet yönünden incelemiştir. Çalışma sonucunda, cinsiyet eşitsizliğinin sürdürülmesinde etkili olmadığı, tam tersine her kesimindeki toplumsal eşitsizliğin yanlışlığını dile getirdiği ortaya çıkmıştır. Sanatçı, eserleri üzerinden sosyal gerçekliği aktarım görevini eşitlikçi bir bakış açısıyla sağlamıştır.

Öztürk (2020), Türkiye’de batılılaşmanın müzikle takviye edilmesi veya batılılaşmada müziğin bir ideolojik aygıt olarak kullanılmasında Manço’nun yerinin belirlemesini amaçladığı çalışmada, popüler müzik aracılığıyla sanatçının ABD-merkezli batılılaşmanın toplumumuz tarafından benimsenmesinde sadece rol oynamakla kalmayıp, aynı zamanda resmî müzik devriminin gerçekleştirilmesine de öncülük ettiğini belirtmiştir.

Üztemur, Seviçen ve İnel'in (2021), Manço'nun eserlerini sosyal bilgiler öğretim programında yer alan değerler bağlamında inceleyerek değer öğretiminde eserlerinin kullanılması hususunda sosyal bilgiler eğitimcilerine önerilerde bulunma amacıyla yola çıktığı çalışmasında; 61 eserin sosyal bilgiler dersine özgü değerlerle ilişkili olduğu tespit edilmiştir. En fazla sevgi değerinin yer aldığı sonucuna ulaşılmış, bunu yardımseverlik, saygı ve estetik değerleri takip etmiştir. Aile birliğine önem verme, barış, bilimsellik, çalışkanlık, dayanışma, duyarlılık, dürüstlük, eşitlik, sorumluluk, vatanseverlik değerlerinin de yoğun bir şekilde vurgulandığı belirtilmiştir.

Çınar (2021) çalışmasında “Âşık müziğinin anlatı yapısı ile Manço'nun müziksel anlatı yapısı arasında nasıl bir ilişki vardır?” ve “Bu anlatı yapısı içerisinde, âşık müziğinin temsil biçimi nasıldır?” sorularına yanıt aramış ve bu sorular yanıtlanırken; âşık tarzı müzik verilerinin tanımları ve örnekleri üzerinden sanatçının eserleri karşılaştırılarak âşık tarzı müzik geleneği ile ilişkilendirilmiştir.

Manço hakkında, Yangın (2002) tarafından “Çağdaş Türk Ozanı Barış Manço”, Erdoğan (2019) tarafından “Türkiye'nin Barış Köprüsü”, Şahin (2017) tarafından “Hâlâ Yazıp Çizecek Birkaç Satırım Kaldı” (2. B.), Tunca (2005) tarafından “Uzun Saçlı Dev Adam” adlı bazı kitaplar ve İğci tarafından (2013) “Mor Eşek ve Barış Manço” ile Turgut (2017) tarafından “Ben Barış Manço” adlı çocuk kitapları da kaleme alınmıştır.

Bu çalışmanın başaktörü olan Barış Manço ve Barış Manço eserlerinde incelenmesi amaçlanan ekin sel değerler ile alakalı alan yazın araştırmaları yukarıda gözler önüne serilmiştir. İlk olarak çağdaş Türk ozanı ile ilgili çalışmalar incelendiğinde hakkında yeteri kadar lisansüstü çalışmalar olmadığı, YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde sadece Yılmaz (2014), Çelik (2018) ve Filiz'in (2019) çalışmalarının mevcut olduğu görülmektedir. İkinci olarak “Cumhuriyet Terkibi ve Barış Manço” adlı makalesiyle Günay, akademik çevrenin dikkatini bir nebze çekmiş olsa da üzerinden çeyrek asırdan daha fazla zaman geçmiş olmasına rağmen hatırı sayılır bazı çalışmalar dışında yeteri kadar akademik çalışmalar olmadığı görülmektedir. Sanatçı hakkında hâlâ söylenecek birçok söz, ifade edilecek düşünce, yapılacak analiz, sanatçının duygu ve anlam dünyasında icra edilecek yolculuk ve keşifler mümkündür. İşte bu çalışmada, sanatçının sözleri kendisine ait 96 Türkçe eserini doğrudan ekin değerleri açısından incelemek üzerine kurulmuştur. Bu inceleme işlemi, ekin sel değerler ile ilgili geniş bir literatür araştırması sonucunda ve gerekli mercilerden ilgili görüş ve güncellemeler alınarak oluşturulan beş ana ulam ve on sekiz alt tema etrafında yapılmıştır.

Sanatçının eserleri temele alınarak ekin ve değerler ile ilgili yapılan çalışmalar incelendiğinde ya tüm eserlerini kapsamadığı ya ekin sel unsurlardan bir bölümünün incelemeye konu edildiği ya da çalışmaların amacının doğrudan sözü edilen ekin sel değerler konusunu merkeze almadığı görülmektedir.

Daha önce yapılan hatırı sayılır bu akademik çalışmalar konu alanına göre şu şekilde gruplandırılarak hangi noktalara değindiği daha somut gözler önüne serilebilir: Sanatçının eserleri, Düzgün (2009) ve Çınar'ın (2021) çalışmasında âşık edebiyatı ve âşık müziği özellikleri yönünden; Emre'nin (2012) çalışmasında, 40, 9, 7 ve 4 sayılarının nasıl işlendiği yönünden; Artuç'un (2013) çalışmasında, yabancılara Türkçe öğretiminde ekin öğeleri açısından; Özdamar (2014) ile Boztoprak (2019) çalışmalarında Dede Korkut bağlamında; Erdoğan (2015), Adıgüzel (2016), Aça (2019), Yalçın (2019) ve Keskin'in (2019) çalışmalarında ahlak, toplumsal değer ve eğitim açısından; Turanalp (2019) ve Erdoğan'ın (2019b) çalışmalarında dinî-tasavvufî ve ahlaki değerler yönünden; Erdoğan (2019a) ve Öztürk'ün (2020) çalışmalarında, Manço'nun müzik dünyasındaki etkisi ve yeri noktasında; Turan ve Çelik (2019), Türkçe eğitiminde müzik destekli öğretim yönteminde materyal olması bakımından; Gürkan'ın (2020) çalışmasında, toplumsal cinsiyet yönünden, Üztemur, Sevigen ve İnel'in (2021) çalışmasında, sosyal bilgiler öğretim programı değerleri bağlamında incelenmiştir. Bu çalışmalarda yer bulan sayılar, atasözleri, deyimler gibi söz varlığı öğeleri, ekin sel öğeler ile dinî değerler bizim çalışmamızın da ortak kesişim noktasındadır.

BÖLÜM III

3. YÖNTEM

Bu bölümle araştırmanın metoduyla ilgili bilgilere yer verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli / Deseni

Barış Manço'nun eserlerindeki ekin değerleri tespit etmek, bu değerlerin ne ölçüde örneklendiğini ve nasıl işlendiğini incelemek amacıyla gerçekleştirilen bu çalışmada nitel araştırma yöntemlerinden doküman incelemesi yapılmıştır. “Doküman incelemesi, araştırılması hedeflenen olgular hakkında bilgi içeren yazılı materyallerin analizini kapsamaktadır” (Yıldırım ve Şimşek, 2005: 187). Belge olarak nitelendirilen her türlü kitap, dergi, günlük, mektup, resim, video vb. içerikler doküman olarak ifade edilmektedir. Bu çalışmanın dokümanları da Barış Manço'nun kendisine ait Türkçe şarkı sözleri oluşturmaktadır. Doküman incelemesi, “zaman kullanımı açısından verimli bir yöntem olması, örneklem büyüklüğü, kullanılabilirlik, düşük maliyet, tekrar kullanım, bireysellik ve özgünlük, kesinlik, geniş kapsam ve zaman, tepkiselliğin olmaması, kolay ulaşılamayacak verilere ulaşma, konunun ve verinin niteliği” (Kıral, 2020:178) gibi durumlarda avantajından dolayı kullanılmaktadır.

3.2. Evren / Örneklem

Ozanın sözleri kendine ait olan Türkçe eserleri araştırmanın evreni oluşturmuştur. Çalışma “ulaşılabilir evren”e (Büyüköztürk, 2016: 80) sahip olduğu için örneklem yoluna gidilmemiş, evrenin tamamına ulaşılmıştır. Ozanın sözleri kendine ait 96 Türkçe eseri incelemeye dâhil edilmiş ve çalışmanın Ekler bölümünde bu eserler sözleriyle verilmiştir.

3.3. Veri Toplama Süreci ve Araçları

Veriler, Barış Manço'nun Türkçe eserlerindeki ekin değerleri belirlemek amacıyla beş ana temadan oluşan “veri toplama aracı” vasıtasıyla toplanmıştır. Söz varlığı ögeleri, kavramsal ögeler, tarih ve coğrafya ögeleri, din / inanç ögeleri ve yaşam tarzı ögeleri, veri toplama aracının ana ulamlarını oluşturmaktadır. Ekinsel değerler konusunda geniş bir literatür taraması yapılmış, uzman görüşleri alınarak gerekli güncellemeler yapılmış ve ön uygulama yapılarak veriler öyle toplanmıştır. Veriler, araştırmacı tarafından şubat ve mayıs ayı olmak üzere iki farklı zamanda veri toplama aracının uygulanması ve bağımsız iki farklı araştırmacı yoluyla toplanmıştır. Çalışmanın başlığı da olmak üzere birçok yerinde geçen

“ekin değerleri” kavramı; “kültür ve değer bileşkesini” ifade etmektedir. Kavram kargaşası yaratmaması ve Türkçe karşılığının kullanıma özen gösterilmesi amacıyla bu çalışma için Fransızca “culture”, Arapça “hars” olan sözcüğün Türkçesi tercih edilmiştir.

Veri toplama aracının içeriği şu şekildedir:

1. Söz Varlığı Ögeleri: Atasözleri, Deyimler, Kalıp sözler / İlişki sözleri, İkilemeler, Yansımalar.
2. Kavramsal Ögeler: Kişiler, Hayvanlar, Bitkiler, Yiyecek içecekler, Meslekler, Sayılar, Renkler, Organlar, Gönül, yürek, sevdiceğim, yavuklu kavramları.
3. Tarih ve Coğrafya Ögeleri: Tarihi kişiler, olaylar, eserler, Şehirler, mekânlar.
4. Din / İnanç Ögeleri: Dinî kavramlar.
5. Yaşam Tarzı Ögeleri: Gelenek ve görenekler.

3.4. Verilerin Analizi

Veriler içerik analizi yoluyla çözümlenmiştir. Yıldırım ve Şimşek’in, (2005: 227) ifade ettiği gibi temel amaç içerik analizinde, toplanan verileri açıklayabilen ilişki ve kavramlara ulaşmaktır. Temel işlem, birbirine benzeyen verileri belirli temalar veya kavramlar çerçevesinde bir araya getirmek, getirilen bu tema veya kavramları okuyucunun anlayabileceği bir biçimde düzenleyip yorumlamaktır.

İçerik analizi tekniğinin güvenilirliği, kodlama işleminin güvenilirliğine bağlıdır. Bu doğrultuda öncelikli olarak yapılması gereken kategorilerin belirlenip açık bir biçimde tanımlanmasıdır. Böylelikle araştırmanın güvenilirliği ve nesnelliği artırılmış olacaktır. Kategorilerin yorumları farklı araştırmacılara ya da değişik zaman dilimlerine göre değişmemekte, dolayısıyla nesnelliğin önemli bir koşulu olan güvenilirlik sağlanmaktadır. İçerik analizinde güvenilirliğin test edilmesini sağlayan yöntemlerden biri, belgelerin aynı zamanda farklı araştırmacılara verilip elde edilen sonuçlar arasındaki ilişkiye bakmaktır ki bu “araştırmacılar arasındaki” güvenilirliktir. Diğer bir yöntem ise, aynı araştırmacılara aynı belgeleri iki farklı zamanda verip aralarındaki ilişkiyi hesaplamaktır ki bu da “zaman açısından” güvenilirliktir (Tavşancıl ve Aslan, 2001). Bu çalışmada önce araştırmacı tarafından şubat ve mayıs olmak üzere iki farklı zamanda veriler kodlanmış, ikinci işlem olarak da veri toplama aracı ile ozanın 96 Türkçe eseri iki farklı araştırmacıya gönderilmiştir. Ardından aradaki tutarlılığa bakılmıştır. Hem araştırmacılar arasındaki hem de zaman açısından güvenilirlik işlemi yapılmıştır. En az %80 dil birliği sağlanmıştır. Huberman (1994)’a göre tutarlılığın %70’ten yüksek olması beklenmektedir.

Uzman görüşlerine başvurularak ve ön uygulamalar yapılarak, asıl ölçmesi hedeflenen durumu ölçebilirliği test edilerek geliştirilen veri toplama aracı çerçevesinde elde edilen veriler güvenilirlik çalışmaları yapılarak araştırmanın alt problemleri merkeze alınarak bulgular bölümünde sunulmuştur.

BÖLÜM IV

4. BULGULAR

Bu bölümde çalışmanın beş alt problemine ilişkin elde edilen bulgular yer almaktadır. İlgili kavramların geçtiği cümlelere, bir nevi sözcüklerin yaşam alanı teşkil eden eserlerin tamamına Ek 1'den ulaşılabilmektedir. Cümle sonunda parantez içinde (1) / (96) verilen sayılar ilgili esere ulaşmada yol göstericidir.

4.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem: Sanatçının eserlerinde, söz varlığı (atasözleri, deyimler, kalıp sözler / ilişki sözleri, ikilemeler ve yansımalar) ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

Bu başlık altında, sanatçının eserlerinde yer alan atasözleri, deyimler, kalıp sözler / ilişki sözleri, ikilemeler ve yansımalar tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular aşağıda sunulmuştur. En sonunda da grafiklerle oranı gösterilmiştir.

4.1.1. Atasözleri:

Atasözleri ile deyimler belirlenirken Türk Dil Kurumu'nun Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü (TDK, 2021) esas alınmıştır.

1. *Açtırma kutuyu, söyletme kötüyü* (29)
2. *Ağacın meyvesi olunca, başını aşağı salar* (37)
3. *Allah'a bir can borcu var* (93)
4. *Altın yere düşmekle pul olmaz* (37)
5. *Armudun iyisini ayılar yer* (16)
- 6-7. *Âşığın gözü kördür* (12) (29)
8. *Ateş düştüğü yeri yakar* (64)
9. *Ayağında donu yok, fesleğen takar başına* (2) (*Ayağında yok postal, başına giyer püskül*)
10. *Baba oğluna bir bağ bağışlamış; oğul babaya bir salkım üzüm vermemiş* (64)
11. *Balcının var bal tası, oduncunun var baltası* (2)
12. *Bir çiçekle bahar olmaz* (70)
13. *Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var* (63)
14. *Bir tutam ot deveye hendek atlatır* (57)
15. *Böyle gelmiş böyle gider* (26)

16. *Canı kaymak isteyen mandayı yanında taşır* (2)
17. *Çivi çiviye söker* (26)
18. *Davul dengi dengine diye çalar* (3)
19. *Doğru söyleyeni dokuz köyden kovarlar* (29)
20. *Dünya Süleyman'a bile kalmamış* (86)
21. *Ekmek aslanın ağzında* (56)
22. *Evdeki hesap çarşıya uymaz* (70)
23. *Gönül ferman dinlemez* (46)
24. *Göz görmeyince gönül katlanır* (78)
25. *İğneyi kendine batırır, çuvaldızı başkasına* (70)
26. *İki gönül bir olunca samanlık seyrân* (72)
27. *İşini kış tut da yaz çıkarsa bahtına* (70)
28. *İyi gitmeyince kişinin işi, muhallebi yerken kırılır dişi* (63)
29. *Kara haber tez duyulur* (27)
30. *Kaz gelen yerden tavuğu esirgenmez* (63)
31. *Kızını dövmeyen, dizini döver* (70)
32. *Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür* (63)
33. *Korkunun ecele faydası yok* (1)
34. *Keskin sirke küpüne zarar* (8)
35. *Lafla peynir gemisi yürümez* (5)
36. *Leyleğin ömrü laklakla geçer* (69)
37. *Sabreden derviş muradına ermiş* (11)
38. *Sağır sultan bile duydu* (30)
39. *Sev beni, seveyim seni* (64)
40. *Sona kalan dona kalır* (67)
41. *Söz gümüşse sükût altın* (11)
42. *Şap ile şeker bir değil* (67)
43. *Tuz ekmek hakkını bilmeyen kör olur* (34)
44. *Üzümünü ye de bağını sorma* (64)
45. *Yuvayı dişi kuş yapar / Yuvayı yapan dişi kuştur* (87)
46. *Zengin arabasını dağdan aşırır, fakir düz ovada yolunu şaşırır* (64)
47. *Zurnada peşrev olmaz, ne çıkarsa bahtına* (53)
48. *Zürefanın düşkünü beyaz giyer kış günü* (70)

4.1.2. Deyimler:

- 1-2. *Ağır gelmek* (43), (84)
3. *Ağır ol!* (11)
4. *Ağzının tadı bozulmak* (16)
5. *Ahu gibi* (73)
6. *Akıp gitmek* (21)
7. *Aklı fikri bir şeyde olmak* (28)
8. *Al gülüm ver gülüm* (64)
9. *Alıp başını gitmek* (26)
10. *Alını açık yüzü ak* (53)
11. *Alınının kara yazısı* (49)
12. *Altında kalmak* (1)
- 13-15. *Araya girmek* (76), (89), (95)
16. *Ardına düşmek* (7)
- 17-18. *Ateşine yanmak* (21), (83)
19. *Attan inip eşeğe binmek* (37)
20. *Bağrı yanmak* (84)
21. *Bağrını delmek* (84)
22. *Bana mısın dememek* (96)
23. *Başı dönmek* (40)
24. *Başını beklemek* (84)
25. *Bayramlık ağzını açmak* (16)
- 26-28. *Bin derde deva* (26), (67), (70)
29. *Bir baltaya sap olamamak* (63)
30. *Bir dikili ağacı olmamak* (76)
31. *Bir eli yağda bir eli balda* (16)
32. *Bir yastıkta kocamak* (87)
33. *Bıyık burmak* (87)
34. *Boşa koysan dolmaz, doluya koysan almaz* (82)
35. *Boşta gezmek* (5)
- 36-38. *Boynunu bükmek / Boyun bükmek* (73), (81), (92)
39. *Boyun eğmek* (52)
- 40-47. *Buz gibi* (7), (10), (32), (59), (61), (67), (75), (93)
48. *Can çıkmak* (26)
49. *Can yakmak* (52)

50. *Canını almak* (26)
- 51-52. *Canını vermek* (21), (44)
53. *Cesaretini toplamak* (31)
54. *Cenazeyi kaldırmak* (5)
55. *Ceylan gibi* (52)
56. *Çevir kazı yanmasın* (2)
57. *Çilesi dolmak / Çile doldurmak* (46)
- 58-59. *Çocuk gibi* (4), (22)
- 60-63. *Çok görmek* (27), (36), (49), (80)
- 64-65. *Dal gibi* (6), (42)
66. *Dalavere çevirmek* (40)
67. *Dalları basmak* (16)
68. *Dama çıkmak* (37)
69. *Dar gelmek* (47)
70. *Darısı kendi başına* (70) (Darısı ... başına)
71. *Davul çalmak* (90)
72. *Defter tutmak* (82)
- 73-74. *Deli gibi* (31), (69)
- 75-76. *Derdine derman olmak* (75), (85)
77. *Derdine yanmak* (84)
78. *Derdinden divane olmak* (17)
79. *Dere tepe düz gitmek* (23)
80. *Ders almak* (82)
81. *Dert olmak* (5)
82. *Dert yanmak* (84)
83. *Destek olmak* (55)
84. *Deve kuşu gibi* (30)
85. *Deveye hendek atlatmak* (57)
86. *Dili sürçmek* (63)
87. *Dili tutulmak* (31)
88. *Dili varmak* (95)
89. *Dilinden kurtulamamak* (17)
90. *Dillere düşmek* (44)
91. *Dimyat'a pirince giderken evdeki bulgurdan olmak* (63)

92. *Dizini dövmek* (70)
93. *Dokuz doğurmak* (71)
94. *Dokuz köyden kovulmuş* (29)
95. *Dostlar başına* (96)
96. *Dört bir yan* (83)
97. *Dört gözle beklemek* (90)
98. *Duman olmak* (28)
99. *Dünya başına yıkılmak* (31)
100. *Düşünmek taşınmak* (12)
101. *El ele vermek* (43)
102. *El pençe divan* (53)
- 103-105. *El uzatmak / elini uzatmak* (1), (29), (61)
106. *Elden kaçırmak* (78)
- 107-109. *Elinden almak* (19), (22), (46)
110. *Eriyip bitmek* (40)
111. *Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde* (67)
112. *Fark etmek* (62)
113. *Fark etmez* (67)
114. *Feda olsun!* (37)
115. *Fırtına kopmak* (83)
116. *Garibine gitmek* (16)
117. *Geçit vermek* (84)
118. *Geçmiş olsun* (69)
119. *Gece gündüz dememek* (84)
120. *Gelin gitmek* (18)
121. *Göç etmek* (92)
- 122-123. *Göçüp gitmek* (1), (50)
124. *Gönlü olmak* (45)
125. *Gönül almak* (25)
126. *Gönül vermek* (76)
127. *Göz göze gelmek* (31)
128. *Göz kırmak* (25)
129. *Gözleri açılmak* (91)
- 130-131. *Gözleri dolmak* (14), (77)

132. *Gözleri kapanmak* (39)
133. *Gözleri kararmak* (59)
134. *Gözleri parlamak* (35)
135. *Gözü görmemek* (9)
136. *Gözü yükseklerde* (29)
137. *Gözünden düşmek* (8)
138. *Gurbet ele düşmek* (27)
139. *Gururunu ayakaltına almak* (83)
140. *Gül gibi* (18)
141. *Gül yüzüne hasret kalmak* (7)
142. *Gün batmak* (52)
143. *Gün doğmak* (91)
144. *Gün kavuşmak* (15)
- 145-146. *Güneş doğmak* (21), (33)
147. *Haber yollamak* (14)
148. *Haddini bilmek* (53)
149. *Hak getire* (40)
150. *Hakkını helal etmek* (93)
151. *Hakkını yemek* (30)
152. *Halebi orada ise arşın burada* (57)
153. *Hanya'yı Konya'yı anlamak* (56)
154. *Hasret kalmak* (95)
155. *Hasretini çekmek* (94)
156. *Hayal kurmak* (43)
- 157-158. *Hayır dua etmek* (30), (31)
159. *Hayra yormak* (42)
160. *Hesap vermek* (61)
- 161-162. *Hüzün çökmek* (52), (77)
163. *İcat etmek* (53)
164. *İçi burkulmak* (73)
165. *İçi yanmak* (22)
166. *İçine atmak* (19)
167. *İçini dökmek* (84)
168. *İçini ısıtmak* (25)

169. *İnceldiği yerden kopmak* (69)
170. *İnsafa gelmek* (92)
171. *İş bitmek* (38)
172. *İz bırakmak* (35)
- 173-174. *Kalbi çarpmak* (31), (43)
175. *Kalbini kırmak* (24)
176. *Kafasına takılmak* (12)
177. *Kafasının kontağı atmak* (16)
178. *Kalbine girmek* (12)
179. *Kalem kırmak* (10)
180. *Kapılar yüzüne kapanmak* (78)
181. *Kapıyı açmak / kapı açmak* (83)
182. *Karşı çıkmak* (51)
183. *Kaşının altında gözün var dememek* (56)
184. *Kaymak gibi* (19)
185. *Kelepçe vurmak* (21)
186. *Kem gözle bakmak* (52)
187. *Kendimi bildim bileli* (56)
188. *Kendine kıymak* (47)
189. *Kendini ateşe atmak* (83)
190. *Kendini bilmek* (70)
191. *Kendini vermek* (38)
192. *Kılı kırk yarmak* (26)
- 193-194. *Kına yakmak / Kınalar yakmak* (40), (69)
- 195-196. *Kim bilir* (35), (80)
197. *Kitabına uydurmak* (64)
198. *Kollarının arasına almak* (19)
199. *Kolu kanadı kırılmak* (27)
- 200-201. *Koynuna almak* (9), (15)
- 202-203. *Kozunu paylaşmak* (29), (67)
- 204-205. *Kök salmak* (33), (62)
206. *Kul köle olmak* (96)
207. *Kula kul olmak* (53)
208. *Kulak vermek* (30)

- 209-210. *Kumru gibi* (58), (85)
- 211-215. *Kurbanı olmak / Kurban olayım!* (9), (15), (28), (46), (79)
- 216-217. *Kurşun gibi* (39), (91)
218. *Kuş gibi* (73)
219. *Kuş uçmaz, kervan geçmez* (85)
220. *Laf dinlemek* (26)
221. *Lafta kalmak* (35)
222. *Laklak etmek* (5)
223. *Mangal yürek* (3)
224. *Meyve vermek* (37)
225. *Mis gibi* (67)
226. *Murada ermek* (67)
- 227-228. *Müsaade etmek / buyurmak* (69), (86)
229. *Ne hacet* (96)
- 230-235. *Ne olur* (4), (7), (10), (83), (88), (95)
236. *Nohut oda, bakla sofa* (87)
237. *Nuh deyip, peygamber dememek* (40)
238. *Nutuk çekmek* (56)
239. *Oh çekmek* (75)
240. *Okumayı sökmek* (40)
241. *Oyuna getirmek* (76)
242. *Ömre bedel* (31)
243. *Pamuk gibi* (81)
244. *Pazara çıkarmak* (56)
245. *Perdelerini açmak* (81)
246. *Perdelerini kapatmak* (81)
247. *Piknik yapmak* (16)
248. *Rahmetlik olmak* (41)
249. *Razı olmak* (46)
250. *Rezil olmak* (16)
- 251-252. *Rüyasına girmek / Rüyalarına girmek* (44), (83)
253. *Sağ gösterip sol vurmak* (69)
- 254-255. *Sağa sola* (64), (70)
256. *Sağı solu olmamak* (62)

- 257-258. *Sararıp solmak* (17), (84)
259. *Sarı çizmeli Mehmet Ağa* (82)
260. *Sel gibi akmak* (95)
261. *Sel olup akmak* (78)
262. *Selam olsun* (94)
263. *Selam vermek* (2)
- 264-265. *Selamı almak* (2), (82)
266. *Selamı sabahı kesmek* (86)
267. *Sevaba girmek* (30)
268. *Sevinçten uçmak* (16)
269. *Sırtüstü yatmak* (5)
270. *Silah çekmek* (67)
271. *Sonu gelmek* (2)
272. *Sonradan görme* (2)
273. *Söz dinlemek* (76)
- 274-277. *Söz vermek* (35), (47), (54), (80)
278. *Sözüm meclisten dışarı* (26)
- 279-280. *Sözünden dönmek* (8), (29)
281. *Suyunu çekmek* (8)
- 282-283. *Sürüp gitmek* (53), (61)
284. *Sütten kesmek* (14)
285. *Şeker gibi* (21)
286. *Şifa bulmak* (74)
287. *Şifayı kapmak* (70)
288. *Tadına bakmak* (86)
289. *Tedbir almak* (79)
290. *Ters gitmek* (63)
- 291-293. *Toprak olmak* (17), (36), (49)
294. *Türkü çağırmak* (50)
295. *Türkü tutturmak* (13)
- 296-298. *Türkü söylemek* (3), (33), (50)
299. *Türkü yakmak* (3)
300. *U dönüş yapmak* (16)
301. *Uykuya dalmak* (84)

302. *Üç günlük ömür* (76)
303. *Üstüne gelmek* (32)
- 304-305. *Vadesi gelmek* (46), (75)
306. *Vadesi yetmek* (23)
307. *Yan gelip yatmak* (63)
308. *Yan gözle bakmak* (53)
309. *Yâr olmak* (57)
310. *Yarım kalmak* (78)
311. *Yazıp çizmek* (78)
312. *Yedi iklim dört bucak* (3)
313. *Yelken açmak* (74)
314. *Yemeden içmeden kesilmek* (12)
315. *Yer yerinden oynamak* (62)
316. *Yerden yere vurmak* (7)
317. *Yere çalmak* (9)
318. *Yeri göğü inletmek* (90)
319. *Yeri yurdu belirsiz olmak* (27)
- 320-323. *Yeter ki* (7), (31), (44), (88)
324. *Yol açmak* (9)
325. *Yol almak* (84)
326. *Yol görünmek* (92)
327. *Yol vermek* (94)
228. *Yola düşmek* (84)
329. *Yollara dökülmek* (90)
- 330-331. *Yollara düşmek* (46), (64)
- 332-333. *Yolları ayrılmak / Yol ayrıma gelmek* (60), (65)
334. *Yolun açık olsun* (93)
335. *Yolunu kaybetmek* (60)
336. *Yolunu şaşırarak* (64)
- 337-338. *Yok olmak* (22), (23)
- 339-341. *Yuva kurmak* (48), (87), (88)
342. *Yüreği yanmak* (10)
343. *Yüreğine ateş düşmek* (18)
- 344-345. *Yüreğini dağlamak* (36), (49)

346-347. *Yüz sürmek* (44), (83)

348. *Yüzüne bakamaz olmak* (61)

349. *Yüzüne bakmaya kıyamamak* (18)

4.1.3. Kalıp Sözler / İlişki Sözleri:

1. *Abbas yolcu* (1)

2. *Affet beni* (4)

3. *Aman hocam, canım hocam* (79)

4. *Aşk olsun* (69)

5. *Afiyet olsun* (86)

6. *Afiyet şeker olsun* (30)

7. *Allah aşkına* (95)

8. *Allah daha çok versin* (30)

9. *Allah daha iyi etsin* (30)

10. *Aman yavaş, aheste* (11)

11. *Bıktım usandım* (17)

12. *Bundan iyisi Şam'da kayısı* (40)

13. *Buyur* (56)

14. *Buyurun dostlar* (53)

15. *Çok yaşa* (70)

16. *Darısı kendi başına* (70)

17. *Delikanlı gibi* (29)

18. *Destur be* (76)

19. *Evelallah* (42)

20. *Elveda* (39)

21. *Erkek ağlar mı?* (8)

22. *Günaydın* (51)

23. *Güle güle* (48)

24. *Hadi geçmiş olsun* (69)

25. *Hakkını helal et* (93)

26. *Hayırdır* (42)

27. *Hayırdır inşallah* (69)

28. *Hele destur!* (30)

29. *Heyhat* (65)

30. *Hoş geldin* (67)
31. *İlahi!* (35)
32. *Kusura bakmayın* (63)
33. *Maşallah* (30)
- 34-36. *Merhaba* (63), (72), (91)
37. *Mutluluklar sana* (48)
38. *Müsaade et* (86)
39. *Müsaadenizle* (69)
40. *Ne ballı çocuk* (40)
41. *Ne olur affet beni* (95)
42. *Oğlum neyin var?* (12)
43. *Övünmek gibi olmasın ama* (26)
44. *Rahat ve iyi yaşa* (70)
45. *Sakın ha aman* (16)
46. *Saldım çayıra Mevla'm kayıra* (40)
47. *Sana ne gerek* (23)
48. *Selam* (63)
49. *Selam olsun ağalar beyler* (94)
50. *Selam sana* (24)
51. *Sen çok yaşa* (16)
52. *Sen de gör* (70)
53. *Sözüm meclisten dışarı* (26)
54. *Sen yoluma ben yoluma* (29)
55. *Tanrı aşkına* (84)
- 56-57. *Tövbe* (56), (76)
58. *Tüh tüh tüh tüh maşallah nazar değmez inşallah* (87)
59. *Vallahi çok şanslı* (40)
60. *Var yoluna git* (38)
61. *Ya kısmet* (5)
62. *Ya nasip* (5)
63. *Yaz dostum* (81)
64. *Yolun açık olsun* (93)

4.1.4. İkilemeler:

İkilemeler belirlenirken Aksan'ın (2004) "Türkçenin Söz Varlığı" kitabı ve "Türkiye Türkçesinde İkilemeler" başlığı esas alınmıştır. Aksan'a (2004: 195-197) göre bugünkü Türkiye Türkçesinde en yaygın olarak kullanılan ikilemeler; aynı sözcüğün yinelenmesiyle, eş anlamlı sözcüklerle, ters anlamlı sözcüklerle, yansımalı sözcüklerle ve önsesin /m/ ile değiştirilmesiyle kurulmaktadır.

1. *Acı keder* (92)
2. *Affet affet* (4)
- 3-7. *Ağır ağır* (4), (21), (39), (72), (91)
8. *Ağır mağır* (16)
9. *Ağızdan ağıza* (76)
10. *Aklı fikri* (28)
11. *Alavere dalavere* (40)
12. *Alev alev* (83)
13. *Alla beni pulla beni* (9)
14. *Altı üstü* (82)
15. *Arpa buğday* (45)
16. *Azar azar* (8)
17. *Bağ bahçe* (94)
18. *Bakıp bakıp* (26)
19. *Bakla sofa* (87)
- 20-21. *Baklava börek* (3), (72)
22. *Baş başa* (68)
23. *Biberli sumaklı* (67)
24. *Bildim bileli* (56)
25. *Bir uçtan bir uca* (56)
26. *Birer birer* (83)
27. *Bıktım usandım* (17)
28. *Boy boy* (61)
29. *Bulguru yağı* (2)
30. *Çaka çaka* (40)
31. *Çayır çimen* (84)
32. *Çivi çivi* (26)
33. *Çıtır çıtır* (67)

- 34-35. *Çoluk çocuk* (16), (53)
- 36-37. *Cıvıl cıvıl* (16), (59)
38. *Cümbür cemaat* (16)
39. *Dağlar dağlar* (28)
- 40-41. *Dağlar taşlar* (9), (84)
42. *Dağlara taşlara* (42)
43. *Dalga dalga* (76)
- 44-45. *Damla damla* (44), (47)
46. *Dayı emmi* (57)
47. *Defteri kalemi* (70)
48. *Defteri kitabı* (82)
49. *Deli deli* (96)
50. *Deli dolu* (59)
51. *Deniz derya* (9)
52. *Dere tepe* (23)
- 53-54. *Derin derin* (21), (47)
55. *Deste deste* (74)
56. *Dilim dilim* (26)
57. *Diyar diyar* (46)
58. *Doğru doğru* (38)
- 59-60. *Dolu dolu* (87), (96)
- 61-63. *Doya doya* (32), (54), (89)
64. *Döne döne* (40)
65. *Düğün dernek* (71)
66. *Dürüp dürüp* (67)
67. *Durup dururken* (26)
68. *Edalı işveli* (67)
69. *Eğri eğri* (38)
70. *Eğri büğrü* (38)
- 71-72. *El ele* (43), (59)
73. *Esmer sarışın* (67)
74. *Garip fakir* (76)
75. *Gecesi gündüzü* (35)
76. *Gibi gibi* (45)

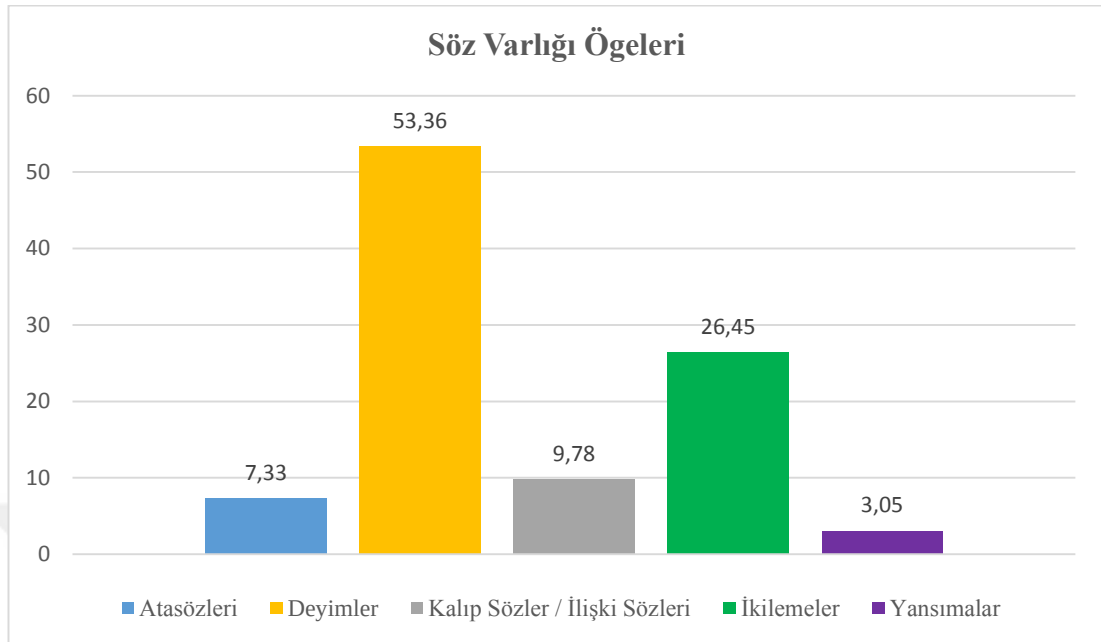
77. *Gittin gideli* (25)
78. *Göz göze* (31)
79. *Hal hal* (52)
80. *Hanya'yı Konya'yı* (56)
81. *Hatta hatta* (26)
82. *Hayır hayır* (55)
- 83-86. *Hele hele* (66), (77), (85), (87)
87. *Hey hey* (51)
88. *Hıçkır hıçkır* (54)
89. *İrili ufaklı* (62)
- 90-91. *İte kaka* (16), (40)
- 92-93. *İğil iğil* (36), (49)
94. *İlgüt ilgüt* (15)
95. *Kadir kıymet* (34)
- 96-97. *Kana kana* (19), (93)
98. *Kanadı kolu* (82)
99. *Kapı kapı* (69)
100. *Kara kara* (61)
101. *Karlı buzlu* (1)
102. *Kaymak bal* (82)
103. *Kesip bölmek* (56)
104. *Kilit kilit* (21)
105. *Kuzey güney* (38)
106. *Koca koca* (12)
107. *Kol kola* (59)
108. *Konu komşuya* (5)
109. *Koya koya* (1)
110. *Kömür kömür* (20)
111. *Kös kös* (69)
112. *Kurda kuşa* (23)
113. *Küreksiz dümensiz* (6)
114. *Lapa lapa* (59)
115. *Nasip kısmet* (53)
116. *Neşe dolu* (59)

117. *Of of* (77)
118. *Pare pare* (42)
119. *Pembe pembe* (21)
120. *Püfür püfür* (75)
121. *Sabah akşam* (51)
- 122-123. *Sağa sola* (64), (70)
124. *Sağı solu* (62)
125. *Sağımda solumda* (62)
126. *Salata malata* (67)
127. *Salınıp durmak* (42)
128. *Sarı sarı* (64)
129. *Seke seke* (52)
130. *Selam sabah* (86)
131. *Sessiz sakın* (11)
132. *Sisler bulutlar* (22)
133. *Sık sık* (96)
134. *Sıra sıra* (85)
135. *Şaşkın şaşkın* (30)
136. *Şifalı cilveli* (67)
137. *Tek tek* (16)
- 138-139. *Teker teker* (83), (95)
140. *Telli duvaklı* (74)
141. *Tepeden tırnağa* (69)
142. *Top tüfek* (90)
143. *Topu topu* (53)
144. *Toz duman* (44)
145. *Tuzum ekmeğim* (75)
146. *Uçsuz bucaksız* (93)
147. *Usul usul* (65)
- 148-150. *Uzun uzun* (36), (49), (56)
151. *Ülke ülke* (84)
- 152-156. *Yan yana* (43), (45), (46), (65), (68)
157. *Yana yana* (93)
158. *Yâr yâr* (66)

159. *Yaşlı genç* (67)
 160. *Yaza yaza* (46)
 161. *Yazıp çizecek* (78)
 162. *Yedin içtin* (86)
 163. *Yer gök* (90)
 164. *Yıllar yılı* (35)
 165. *Yok yok* (35)
 166. *Yorgan yastık* (87)
 167. *Yorgan döşek* (3)
 168-169. *Yumuk yumuk* (20), (74)
 170. *Zalım zalım* (85)
 171. *Zar zor* (16)
 172. *Zengin fakir* (46)
 173. *Zeytin peynir* (3)

4.1.5. Yansımlar:

- 1-3. *Ah* (12), (17), (69)
 4-5. *Cıvıl cıvıl* (59), (16)
 6. *Cıvıldaşır* (15)
 7-8. *Fısıldamak* (43), (58)
 9. *Hapşu* (70)
 10. *Hoppa* (86)
 11-12. *Laklak* (5), (69)
 13-14. *Of of!* (8), (77)
 15-16. *Oh* (2), (75)
 17. *Havlamak* (26)
 18. *Lapa lapa* (59)
 19. *Pat pat* (35)
 20. *Püfür püfür* (75)

Şekil 4.1: Tespit edilen söz varlığı ögelerinin oranı

Şekil 4.1’de söz varlığı ögelerinin oluşturan atasözleri, deyimler, kalıp sözler / ilişki sözleri, ikilemeler ve yansımalar ile ilgili değerlerin kendi içerisindeki oransal görünümü yer almaktadır. Şekil incelendiğinde %53,36’lık oranla söz varlığı ögesi içinde en çok tespit edilen değer *deyimler* (Örneğin; **Yedi iklim dört bucak** inanmazsan git de bak / Yokluğun dayanılmaz oldu, **hasret kaldım** gül yüzüne / **Buz gibi** pınar suyundan bir testim olsa) olduğu görülmektedir. En az rastlanılan ise %3,05 ile *yansımalar* (Örneğin; **Cıvıldaşır** dudu kuşu / Leyleğin ömrü iki **laklak**, değerler oldu tepetaklak) olmuştur. *İkilemeler* %26,45 (**Çoluk çocuk** geçindirip haram nedir bilmeyenler / **Top tüfek** vuruşmayı çümbüş mü sandın?), *kalıp sözler / ilişki sözleri* %9,78 (Dilim sürçerse **kusura bakmayın** / **Yolun açık olsun**), *atasözleri* ise %7,33 (Keskin sirke küpüne zarar / Kara haber tez duyulur vs.) olarak tespit edilmiştir.

4.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem: Sanatçının eserlerinde; kişiler, hayvanlar, bitkiler, yiyecek içecekler, meslekler, sayılar, renkler, organlar ve gönül, yürek, sevdiceğim, yavuklu gibi Türkçeye özgü kavramsal ögeler ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

Bu alt problemde, kavramsal ögeler ana teması altında sanatçının eserleri incelenmiştir. İnceleme işleminde bu ana tema altında yer alan 9 alt tema dikkate alınmıştır. Elde edilen bulgular aşağıda sıralanmıştır. Akabinde de oransal görünümü grafiklerle sunulmuştur.

4.2.1. Kişiler:

1. **Abbas** (1)
2. **Abdi Bey** (41)
3. **Âdem** (3)
4. **Ahmet** (5)
5. **Akif** (12)
6. **Ali** (8)
7. **Aslı** (3)
8. **Aslıhan** (66)
- 9-10. **Ayşe Teyze** (39), (91)
11. **Bal Sultan** (18)
12. **Banuçiçek** (90)
- 13-37. **Barış** (3), (5), (8), (20), (23), (34), (38), (45), (49), (53), (56), (57), (61), (66), (69), (70), (71), (75), (77), (82), (84), (85), (90), (92), (95)
- 38-39. **Baykoca** (36), (90)
40. **Bilge Hatun** (71)
41. **Ceylan** (61)
42. **Düriye** (36)
43. **Fatih** (12)
44. **Fatih Sultan Mehmet** (12)
- 45-46. **Ferhat** (3), (44)
47. **Gülpembe** (50) (Aynı eserde 10 farklı cümlede “Gülpembe” yer almaktadır.
48. **Hakkı Bey** (41)
49. **Halil İbrahim** (53)
50. **Havva** (3)
51. **İdris** (34)
52. **İsmail** (53)
53. **Karacaoğlan** (61)
- 54-56. **Kerem** (3), (44), (84)
57. **Koroğlu** (61)
- 58-59. **Leyla** (3), (7)
60. **Lokman Hekim** (42)
61. **Mahur Bey** (81)

- 62-65. *Mecnun* (3), (7), (44), (84)
66. *Mehmet* (40)
67. *Mehmet Akif* (12)
68. *Nazo Gelin* (52)
69. *Neslihan* (66)
70. *Nezahat Hanım* (35)
- 71-72. *Nuh* (3), (59)
73. *Osman* (76) (Aynı eserde 23 farklı cümlede “Osman” geçmektedir)
74. *Ozan* (61)
75. *Pir Sultan Abdal* (61)
76. *Rıza Amca* (35)
- 77-78. *Salih* (39), (91)
79. *Sakız Hanım* (81)
80. *Sarı çizmeli Mehmet Ağa* (82)
81. *Süleyman* (86) (Aynı eserde 12 farklı cümlede “Süleyman” geçmektedir.)
82. *Sinan* (12)
83. *Şerife* (76)
84. *Şirin* (3)
85. *Veli* (8)
86. *Yekta Bey* (35)
87. *Yusuf* (3)
88. *Yüce Hakan* (71)
89. *Zeynep* (57)
90. *Züleyha* (3)
91. *Zehra* (96) (Aynı eserde 12 farklı cümlede “Zehra” geçmektedir.)

4.2.2. Hayvanlar:

- 1-2. *Ahu* (69), (73)
3. *Anka kuşu* (67)
- 4-7. *Aslan* (16), (48), (56), (67)
8. *At* (45)
9. *Ayı* (16)
10. *Bal böceği* (17)
11. *Baykuş* (15)

12. *Buzağı* (14)
 13-17. *Bülbül* (15), (18), (43), (50), (74)
 18-21. *Ceylan* (7), (52), (61), (67)
 22. *Çilli horoz* (14)
 23-24. *Çomar* (39), (91)
 25-27. *Deve kuşu* (30), (57), (71)
 28. *Dino* (69)
 29. *Dudu kuşu* (15)
 30. *Eşek* (14)
 31. *Fare* (96)
 32. *Fil* (43)
 33-34. *Güvercin* (39), (91)
 35. *Karabaş* (26)
 36. *Kartal* (67)
 37-38. *Kaz* (2), (63)
 39. *Kedi* (14)
 40. *Koyun* (71)
 41-42. *Kurbağa* (43), (96)
 43-44. *Kumru* (58), (85)
 45-47. *Kurt* (45), (52), (84)
 48-58. *Kuş* (6), (16), (27), (28), (43), (69), (71), (73), (84), (85), (87)
 59-61. *Kuzu* (14), (45), (52)
 62. *Küheylan* (66)
 63. *Leylek* (69)
 64. *Manda* (2)
 65. *Martı* (92)
 66. *Oğlak* (14)
 67. *Sarıkız* (14)
 68. *Tavuk* (63)
 69-71. *Turna* (2), (49), (92)
 72. *Yaban tayları* (14)

4.2.3. Bitkiler:

- 1-3. *Ağaç* (33), (37), (51)
4. *Armut* (16)
5. *Arpa* (45)
6. *Bağ* (75)
7. *Bakla* (35)
- 8-9. *Başak* (51), (73)
- 10-13. *Biber* (31), (45), (67), (96)
- 14-16. *Bostan* (26), (69), (75)
- 17-18. *Buğday* (38), (45)
19. *Çavdar* (72)
- 20-22. *Çayır* (14), (40), (84)
- 23-29. *Çiçek* (17), (27), (28), (46), (70), (73), (90)
30. *Çim* (51)
- 31-33. *Çimen* (9), (74), (84)
- 34-35. *Çınar* (62), (75)
36. *Çörek otu* (70)
37. *Diken* (15)
38. *Domates* (31)
39. *Dut ağacı* (35)
40. *Elma* (76)
41. *Erik* (16)
42. *Fidan* (42)
43. *Gonca* (42)
- 44-57. *Gül* (6), (15), (18), (21), (28), (42), (47), (50), (64), (66), (74), (75), (85), (95)
58. *Hatmi çiçeği* (70)
59. *Hıyar* (26)
60. *İncir* (45)
61. *Kayısı* (40)
- 62-63. *Kiraz* (16), (42)
64. *Kır çiçekleri* (25)
65. *Koruk* (67)
66. *Kuzukulağı* (67)
67. *Lale* (52)
- 68-69. *Limon* (67), (70)

- 70. *Maydanoz* (67)
- 71. *Menekşe* (15)
- 72. *Mercimek* (3)
- 73. *Nane* (70)
- 74. *Nergis* (15)
- 75. *Ot* (26)
- 76. *Pamuk* (74)
- 77. *Patates* (67)
- 78. *Patlıcan* (31)
- 79. *Roka* (67)
- 80. *Selvi* (27)
- 81. *Soğan* (67)
- 82. *Söğüt* (57)
- 83. *Sumak* (67)
- 84. *Sümbül* (52)
- 85. *Tarçın* (70)
- 86. *Zencefil* (70)

4.2.4. Yiyecek İçecekler:

- 1-2. *Ayran* (2), (67)
- 3-9. *Bal* (2), (17), (21), (40), (42), (82), (85)
- 10-11. *Baklava* (3), (72)
- 12. *Ballı kaymak* (19)
- 13-15. *Biber* (45), (67), (96)
- 16-17. *Börek* (3), (72)
- 18-19. *Bulgur* (2), (63)
- 20. *Cacık* (26)
- 21. *Çavdar ekmeği* (72)
- 22. *Çay* (96)
- 23-27. *Çorba* (2), (34), (56), (86), (96)
- 28. *Çörek* (61)
- 29-36. *Ekmek* (3), (24), (26), (34), (56), (68), (75), (93)
- 37. *Hamburger* (67)
- 38. *Hamur* (67)

39. *Hardal* (67)
40. *Hoşaf* (63)
41. *İncir* (45)
42. *Kahve* (69)
43. *Kaşar* (67)
- 44-45. *Kaymak* (2), (82)
46. *Keşkül* (2)
47. *Ketçap* (67)
48. *Kıyma* (67)
49. *Kuzukulağı* (67)
50. *Lahmacun* (67)
51. *Limon* (67)
52. *Maydanoz* (67)
53. *Mercimek* (3)
54. *Muhallebi* (63)
55. *Nane limon kabuğu* (70) (Nane limon kabuğu içeceğinin yapılışı)
56. *Patates* (67)
57. *Peynir* (3)
- 58-60. *Pilav* (2), (63), (86)
- 61-64. *Pınar* (61), (74), (84), (93)
65. *Pınar suyu* (75)
66. *Püre* (69)
- 67-68. *Rakı* (26), (67)
69. *Reçel* (96)
70. *Roka* (67)
71. *Sakız* (81)
72. *Salata* (67)
73. *Salça* (67)
74. *Sirke* (8)
75. *Soğan* (67)
- 76-78. *Su* (24), (74), (82)
79. *Sumak* (67)
80. *Süt* (45)
81. *Şalgam suyu* (67)

82-84. *Şeker* (21), (30), (67)

85. *Tereyağı* (67)

86. *Turşu* (67)

87-89. *Tuz* (34), (45), (75)

90. *Üzüm* (95)

91. *Yağ* (2)

92. *Zeytin* (3)

4.2.5. Meslekler:

1. *Hâkim* (16)

2. *Hekim* (42)

3. *Kâtip* (35)

4. *Mimar* (12)

5-6. *Öğretmen* (39), (91)

4.2.6. Sayılar:

1-71. *Bir* (3), (4), (5), (6), (8), (9), (10), (12), (13), (14), (15), (16), (18), (19), (21), (22), (23), (24), (25), (27), (28), (29), (30), (31), (32), (33), (34), (35), (38), (40), (41), (43), (44), (45), (46), (47), (48), (49), (50), (51), (52), (53), (55), (56), (57), (61), (62), (63), (65), (66), (67), (68), (69), (71), (73), (74), (75), (76), (78), (82), (83), (84), (86), (87), (89), (90), (91), (93), (94), (95), (96)

72-88. *İki / İkinci* (3), (12), (19), (35), (43), (51), (61), (65), (67), (69), (72), (74), (81), (87), (88), (93), (96)

89-92. *Üç* (12), (35), (51), (76)

93-99. *Dört* (3), (21), (32), (34), (56), (83), (90)

100-103. *Beş* (12), (24), (71), (82)

104-107. *Yedi* (3), (36), (52), (94)

108-109. *Dokuz* (29), (71)

110. *On bir* (40)

111. *On dört* (35)

112. *On beş* (76)

113. *On altı* (18)

114. *On yedi* (76)

115. *On sekiz* (96)

116. **Otuz iki** (66)
 117. **Otuz beş** (61)
 118-123. **Kırk** (26), (34), (45), (63), (71), (87)
 124. **Kırk üç** (41)
 125. **Kırk dört** (41)
 126. **Yüz** (62)
 127. **Beş yüz** (93)
 128-131. **Bin** (3), (69), (83), (93)
 132-133. **Bin bir** (66), (85)
 134. **1535** (61)
 135. **1635** (61)
 136. **1735** (61)
 137. **1835** (61)
 138. **1923** (62)
 139. **1935** (61)
 140. **1970** (61)
 141. **2023** (62)
 142. **On iki bin** (90)
 143. **Kırk bin** (26)
 144-145. **Yüz bin** (55), (76)

4.2.7. Renkler:

- 1-2. **Al** (15), (85)
 3. **Alaca** (94)
 4. **Aşı boyalı** (81)
 5-7. **Beyaz** (70), (74), (89)
 8. **Bembeyaz** (81)
 9. **Buğday tenli** (buğday rengi) (38)
 10. **Eflatun** (51)
 11-12. **Esmer** (38), (67)
 13. **Hâkî** (51)
 14. **Kahverengi** (51)
 15-24. **Kara** (3), (27), (28), (31), (43), (46), (49), (59), (61), (92)
 25. **Kapkara** (51)

26. **Kırmızı** (51)
 27-29. **Mavi** (51), (73), (83)
 30-32. **Mor** (15), (51), (94)
 33-36. **Pembe** (35), (51), (74), (83)
 37-40. **Sarı** (17), (51), (64), (82)
 41. **Sarışın** (67)
 42. **Siyah** (13)
 43. **Simsiyah** (33)
 44. **Turuncu** (51)
 45-47. **Yeşil** (51), (74), (84)

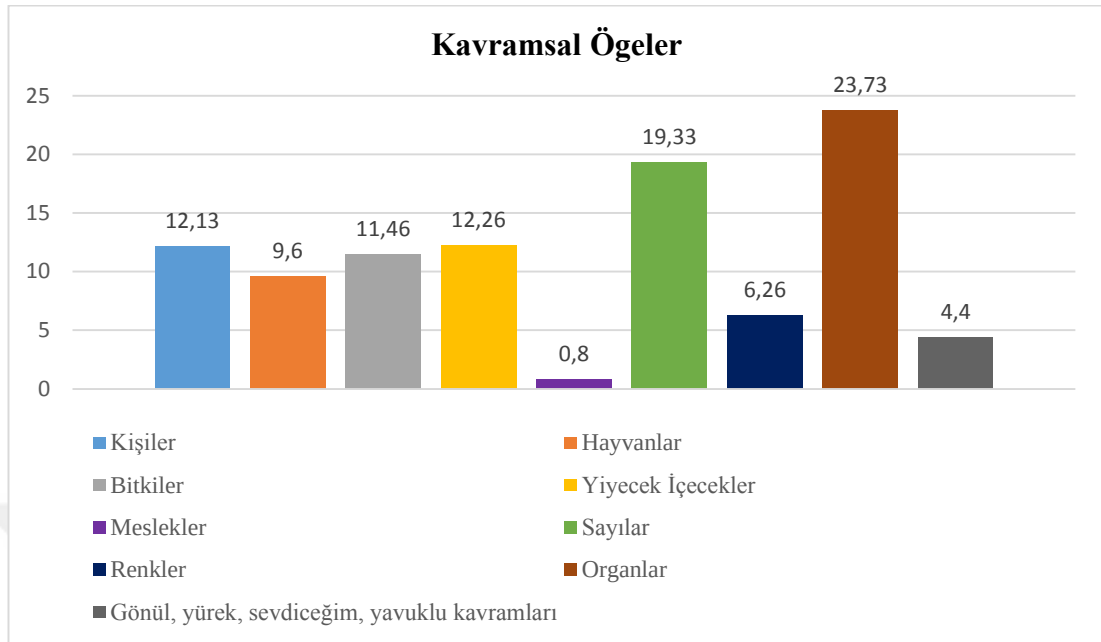
4.3.8. Organlar:

- 1-4. **Ağız** (16), (56), (75), (76)
 5-6. **Alın** (53), (63),
 7-9. **Avuç** (71), (76), (78)
 10-12. **Ayak** (2), (9), (83)
 13. **Bağır** (84)
 14-20. **Baş** (2), (14), (15), (61), (65), (68), (96)
 21-24. **Bel** (9), (42), (69), (85)
 25. **Ben** (38)
 26. **Bilek** (53)
 27. **Boy** (71)
 28-33. **Boyun** (15), (36), (52), (73), (81), (92)
 34. **Ciğer** (67)
 35. **Deri** (56),
 36-44. **Dil** (6), (15), (17), (31), (38), (63), (69), (86), (95)
 45-46. **Diş** (15), (63),
 47. **Diz** (35)
 48-56. **Dudak** (15), (19), (21), (33), (42), (50), (57), (73), (85)
 57-85. **El** (1), (6), (7), (13), (16), (17), (19), (20), (22), (24), (28), (31), (35), (43), (45), (46), (47), (53), (55), (57), (58), (59), (69), (78), (80), (81), (83), (86), (95)
 86-90. **Göğüs** (19), (62), (73), (81), (95)

- 91-126. **Göz** (3), (8), (9), (13), (14), (20), (29), (30), (31), (35), (39), (43), (45), (47), (48), (50), (53), (54), (55), (56), (58), (59), (60), (65), (67), (68), (73), (77), (78), (84), (85), (87), (88), (90), (91), (96)
127. **Göz bebeği** (6)
- 128-129 **Kafa** (16), (63),
- 130-137. **Kalp** (12), (24), (25), (31), (43), (58), (83), (88)
138. **Kaş** (56)
139. **Kirpik** (32)
- 140-151. **Kol** (3), (16), (19), (27), (35), (48), (59), (64), (65), (69), (82), (83)
152. **Karın** (34)
- 153-157. **Koyun** / koyunu (1), (17), (33), (69), (95)
- 158-160. **Kulak** (14), (29), (30)
- 161-162. **Omuz** (2), (69)
163. **Parmak** (24)
- 164-168. **Saç** (9), (71), (78), (81), (85),
169. **Tırnak** (69)
170. **Topuk** (85)
- 171-172. **Yanak** (21), (85),
- 173-178. **Yüz** (7), (45), (51), (67), (83), (85)

4.2.9. Gönül, Yürek, Sevdiceğim, Yavuklu Kavramları:

- 1-16. **Gönül** (3), (9), (17), (20), (21), (24), (25), (37), (42), (45), (46), (57), (61), (72), (78), (95)
- 17-19. **Sevdiceğim** (6), (27), (49),
20. **Yavuklu** (90)
- 21-33. **Yürek** (3), (10), (18), (19), (21), (26), (42), (45), (52), (53), (73), (83), (87)

Şekil 4.2: Tespit edilen kavramsal öğelerinin oranı

Şekil 4.2’de kavramsal öğeler teması altında sınıflandırılan değerlerin bu tema içerisindeki yüzdelik görünümü yer almaktadır. İncelenen eserlerde %23,73’lük oran ile en çok *organlar*la (Örneğin; Uzun *kulak*larını son bir kez salla / *Göz*lerimde yaş, *kalbim*de sıztı) ilgili kavramlara rastlanılmıştır, bunu %19,33 ile *sayılar* (Örneğin; Kızdır nazdır, *bin* altın azdır / *Kırk* yılda *bir* gelir Barış gibisi) takip etmiştir. En az ise %0,80 ile *meslekler* (Örneğin; Emekli Salih *öğretmen*) ile ilgili kavramlar yer almıştır. *Yiyecek İçecekler* %12,26, *kişiler* %12,13, *bitkiler* %11,46, *hayvanlar* %9,60, *renkler* %6,26 ve *gönül, yürek, sevdiceğim, yavuklu kavramları* %4,40 (Örneğin; Coştu *gönlüm* sel gibi çağlar / Üzülme *sevdiceğim*, bir daha çıkmam karşına / Ahu gibi gözleri baktıkça *yürek* yakan yâr ola / *Yavuklusu* Barış’ını dört gözle bekler) olarak tespit edilmiştir.

4.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem: Sanatçının eserlerinde, tarih ve coğrafya ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

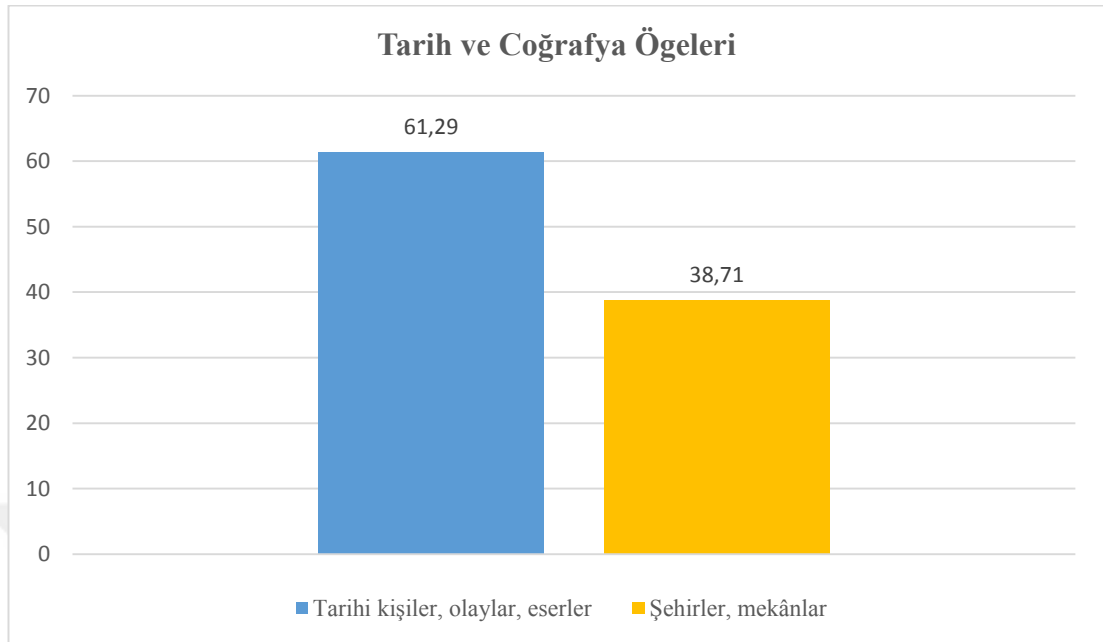
Tarih ve coğrafya öğeleri başlığı altında, ozanın ezgilerinde tarihî kişiler, olaylar, eserler ile şehirler, mekânlar tespit edilmiştir. Elde edilen bulgular aşağıda sıralanmış, devamında da ne ölçüde yer aldığı grafikte gösterilmiştir.

4.3.1. Tarihî Kişiler, Olaylar, Eserler:

1. *Abbasiler* (79)
2. *Âdem* baba (3)
3. *Aristo* (79)
4. *Aslı* (3) (Kerem ile Aslı)
5. *Baykoca* (36)
6. *Bilge Hatun* (71)
7. *Diyojen* (79)
8. *Fatih Sultan Mehmet* (12)
- 9-10. *Ferhat* (3), (44) (Ferhat ile Şirin)
11. *Havva* ana (3)
- 12-13. *Leyla* (3), (7) (Leyla ile Mecnun)
14. *Lokman Hekim* (42)
15. *Karacaoğlu* (61)
- 16-18. *Kerem* (3), (44), (84) (Kerem ile Aslı)
19. *Kılıç kuşanmak* (71)
20. *Kırk Üç - Kırk Dört Harbi* (41) (II. Dünya Savaşı)
21. *Koroğlu* (61)
22. *Mark Antonyüs* (79)
- 23-26. *Mecnun* (3), (7), (44), (84) (Leyla ile Mecnun)
27. *Mehmet Akif* (12)
28. *Mevlâna* (12)
29. *Mimar Sinan* (12)
30. *Öklid* (79)
31. *Pir Sultan Abdal* (61)
32. *Pisagor* (79)
33. *Şirin* (3) (Ferhat ile Şirin)
34. Yüce *Hakan* (71)
35. *Yusuf* (3) (Yusuf ile Züleyha)
36. *Züleyha* (3) (Yusuf ile Züleyha)
37. *1923'ün ılık bir Ekim sabahında, kayaların oğlu* (62) (cumhuriyetin ilanı)
38. *2023'ün ılık bir Ekim sabahı* (cumhuriyetin 100. yılı)

4.3.2. Şehirler, Mekânlar:

1. *Akdeniz* (26)
2. *Anadolu* (62)
3. *Ardahan* (61)
4. *Atlas Okyanusu* (26)
5. *Binboğa* (23)
6. *Büyük Okyanus* (26)
7. *Dimyat* (63)
8. *Diyarbakır* (66)
9. *Ege* (26)
10. *Hanya* (56)
11. *Hint Okyanusu* (26)
12. *Kafdağı* (67)
- 13-14. *Karadeniz* (26), (90)
15. *Karamürsel* (69)
16. *Kırkpınar* (61)
17. *Konya* (56)
18. *Kozan* yaylası (23)
19. *Marmara* (26)
20. *Rumeli* (66)
- 21-22. *Şam* (40), (63)
23. *Urfa* (66)
24. *Tuna* boyu (66)

Şekil 4.3: Tespit edilen tarih ve coğrafya öğelerinin oranı

Şekil 4.3'te, tarih ve coğrafya öğelerinin “tarihî kişiler, olaylar, eserler” ile “şehirler ve mekânlar” olmak üzere ikiye ayrıldığı görülmektedir. *Tarihî kişiler, olaylar ve eserler* (Örneğin; İki büyük kitap **Fatih Sultan Mehmet / 1923'ün ılık bir Ekim sabahında**, kayaların toprağa dikine saplandığı yerde doğdum) ile ilgili tespit edilen değerlerin oranı %61,29 iken *şehirler ve mekânlar* (Örneğin; **Kozan** yaylasından geldim Barış'tır adım / **Tuna** boyunda dolandım) ile ilgili tespit edilen değerler nispeten biraz daha az olup %38,71'dir.

4.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem: Sanatçının eserlerinde, din / inanç ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

Bu başlıkta, din / inanç öğeleri ana teması altında dinî kavramlar analiz edilmiştir. Elde edilen veriler aşağıda sunulmuştur. Tespit edilen değerler tek bir alt başlık altında toplandığı için, dolayısıyla kendi içinde %100 olacağı için grafiksel görünümüne gerek duyulmamıştır.

4.4.1. Dinî Kavramlar:

1. **Âdem** (3)
2. **Ahiret** (63)
- 3-8. **Allah** (10), (27), (30), (76), (77), (93)

9. *Allah aşkına* (95)
- 10-11. *Allah'a sığınmak* (10), (21)
12. Allah'tan *sabır* dilemek (10)
- 13-14. Allah'a *canını vermek* (21), (27)
15. *Bana bir harf öğret, kırk yıl hizmet ederim* (34) (Hz. Ali'nin ilgili sözüne gönderim)
- 16-17. *Bayram* (16), (25)
- 18-21. *Cennet* (25), (47), (61), (73)
22. *Dıral Dede*'nin düdüğünü duymak (30) (İsrafil adlı meleğin suru üflemesi)
23. *Dört kapı* (34) (Tasavvuf anlayışına göre dört kapı: şariat, tarikat, hakikat ve marifet)
- 24-25. *Dua etmek* (30), (31)
- 26-28. *Dünya malına meyletmemek* (46), (75), (82)
29. *Evelallah* (42) [evelallah: Allah'a güvenerek (TDK, 2021).]
30. *Gönül almak* (25)
- 31-33. *Fâni dünya* (27), (56), (76)
34. *Hak yememek* (30) (Yetim hakkı yememek)
35. *Hakkını helal etmek* (93)
36. Halil *İbrahim* adına (53)
37. *Haram* (53)
38. *Havva* (3)
- 39-40. *Helalinden kazanmak / Helal alın teri* (30), (63)
41. *İdris* (34)
- 42-43. *İnşallah* (69), (87)
44. *İsmail'e inen koç* (53)
45. *İsyân etmemek* (21)
46. *Kader* (23)
47. *Kem söz söylememek* (53)
- 48-56. *Kurban* (9), (15), (28), (46), (53), (67), (71), (79), (85)
57. Kutsal *dört kitap* (21)
- 58-59. *Mahşer / Mahşer günü* (23), (75)
- 60-61. *Maşallah* (30), (87)
62. *Melekler* (25)
63. *Mevla*'m (40)
64. *Namusa yan gözle bakmamak* (53)
65. *Nefsine hâkim olmak* (53)

- 66-68. *Nuh* (3), (40), (59)
 69. *Peygamber* (40)
 70-71. *Rızık / Rızık dağıtılması* (5), (34)
 72. *Sabırlı derviş* (11)
 73. *Sevaba girmek* (30) (Paylaşıp sevaba girmek)
 74. *Şeytan* (30)
 75-80. *Tanrı* (3), (5), (23), (48), (60), (84)
 81. *Tövbe* (76)
 82-84. *Vade* (23), (46), (75)
 85. *Vallahi* (40)
 86. *Ya Rabbim* (35)
 87. *Yaradan* (27)
 88. *Yazgı* (27)
 89. *Zayıfları ezmek* (30)
 90. *Zemzem suyu* (63)

4.5. Beşinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Alt Problem: Sanatçının eserlerinde, yaşam tarzı ile ilgili hangi değerler ne ölçüde yer almaktadır?

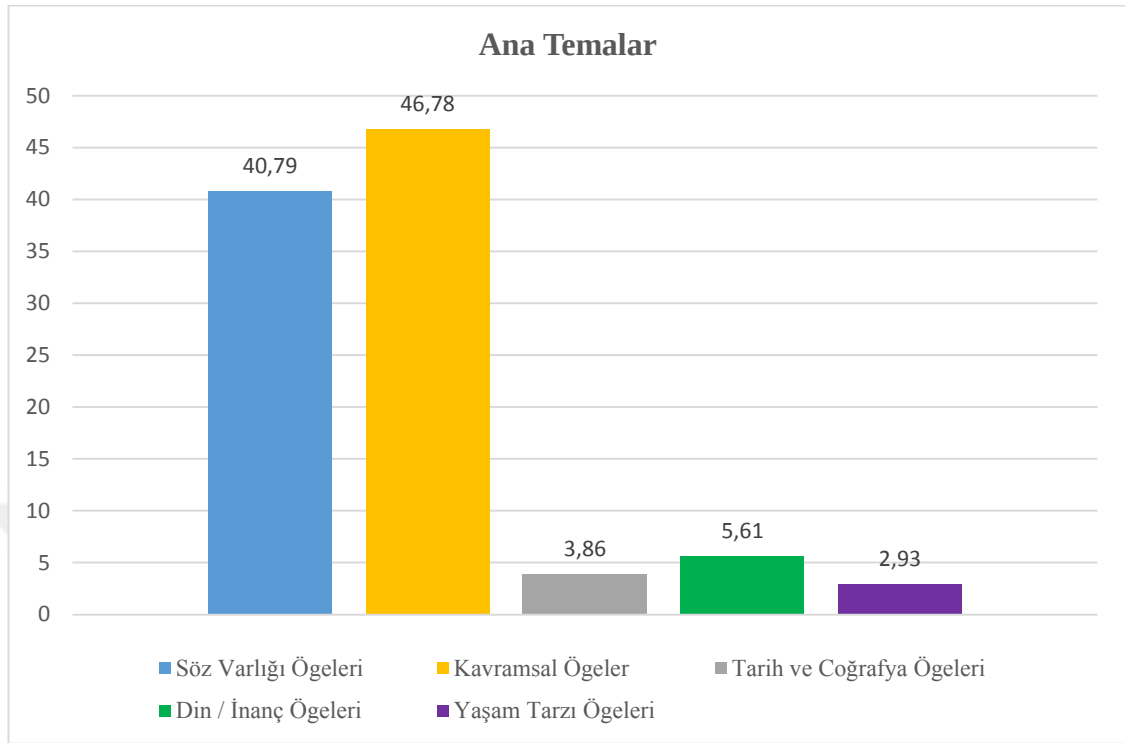
Bu başlıkta, “yaşam tarzı” ana teması altında “gelenek ve görenekler” irdelenmiştir. Elde edilen veriler aşağıda sıralanmıştır. Tespit edilen değerler tek bir alt başlık altında toplandığı için, kendi içinde oranı %100 olmuştur, bu nedenle de grafiğe gerek görülmemiştir.

4.5.1. Gelenek ve Görenekler

- 1-3. *Alın teriyle kazanmak / Helal kazanç sağlamak* (30), (53), (63)
4. *Anne ziyareti* (25)
5. *Annelerin gönlünü almak* (25) (Hediye almak)
- 6-7. *Askere gitmek / Askere alınmak* (40), (90)
8. *Baba nasihati vermek* (48)
9. *Başlık parası* (40)
10. *Bayram günü erken kalkmak* (25)
11. *Bayramda en güzel giysileri giymek* (25)
12. *Can yoldaşım kadını* (74) (Toplumda eşe biçilen değer)

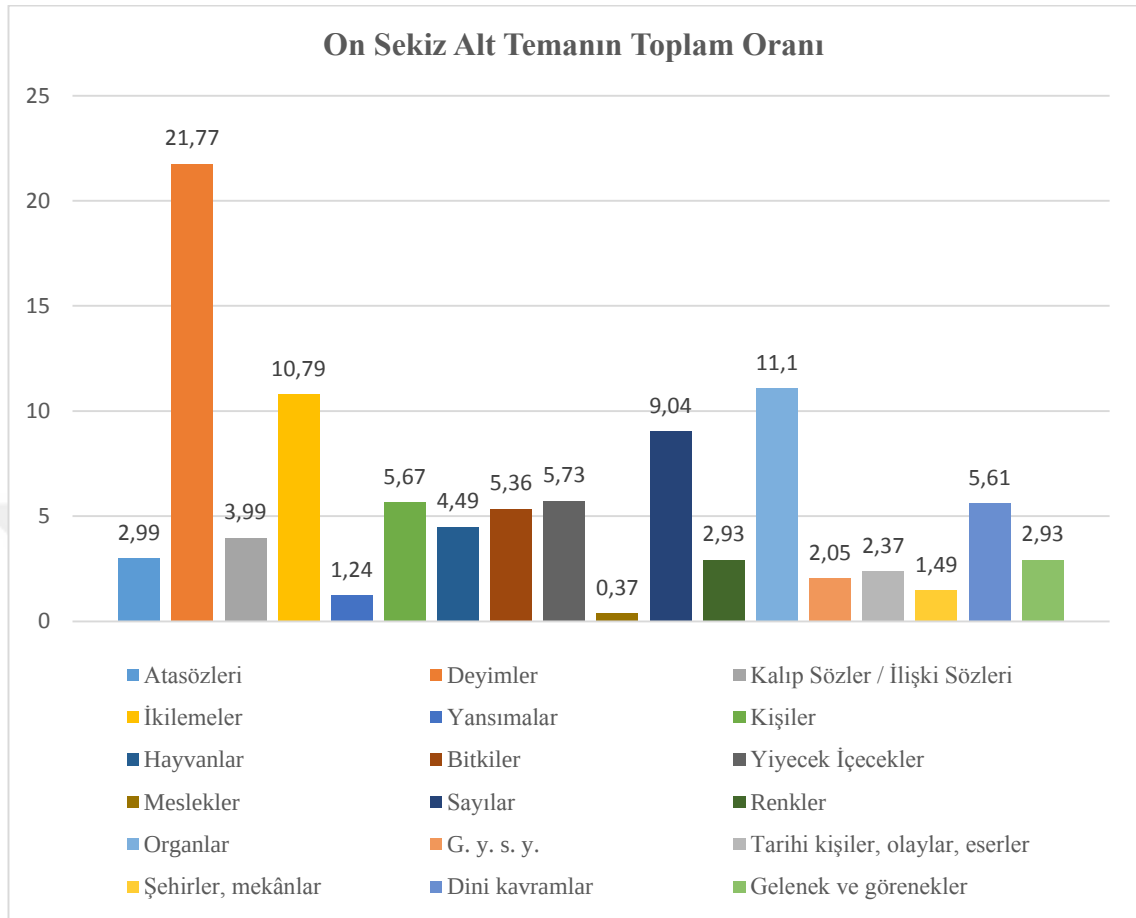
13. *Cümbüş* (90)
14. *Çengelli iğne nazar bozar* (26)
- 15-16. *Düğün* (86), (90)
17. *Düğün dernek kırk gece* sürmüş (71)
- 18-20. *Evlilik / Yuva kurmak* (48), (54), (89)
21. *Hayır duası almak* (30)
22. *Helallik almak* (93)
23. *Kılıç kuşanmak* (71)
- 24-25. *Kına yakmak / Eline kına yakmak* (40), (69)
26. Kırk deve, kırk koyun *kurban kesmek* (71)
27. *Küçüklerin büyüğü sayması*, saygılı olması (61)
28. *Mektuplaşmak* (27)
- 29-30. *Paylaşmak / Ekmeğini paylaşmak* (30), (68)
31. *Soğuktan donanı buzla ovarlar* (26)
- 32-36. *Selam vermek, selamı almak* (2), (24), (82), (86), (94)
- 37-39. *Sofra kurmak* (34), (53), (86) (Misafirperverlik)
40. *Telli duvaklı gelin olmak* (74)
- 41-42. *Tezkere / Tezkere beklemek* (20), (40) (Askerlik görevini bitirme)
43. *Tuz ekmek hakkı bilmek* (34)
44. *Verilen sözü tutmak* (35)
- 45-47. *Yoksul, dul, yetim, öksüz, zayıf ve garipleri doyurmak, giydirmek, korumak* (30), (56), (82) (Açları doyurmak, çıplakları giydirmek, öksüzlere sevgi göstermek) (Orhun Yazıtları'nda da yer alan, Bilge Kağan'dan beri süren bir gelenektir.)

Buraya kadar verilen grafiklerde (Şekil 4.1., Şekil 4.2, Şekil 4.3) her ana tema kendi başlığı altında oransal olarak gösterilmiştir. Şekil 4.4'te 5 ana temanın genel oranı, Şekil 4.5'te ise 18 alt temanın toplam oranı verilmiştir.

Şekil 4.4: Beş ana temanın kendi aralarındaki genel oranı

Şekil 4.4 incelendiğinde en yoğun değerlere kavramsal ögeler ana teması altında rastlanıldığı görülmektedir. Yine bunu yakın sayılabilecek %40,79'luk oranla söz varlığı takip etmiştir. Oransal görünümde diğer üç tema ise ortalama %3 ile %6 arasındadır.

Şekil 4.5: On sekiz alt temanın bütünsel dağılımı

Şekil 4.5 incelendiğinde %21,77 oranla *deyimlerle* (Örneğin; *Yedi iklim dört bucak inanmazsan git de bak / Yine yol göründü gurbete*) ilgili değerlerin ozanın eserlerinde açık ara en önde olduğu anlaşılmaktadır. *Organlar* (%11,10), *ikilemeler* (%10,79) ve *sayılar* (%9,04) ile ilgili kavramlar da diğer oranı yüksek öğelerdendir. En az rastlanılanı ise genel oran içinde oranı %0,37 ile mesleklerle alakalı kavramlar olmuştur.

Ozanın her bir eserinde aynı kavram birkaç kez tekrarlamış olsa bile, aynı kavram aynı eser için bir kez alınarak oranlama işlemine dâhil edilmiştir. Başka bir ifadeyle aynı eserde tekrar eden aynı öğelerin sıklık sayısı 1 olarak ele alınmıştır. Tüm bunlardan sonra, veriler ve grafikler de göz önünde bulundurularak ozanın eserlerinde en yoğun olarak deyimleri işlediği ortaya çıkmıştır.

Deyimler içinde, en yoğun olarak “*buz gibi*” (sıklık [s]: 8) ve “*ne olur*” (s: 6) deyimleri kullanılmıştır.

Diğer değerler içinde ise en sık rastlananlar şu şekildedir:

Atasözleri: “*Âşığın gözü kördür*” (s: 2),

Kalıp sözler / İlişki sözleri: “*Merhaba*” (s: 3),
 İkilemeler: “*Ağır ağır*” (s: 5) ve “*yan yana*” (s: 5),
 Yansımalar: “*Ah*” (s: 3),
 Kişiler “*Barış*” (s: 25) ve “*Mecnun*” (s: 4),
 Hayvanlar: “*Kuş*” (s: 11), “*bülbül*” (s: 5),
 Bitkiler: “*Gül*” (s: 14) ve “*çiçek*” (s: 7),
 Yiyecek içecekler: “*Ekmek*” (s: 8) ve “*bal*” (s: 7),
 Meslekler: “*Öğretmen*” (s: 2),
 Sayılar: “*Bir*” (s: 71) ve “*iki*” (s: 17),
 Renkler: “*Kara*” (s: s 10), “*sarı*” (s: 4) ve “*pembe*” (s: 4),
 Organlar: “*Göz*” (s: 36) ve “*el*” (s: 29),
 G. Y. S. Y.: “*Gönül*” (s: 16) ve “*yiğrek*” (s: 13),
 Tarihî kişiler, olaylar, eserler: “*Mecnun*” (s: 4),
 Şehirler, mekânlar: “*Karadeniz*” (s: 2) ve “*Şam*” (s: 2),
 Dinî kavramlar: “*Kurban*” (s: 9), “*Allah*” (s: 6) ve “*Tanrı*” (s: 6),
 Gelenek ve görenekler: “*Selam vermek, selamı almak*” (s: 5).

BÖLÜM V

5. TARTIŞMA, SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Tartışma

Bu bölümde ilk olarak çalışmamızın yol haritasını oluşturan veri toplama aracı ile elde edilen bulguları Demir (2010), Kasa (2015), Şahin (2015), Altunal (2015), Ertuğrul (2015), Ördek (2019), Sosyal (2019) ve Ön'ün (2019) araştırmalarıyla karşılaştırılarak ilişkileri yönünden temel hatlarıyla ifade edilmiştir. Ardından Manço'yla yapılan çeşitli çalışmalar bu çalışma ile karşılaştırılarak tartışmalı olarak açıklanmıştır.

Demir (2010), yabancılara Türkiye Türkçesi öğretimi sırasında aktarımı gerçekleştirilebilecek ekin öğelerini; din, sanat, edebiyat, tarih, coğrafya, giyim, gelenek-görenekler, yemek, mimari, ahlâk, hukuk şeklinde sıralamıştır. Bizim çalışmamızın da bu çalışma ile benzer öğeler içerdiği ifade edilebilir. Kasa (2015) ise, ilkokul dördüncü sınıf Türkçe dersinde yer alan ekin değerlere ilişkin olarak dil, tarih, din, gelenek-görenek, sanat, bağımsızlık sembelleri, şehirler olmak üzere yedi tema elde etmiştir. “Dil teması” altında sözcükler, atasözleri, deyimler, kalıp sözler, özdeyişler, fıkralar alt temaları; “tarih teması” başlığı altında ise tarihî olaylar, tarihî kişiler, tarihî eserler, millî bayramlar, spor alt temaları; “din teması” başlığı altında Allah inancı, peygamber inancı, dinî bayramlar, sünnet alt temaları; “gelenek-görenek teması” başlığı altında nevrüz, ekme, düğün, asker uğurlama, millî yas alt temaları; sanat teması” başlığı altında heykel, türküler, halk oyunları ve edebî eserler/yazarlar/şairler alt temaları; “şehirler teması” başlığı altında önemli şehirler ve şehirlerin simgesi alt temaları; “bağımsızlık sembelleri teması” başlığı altında bayrak, vatan ve millî marş alt temaları ortaya çıkmıştır. Sonuç olarak bizim çalışmamız için belirlenen ulamlar ile bu çalışmanın elde edilen verileri paralellik göstermektedir.

Şahin (2015), ilköğretim 4. sınıf Türkçe ders kitabında yer alan metinlerde ekin değerleri incelediği araştırmasında dil, din, tarih, örf ve âdetler, sanat, vatan, aile ve ahlak ile ilgili ekin değerleri tespit etmiş, dil dışında diğer ekin değerlerin yeterli seviyede olmadığı bilgisini vermiştir. Bizim çalışmamızda da benzer temalar yer almış, elde edilen veriler sonunda en yoğun dilsel öğelere ulaşılması yönünden bu çalışma ile benzerlik göstermiştir.

Altunal (2015), aile, dil, din, yardımseverlik ve saygı temaları altında Time For English ve Spring 4 adlı İngilizce ders kitabını incelemiş, Türk ekinin maddi ve manevi değerlerini taşımadığı, ekin değerleri yeni nesillere taşıyacak şekilde düzenlenmediği, aile, dil, din, saygı, yardımseverlik değerlerini yeterince taşımadığı ve daha çok popüler ekin öğelerini yansıttığı sonucuna ulaşmıştır. Bizim çalışmamızda ise bu değerlerin çoğunu

taşıdığı, başta dil ögeleri olmak üzere söz varlığı ve kavramsal ögeler yönünden zengin olduğu elde edilen bulgularla ortaya çıkmıştır. Barış Manço şarkılarının ekin değerlerin aktarımı için ideal bir araç olduğunu sonucundan hareketle, sanatçının bazı şarkılarının seçilerek araştırmacının sözünü ettiği değerleri desteklemesi amacıyla bu tür kitaplarda yer alması önerilebilir.

Ertuğrul (2015), Gazi ile Yeni Hitit Yabancılar İçin Türkçe Ders Kitabı'nı ekin aktarımı ögeleri açısından incelemiş, ekin aktarımı ögelerini; kişiler arası iletişim, ekonomik hayat, millî spor, yiyecek kültürü, içecek kültürü, müzik, müzik aletleri ve halk oyunları, önemli şahsiyetler, atasözleri, dinî unsurlar, kutlama ve festivaller, Türk âdetleri, değerler, Türk edebiyatı, görsel sanatlar, meslekler, turistik ve tarihî yerler ölçütleri altında sıralamıştır. Yeterlilik yüzdesi düşük olan ders kitaplarının yeniden gözden geçirilmesi gerektiğini dile getirmiştir. Benzer ölçütlere göre değerlendirilen bizim çalışmamızda yer alan Manço'nun bazı eserlerinin bu ders kitaplarına eklenmesi durumunda yeterlilik yüzdesini yükselteceğini düşünmekteyiz.

Ördek (2019), İstanbul ile Yedi İklim orta seviye Türkçe öğretimi ders kitapları ekin ögeleri açısından aile ve komşuluk ilişkileri, bazı toplumsal değerlerimiz, coğrafya, devlet, dil, edebiyat / sanat, ev, halk kültürü, işler / meslekler, moda, müzik, özel günler, psikoloji, sağlık / spor, tarih, temizlik, yiyecekler / içecekler / tatlılar, zaman temaları altında incelemiştir. Ekin aktarımının daha sistematik olabilmesi amacıyla yabancılara Türkçe öğretimi ders kitaplarında, öncelikle hangi ekin ögelerinin aktarılması gerektiğine yönelik kitap seviyelerine uygun "Kültür Aktarımı Plânı ve Haritası" oluşturulması gerektiği tavsiyesinde bulunmuştur. Bizim çalışmamız için yol haritamızı oluşturan veri toplama aracı, bu araştırma da dâhil olmak üzere sözü edilen yukarıdaki araştırmalardan faydalanılarak hazırlanmıştır. Bu araştırmanın sözü ettiği birçok ögenin de yer aldığı bu araç ile ekin değerler tespit edilmiştir ve Manço'nun eserlerinin birçok yönden zengin olduğuna sistematik olarak ulaşılmıştır.

Sosyal (2019) çalışmasında, millî ekin değerleri; millî bayramlar, bayrak sevgisi, vatanseverlik, misafirperverlik ve dinî bayramlar olarak belirlemiş ve 32 adet 4-6 yaş resimli çocuk hikâye kitabında yer alma durumunu tespit etmiştir. Bizim çalışmamızda da sözü geçen ilgili değerler tarihî kişiler, olaylar, eserler; dinî kavramlar; gelenek ve görenekler başlıkları altında sınıflandırılmıştır. Gelenek ve görenek başlığı altında yer verdiğimiz misafirperverlik değerinin yanı sıra bayram ve Cumhuriyet Bayramı ile ilgili değerlerin bizim çalışmamızda incelemeye konu olan ezgilerde de tespit edilmiştir.

Ön (2019) çalışmasında, Ajda Pekkan, Hande Yener, Sertab Erener, Sezen Aksu, Sıla Gençoğlu, Gökhan Türkmen, Levent Yüksel, MFÖ, Murat Boz ve Tarkan Tevettoğlu'nun şarkılarında atasözü ve deyimlerin kullanım derecesini ortaya koymuştur. Şarkı başına 3,579 deyim ile Sezen Aksu şarkılarında en çok deyim kullanan kadın sanatçı, şarkı başına 2,859 deyim ile Hande Yener en az deyim kullanan kadın sanatçı olurken; şarkı başına 5,590 deyim ile Tarkan şarkılarında en çok deyim kullanan erkek sanatçı, şarkı başına 3,263 deyim ile MFÖ en az deyim kullanan erkek sanatçı olmuştur. Atasözü kullanımı tarafında ise şarkı başına 0,098 atasözü ile Sıla en çok atasözü kullanan kadın sanatçı, şarkı başına 0,036 atasözü ile Hande Yener en az atasözü kullanan kadın sanatçı olurken şarkı başına 0,215 atasözü kullanımı ile Tarkan şarkılarında en çok atasözü kullanan erkek sanatçı, şarkı başına 0,033 atasözü ile Levent Yüksel şarkılarında en çok atasözü kullanan erkek sanatçı olmuştur. İncelenen şarkılarda deyim tarafında şarkı başına düşmesi bakımından yaklaşık 3 ile 5 arasında kayda değer bir zenginlik göze çarparken bizim çalışmamızda da şarkı başına yaklaşık 4 deyim yer almaktaydı. Deyim kullanımı temele alındığında yakın sonuçların ortaya çıktığını dile getirebiliriz. Atasözü tarafında ise bizim çalışmamızda 96 şarkıda 48 atasözü tespit edilip şarkı başına 0,5 atasözü düşmekteyken bu çalışmadan elde edilen sonuçlara oranla Manço'nun eserlerinin atasözleri bakımından daha zengin olduğu bilgisine ulaşılabilmektedir. Aynı zamanda şarkı sayısından bağımsız olarak değerlendirilse bile en çok tespit edilen atasözü sayısı 27 adettir, yani 309 şarkısı incelenen bir sanatçıda 27 adet atasözü tespit edilmiştir, bu şekilde dahi atasözü sayısının Manço'nun altında olduğu görülmektedir.

Doğrudan sanatçıyla ilgili, iki yüksek lisans düzeyinde bir doktora düzeyinde olmak üzere şu ana kadar üç tane araştırma YÖK Ulusal Tez Merkezi'nde mevcuttur. Yılmaz (2014), Müzik Ana Bilim Dalı bünyesinde hazırladığı, yüksek lisans tezinde, sanatçının 98 eserini inceleyerek makamsal olarak belirlemiştir. Çelik (2018), Türkçe dersi 7. sınıflar için millî kültür temasının öğretiminde müzik destekli öğretim ve öğretim materyali olarak Manço ezgilerinin kullanılmasının öğrencilerin başarı, yeterlik, tutum ve süreçle ilgili görüşlerine etkisini incelemeyi amaçladığı doktora tezinde sanatçının şarkıları kullanılarak deney ve kontrol gruplu bir çalışma yapmıştır. Son olarak Filiz (2019) ise yüksek lisans tezinde rastgele yöntem ile seçtiği 10 şarkısında yer alan divan ve halk edebiyatı unsurlarını metinler arası yöntem ile tespit etmiştir. Sözü edilen bu üç çalışma ile alan yazınına kazandırılmayı düşünülen bu çalışmanın en önemli ortak noktası çağdaş Türk ozanı Barış Manço eserleridir. Çelik'in çalışmasının kuramsal bölümünde "Öğretim Materyali Olarak Barış Manço Şarkılarının Dil ve Kültürel Zenginliğiyle Kullanılabilirliği" başlığı altında yer

yer ekin sel ögeler tespit edilerek örneklendirilmiş ancak doğrudan amaç bu olmadığı için derine inilmemiştir. Bizim çalışmamızda ise sözleri sanatçının kendisine ait 96 eseri, 5 ulam 18 alt tema altında doğrudan ekin sel değerler açısından analiz edilmiş ve tamamen bu yönde elde edilen veriler bulgular bölümünde sıralanmıştır.

Emre'nin (2012), Türk destan, hikâye ve anlatılarında sıkça geçen 40, 9, 7 ve 4 sayılarını Manço'nun bazı eserlerinde ne şekilde geçtiğini incelediği çalışmasında kendi ekinini, tarihini, edebiyatını ve sanatını titizlikle işleyip gelenek ve değerlerinden beslenmesi yönünden ve Artuç'un (2013) çalışmasında, yabancılara Türkçe öğretiminin zevkli, verimli ve kalıcı hâle getirilmesi ve Türkçe öğretiminde, Türkçenin doğru telaffuzunda ve ekin aktarımında kullanılabilir bir materyal olması yönünden bizim çalışmamızla ortak sonuçlara ulaşılmıştır.

Özdamar (2014) ile Boztoprak (2019) çalışmalarında Manço, Dede Korkut bağlamında ele alınmış, bizim çalışmamızda da tespit edilen "Nazar Eyle" eserindeki kişi ve olay örgüsü ile "Durma Ha Durma" ve "Vur Ha Vur" eserlerinde yer alan "Baykoca" ve "Banuçiçek" kavramlarının bu bağlama gönderim yapması yönünden benzer bulguları ifade etmiştir.

Turalalp (2019) ve Erdoğan'ın (2019b) çalışmalarındaki dinî değerler, Aça'nın (2019) çalışmasında yer alan toplumsal değerler ve Yalçın'ın (2019) çalışmasında belirtilen ahi insan tipi izleri ile bizim çalışmamızda yer alan din / inanç ögeleri ve yaşam tarzı ögeleri paralellik göstermektedir ve birbiriyle örtüşen kavramlara ulaşılmıştır.

5.2. Sonuçlar

Barış Manço'nun (1943-1999) Türkçe ezgilerindeki ekin değerleri tespit etmek, bu değerlerin ne ölçüde örneklendiğini ve nasıl işlendiğini incelemek amacıyla yapılan bu çalışmada elde edilen veriler bulgular bölümünde listelenmiştir.

On sekiz alt tema özelinde değerlendirildiğinde en çok *deyimlere* yer verildiği sonucuna ulaşılmıştır, bunu *organlar*, *ikilemeler*, *sayılar* takip etmiştir. En az tespit edilen ise *meslekler* ile ilgili kavramlar olmuştur. Deyimler içinde ise sanatçının sözleri kendisine ait Türkçe eserlerinde en sık kullandığı deyim "buz gibi" deyimini olduğu görülmüştür.

Türkçenin söz varlığının esasını teşkil eden ve önemli bir yapı taşı olan atasözleri ve deyimlerimiz ile ekin sel yaşam öğelerimiz sanatçının eserlerinde açıkça işlenmiştir. Bu da Barış Manço'nun bir ekin insanı olduğunu göstermektedir.

Barış Manço geçmiş ile bugün arasında bir ekin elçisi olarak çalışmıştır. Eserlerine ekin öğelerini ilave ederek gelecek kuşaklara taşınması bakımından köprü görevini üstlenmiştir.

Elde edilen veriler ışığında, sanatçının eserlerinde en yoğun olarak deyimlerle ilgili değerlerin olduğu tespit edilirken atasözleri kullanımı da şarkı sözleri üzerine yapılan diğer çalışmalarla karşılaştırıldığında hatırı sayılır oranda yüksek olmuştur. Atasözleri ile deyimlerin, sanatçının ezgilerinde bu kadar yoğun olduğu verisinden yola çıkılarak konuşma ve yazmamızda önemli bir yere sahip olduğu gerçeği göz önünde bulundurulursa daha iyi ve etkili konuşup yazmak ve zengin bir ifade gücü yakalamak için Barış Manço'nun işaret ettiği veya kullandığı dil verilerine sahip olmak gerekir.

Söz varlığı ve kavramsal öğeler gibi dilsel öğelerle birlikte tarih-coğrafya, inanç, Türk yaşam tarzı ile alakalı değerlerin de işlendiği açıkça görülen Barış Manço eserleri dilsel açıdan zenginlik göstermektedir. Buradan hareketle bu kavramların öğretimi konusunda, yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde kullanılması bakımından Barış Manço ezgileri etkili, verimli ve kalıcı bir ders materyali konumundadır. Bu ezgiler vasıtasıyla öğrenen kitle, atasözlerimizi, deyimlerimizi, kişi adlarını, organlar, hayvanlar, bitkiler, yiyecek içecekler gibi birçok kavramı, tarihî şahsiyetler, gelenek ve görenekler gibi birçok unsuru bilme, tanıma, edinme fırsatı yakalayacaktır.

5.3. Öneriler

Bu çalışmada Barış Manço'nun sözleri kendisine ait eserleri 5 ana, 18 alt tema altında irdelenmiştir. Elde edilen bulgulara dayanarak Barış Manço ezgilerinin yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, kavram öğretiminde, ekin sel değerler öğretiminde kullanılması önerilebilir.

Bulgular bölümünde sanatçının hangi ezgilerinde hangi değerlerin tespit edildiği kavramsal olarak sıralanmıştır. Buradan yola çıkarak ilgili öğeleri öğretmek isteyen öğretmenlere yol gösterici olacaktır.

Öğretmenlerin kalıcı, etkili ve eğlenceli bir ders ortamı yaratmak için hem ana dil hem de yabancı dil öğretiminde Barış Manço ezgileriyle örülü etkinlik planlamaları önerilebilir.

Başlı başına eşsiz bir ekin değerimiz olan, birçok yapıtı çeşitli yönlerden eser değil şaheser olarak nitelendirilen Barış Manço hakkında daha çok lisansüstü çalışmalar yapılması önerilebilir.

Türk ekin elçisi olarak addedebileceğimiz Manço'nun özellikle yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlere tanıtılması en temel tavsiyemizdir. Ne demişti sanatçı: *“Bir insan en son ne zaman söz edilmekten vazgeçilirse o zaman ölmüş sayılır.”* Biz de diyoruz ki: *“Nasıl unuturuz seni can bedenden çıkmayınca.”*

KAYNAKÇA

- Aça, M. (2019). Toplumsal Değerlerle Normların Öğretilip Hatırlatılmasında Barış Manço'nun Rolü. *Motif Akademi Halkbilimi Dergisi*, 12(26), 286-291. <https://doi.org/10.12981/mahder.564794>.
- Adıgüzel, M. (2016). Vefatının 10. Yılı Dolayısıyla Karınca Dostu Bir Ağustos Böceği: Barış Manço (1943-1999). *Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 9(2), 83-91. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/aibuefd/issue/1497/18110>.
- Aksan, D. (2004). *Türkçenin Söz Varlığı* (3. Baskı.) Ankara: Engin Yayınevi.
- Anadolu Ajansı (2019). *Modern Zamanların Ozanı: Barış Manço*. <https://www.aa.com.tr/tr/kultur-sanat/modern-zamanlarin-ozani-baris-manco-1379783> adresinden Mayıs 2021 tarihinde alındı.
- Artuç, S. (2013). Yabancılar Türkçe Öğretiminde Barış Manço Şarkılarıyla Türk Kültürüne Ait Değerlerin Kazandırılması. *Türk Yurdu Dergisi*, 102(312). <https://www.turkyurdu.com.tr/yazar-yazi.php?id=845>.
- Altunal, B. (2015). *İlkokul 4. Sınıf İngilizce Ders Kitaplarının Türk Kültürüne Ait Değerler Açısından İncelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Akdeniz Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Antalya.
- Batdı, V. (2012). Şarkıların yabancı dil becerilerini geliştirmedeki etkililiğine ilişkin öğrenci görüşleri. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 1(4), 126-133. http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/15._batdi.pdf.
- Bozok, B. (2015). *İlköğretim 8. Sınıf Görsel Sanatlar Dersinde Milli Değerler Kazanılmasında Milli Bayramlarımızın Etkisi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Boztoprak, F. (2019). Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Dede Korkut'un 20. Yüzyıldaki Yansıması Barış Manço Tipi. *Uluslararası Türk Kültür Coğrafyasında Sosyal Bilimler Dergisi*, 4(1), 65-75. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/turksosbilder/issue/52041/605293>.
- Çelik, H. (2018). *Müzik Destekli Öğretim Yönteminin Yedinci Sınıf Türkçe Dersi Millî Kültür Temasının Öğretimine Etkisi: Barış Manço Şarkıları Örneği* (Yayınlanmamış doktora tezi). Atatürk Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Erzurum.
- Çınar, S. (2021). Âşık Tarzı Müzik Geleneğine Paralel Yorumlar: Barış Manço. *İnsan ve Toplum Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 10(1), 1033-1048. <https://doi.org/10.15869/itobiad.821559>.

- Çobanoğlu, Ö. (2000). Barış Manço Araştırmalarının Önemi ve Yöntemi Üzerine Tespitler. *Millî Folklor Dergisi*, 6(46), 40-47. <https://millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=46&Sayfa=38>.
- Düzgün, D. (2009). Âşıklık Geleneğinin Değişim ve Dönüşüm Sürecinde Barış Manço Olgusu. *Millî Folklor Dergisi*, 11(84), 42-50. <https://millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=84&Sayfa=39>.
- Demir, A. (2010). *Yabancılar Türkiye Türkçesi Öğretiminde Kültürlerarası Yaklaşımdan Hareketle Metinlerin İncelenmesinde Dikkat Edilecek Noktalar* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Emre, H. (2012). Türk Milli Kültürüne Ait Destan Efsane ve Anlatılarda Sıkça Geçen Formel Sayıların Barış Manço Şarkılarındaki Yeri. *Batman Üniversitesi Yaşam Bilimleri Dergisi*, 1(1), 639-647. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/buyasambid/issue/29824/320916>.
- Erdoğan, G. (2015). Barış Manço Örneğinden Hareketle Müziğin Ahlak Eğitimindeki Önemi ve İşlevi. *Eğitim ve Öğretim Araştırmaları Dergisi*, 4(1), 117-124. <http://www.jret.org/FileUpload/ks281142/File/12.erdogan.pdf>.
- Erdoğan, G. (2019a). Türk Popüler Müzik Tarihinde Barış Manço'nun Yeri ve Önemi (1960-1980). *Ağrı İbrahim Çeçen Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 5(1), 105-116. <https://doi.org/10.31463/aicusbed.529782>.
- Erdoğan, G. (2019b). Barış Manço'nun "Dört Kapı" Adlı Eserinin Metinlerarasılık Bağlamında İncelenmesi. *Asya Studies*, 4(10), 13-24. <https://doi.org/10.31455/asya.620739>.
- Erdoğan, G. (2019c). Türkiye'nin Barış Köprüsü, Barış Manço Antolojisi. Ankara: Gece Akademi.
- Ertuğrul, M. (2015). *Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Kullanılan Kitaplarda Kültür Aktarımı* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Filiz, M. (2019). Barış Manço Şarkılarında Metinlerarasılık (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çağ Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Mersin.
- Göher Vural, F. (2018). Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Müziğin Önemi. 9. *Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri*, 3. Cilt (s. 125-134) içinde. Ankara: T.C. Kültür ve Turizm Bakanlığı Araştırma ve Eğitim Genel Müdürlüğü Yayınları. ISBN: 978-975-17-4125-7.

- Gökşenli, E. (2011). Yabancı Dil Olarak İspanyolca Öğretiminde Müziğin Öğretim Aracı Olarak Kullanımı. *Mediterráneo/Mediterraneo*, 0 (6), 13-14. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/iuispanyol/issue/1021/11477>.
- Günay, U. (1992). Cumhuriyet Terkibi ve Barış Manço. *Milli Folklor Dergisi*, (13), 2-3. <https://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=13&Sayfa=1>.
- Gürkan, S. (2020). Türk Kültüründeki Kadın ve Erkek Temsillerinde Barış Manço İmzası. *Zeitschrift für die Welt der Türken / Journal of World of Turks (ZfWT)*, 12(2) 339-359. <http://www.dieweltdertuerken.org/index.php/ZfWT/article/viewArticle/1268>.
- <http://www.barismanco.kadikoy.bel.tr/> adresinden Haziran 2021 tarihinde alındı.
- <https://www.barismancomix.com/index.php> adresinden Mayıs 2021 tarihinde alındı.
- İğci, N. (2013). *Mor Eşek'in Serüvenleri: Mor Eşek ve Barış Manço*. İstanbul: Bu Yayınevi.
- Kaplan, M. (1989). *Kültür ve Dil* (6. Baskı). İstanbul: Dergâh Yayınları.
- Kasa, B. (2015). *İlkokul Dördüncü Sınıf Türkçe Dersinde Kültürel Değerler ve Eğitimi: Bir Durum Çalışması* (Yayınlanmamış doktora tezi). Anadolu Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Eskişehir.
- Keskin, U. (2019). Barış Manço Şarkılarının Viktor Frankl Psikoloji Ekolü Açısından Değerlendirilmesi. *Mehmet Akif Ersoy Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 11(29), 378-395. <https://doi.org/10.20875/makusobed.479609>.
- Kıral, B. (2020). Nitel Bir Veri Analizi Yöntemi Olarak Doküman Analizi. *Siirt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 8(15), 170-189. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/susbid/issue/54983/727462>.
- Köse, B. (2012). *Yabancı Dil Öğretiminde Şarkı Kullanımı*. (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Adana.
- Kültür ve Turizm Bakanlığı (2021). *Somut Olmayan Kültürel Mirasın Korunması Sözleşmesi*. <https://teftis.ktb.gov.tr/TR-263676/somut-olmayan-kulturen-mirasin-korunmasi-sozlesmesi.html> adresinden Mayıs 2021 tarihinde alındı.
- Maden, M. N. (2020) *Yabancı Öğrencilerin Türkçe Söz Varlığının Geliştirilmesinde Şarkıların Kullanımı* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Tokat Gaziosmanpaşa Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Tokat.
- Millî Eğitim Bakanlığı. (2018). *Türkçe Dersi Öğretim Programı (İlkokul ve Ortaokul 1-8. Sınıflar)*. Ankara: Millî Eğitim Bakanlığı.

- Nişancı, İ. (2013). Türkçe Şarkıların Dil Öğretiminde Kullanımı. *Uluslararası Dil ve Edebiyat Çalışmaları Konferansı "Balkanlarda Türkçe" Bildiri Kitabı* (s. 172-189) içinde Tiran, Arnavutluk: Hëna e Plotë "Beder" Üniversitesi.
- Oğuz, M. Ö. (1999). Dr. Barış Manço. *Milli Folklor Dergisi*, (42), 97. <https://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=42&Sayfa=96>.
- Ön, G. (2019). *Türk Pop Müziğinde Deyim ve Atasözü Kullanımına Yönelik Bir Değerlendirme* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çanakkale Onsekiz Mart Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Çanakkale.
- Ördek, F. (2019). *Yabancılar için Türkçe İstanbul (Istanbul Turkish for Foreigners Course Book) ve Yedi İklim Orta Seviye Ders Kitaplarının Kültür Aktarımı Açısından İncelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Çukurova Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Adana.
- Özdamar, F. (2014). Dede Korkut Kitabı'nın Çağdaş Müzik Sanatçıları Üzerindeki Tesiri. *Millî Folklor Dergisi*, 13(101), 125-137. <https://www.millifolklor.com/PdfViewer.aspx?Sayi=101&Sayfa=122>.
- Öztürk, O. (2020). 'Musikide İnkılabı Popüler Müzikle Yapmak': Barış Manço ve Armonize Edilmiş Türküler. *Etnomüzikoloji Dergisi*, 3(2), 275-294. <https://dergipark.org.tr/tr/pub/etnomuzikoloji/issue/57697/817844>.
- Sosyal, S. (2019). *4-6 Yaş Resimli Çocuk Hikayelerinin İçerdikleri Millî Kültürel Değerler Açısından İncelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Ankara.
- Şahin, N. (2015). *İlkokul 4. Sınıf Türkçe Ders Kitabı Metinlerinin Kültürel Değerler Açısından İncelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Necmettin Erbakan Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Konya.
- Tavşancıl, E. ve Aslan, E. (2001). *Sözel, Yazılı ve Diğer Materyaller İçin İçerik Analizi ve Uygulama Örnekleri*. İstanbul: Epsilon Yayınevi.
- Turanalp, M. F. (2019). Şarkılarla Dinî ve Ahlakî Değer Aktarımı: Barış Manço Örneği. *Bilimname*, 2019(37), 685-724. <https://doi.org/10.28949/bilimname.520307>.
- Turan, L. ve Çelik, H. (2019). Yedinci Sınıf Türkçe Dersi Millî Kültür Temasının Barış Manço Şarkılarıyla Öğretiminin Öğrenci Başarısına Etkisi. *Atatürk Üniversitesi Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, 0(65), 533-566. <https://doi.org/10.14222/Turkiyat3954>.
- Turgut, S. (2017). *Adam Olmuş Çocuklar: Ben Barış Manço*. İstanbul: Güneşyolu Yayınları.

- Türk Dil Kurumu (2021a). *Atasözleri ve Deyimler Sözlüğü*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden Haziran 2021 tarihinde alındı.
- Türk Dil Kurumu (2021b). *Güncel Türkçe Sözlük*. <https://sozluk.gov.tr/> adresinden Mayıs 2021 tarihinde alındı.
- Üztemur, S., Sevigen, E. ve İnel, Y. (2021) “Barış Abi”yle Değer Öğretimi: Barış Manço Eserlerinde Değerler. *Başkent University Journal of Education*, 8(1), 93-103. <http://buje.baskent.edu.tr/index.php/buje/article/view/360>.
- Yalçın, E. (2019). Barış Manço’da Ahilik Kültürünün İzleri. *Dede Korkut Uluslararası Türk Dili ve Edebiyatı Araştırmaları Dergisi*, 8(19) 254-271. <http://dx.doi.org/10.25068/dedekorkut290>.
- Yangın, B. (2002). *Çağdaş Türk Ozanı Barış Manço*. Ankara: Akçağ Yayınları.
- Yıldırım, A. ve Şimşek, H. (2005). *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri* (5. Baskı). Ankara: Seçkin Yayıncılık.
- Yılmaz, A. (2014). *Barış Manço Eserlerinin Türk Müziği Makamları Bakımından İncelenmesi* (Yayınlanmamış yüksek lisans tezi). Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü: Kırıkkale.

EKLER

EK 1. SÖZLERİ BARIŞ MANÇO'YA AİT OLAN EZGİLER

1. Abbas Yolcu

Denizlerde okyanuslarda
Dalgaların koynunda
Bir ömür tükettikten sonra
Su içip boğulmak varsa

Çöllerde kızgın kumlarda
Karlı buzlu dağlarda
Bir ömür tükettikten sonra
Çukurda kaybolmak varsa

Korkunun ecele faydası yok
Bu koşuşma niye
Abbas yolcu soran yok
Yolculuk nereye?
Kim kaldı geriye?

Taş üstüne taş koya koya
Yarattığın dünyanın
Çöktüğünü görmek bir yana
Bir de altında kalmak var ya

Korkunun ecele faydası yok
Bu koşuşma niye?
Abbas yolcu soran yok
Yolculuk nereye?
Kim kaldı geriye?

Sana uzatılan elleri
Görmek istemesen de
Bir gün o eller üstünde
Bu dünyadan göçmek var ya

Bariş MANÇO

2. Acıh da Bağa Vir

Acıh da bağa vir, biraz da oğa vir
Çevir kazı yanmasın, aman kız uyanmasın
Acıh da bağa vir, biraz da oğa vir

Canı kaymak isteyen cebinde manda taşır
Bulguru yağı bulan çorbasın kaynatır
Ya bulamayan gariban omuzunu oynatır

Acıh da bağa vir, biraz da oğa vir
Çevir kazı yanmasın, aman kız uyanmasın
Acıh da bağa vir, biraz da oğa vir

Ayağında yok postal, başına giyer püskül
Sonradan görmesi meğerssem ne müşkül
Ya hiçbir şey bilmemek pilav üstüne keşkül

Acıh da bağa vir, biraz da oğa vir
Ayrana daldır, bulgura saldır
Selam veğdi gödün mü?
Selamı ağmadın mı aaa
Çevir kazı yanmasın, aman kız uyanmasın
Türkünün sonu geldi gari
Acıh da bağa vir
Haydaaa

Balcının bal tası va, oduncunun baltası va
Öyle de oluğ, böyle de oluğ
Avcı vurur turnayı, biz çalarız zurnayı
Öyle de oluğ, böyle de oluğ
Oh dee.

Bariş MANÇO

3. Âdem Oğlu Kızgın Fırın Havva Kızı Mercimek

Âdem babayla Havva anadan bu yana
 Çok şeyler söylendi sevda üzerine
 Sayısız türküler yakıldı;
 Leyla ile Mecnun, Ferhat ile Şirin
 Türlü masallar yazıldı;
 Kerem ile Aslı, Yusuf ile Züleyha gibi
 Hepsı de dertli, ayrılıklarla biten, ızdırap, gözyaşı dolu
 Hani karabasan gibi insanın dünyasını karartan sıkıntılı şeylerdi.

Bugün Barış kardeşiniz sizlere yeni bir türkü söyleyecek,
 Çünkü Barış gördü ki, yeryüzündeki en büyük gerçek;
 Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek.

Kız dediğin nazlı olur
 Erkekse mangal yürek
 Er kişinin yanında hatun gerek
 Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek

Kız olmazsa er kişi kolsuz kanatsız demek
 Davulu dengi dengine vurmak gerek
 Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek

Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek
 Mercimek fırın yan yana; fazla söze ne gerek
 Deli gönül sevdi mi; istemez yorgan döşek
 Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek

Kimi zeytin peynir yer, kimi baklava börek
 Kimine saray dar gelir, kimine bir oda gerek
 İki göz bir kulübe yeter Havva kızına
 Âdem oğlu kalender yiyeceği bir lokma ekmek
 Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek

Tanrı böyle buyurmuş, dünya böyle kurulmuş
 Her Âdem oğluna bir Havva nasip olmuş
 Yedi iklim dört bucak inanmazsan git de bak
 Nuh'un gemisinde bile fırın mercimek dolmuş
 Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek

Kızdır nazdır, bin altın azdır
 Oğlan bir oktur, her evde yoktur
 Âdem oğlu kızgın fırın Havva kızı mercimek

Barış MANÇO

4. Affet Beni

Beni bırakıp gittiğinden beri
Terk edilmiş bir çocuk gibi
Çaresizim dolaştım gecelerde
Sana döndüm yine biliyorum suç bende

Affet beni ne olur affet beni
Yalvarırım soru sorma
Verilecek cevabım yok suç bende
Affet affet beni

Kendi evimde bir yabancı gibi
Çıktım ağır ağır merdivenleri
Kapıyı çalmaya cesaretim yok
Sana döndüm yine biliyorum suç bende

Affet beni ne olur affet beni
Yalvarırım soru sorma
Verilecek cevabım yok suç bende
Affet affet beni

Son bir kez seni görmek istedim
Geceler boyu bu anı bekledim
Sana dönmemi istemiyorsan söyle
Söyle gideyim ama önce yine de

Affet beni ne olur affet beni
Yalvarırım soru sorma
Verilecek cevabım yok suç bende
Affet affet beni

Bariş MANÇO

5. Ahmet Bey'in Ceketı

Tanrı bütün kullara rızkını dağıtırken
Kimi sırtüstü yatar, kimi boşta gezerken
Kul Ahmet erken kalkar, haydi ya nasip derdi
Kimseler anlamazdı, ya nasip ne demektı

O mahallede herkes gömlek giyerdi
Bizim Kul Ahmet bir gün bir ceket diktirdi, diktirir ya

Mahalleye dert oldu Kul Ahmet'in ceketı
Kul Ahmet erken kalkar, haydi ya nasip derdi
Kimseler anlamazdı, ya nasip ne demektı
Herkes gömlek giyerken Ahmet ceket giyerdi
Konu komşuya dert oldu Kul Ahmet'in ceketı

Mahalleli kahvede, muhabbet peşindeyken
Leylekler laklak edip peynir gemisi yüklerken
Kul Ahmet erken yatar, sabaha ya kısmet derdi
Kimseler anlamazdı, ya kısmet ne demektı

Herkes gömlek giye dursun
Bizim Kul Ahmet ceketini bir de astarla kaplatıverdi, kaplatır ya

Mahalleye dert oldu Kul Ahmet'in ceketı
Kul Ahmet erken yatar, sabaha ya kısmet derdi
Kimseler anlamazdı, ya *kısmet* ne demektı
Herkes gömlek giyerken Ahmet ceket giyerdi
Konu komşuya dert oldu Kul Ahmet'in ceketı

Bir gün bir yoksul öldü, üzüldü mahalleli
Ama bir kefen parası bulamadı mahalleli
Kul Ahmet dedi yalan dünya, çıkardı ceketini
Örttü garibin üstüne, kaldırdı cenazeyi

Sonunda herkes anladı ya nasip ya kısmeti
Bizim Kul Ahmet birdenbire oluverdi Ahmet Bey
Ceket ise Ahmet Bey'in ceketı

İbretiâlem oldu Ahmet Bey'in ceketı
Sonunda herkes anladı ya nasip ya kısmeti
İbretiâlem oldu Ahmet beyin ceketı
Meğerse tüm keramet ceketteymiş be Ahmet
Barış'a sorar isen sen bu yolda devam et

Barış MANÇO

6. Al Beni (Değmesin Yağlı Boya)

Bir damla suya hasret
Kurumuş bir dal gibiyim sensiz
Dalgalara kapılmış, küreksiz dümensiz
Bir sal gibiyim sensiz

Dinle sevdiceğim, göz bebeğim, tatlı dillim
Bu belki de sana son seslenişim
Al, al beni tut elimden, al yanına
Sar, sar beni, sar beni acılarla sar

Çok uzaktan gelen bir ses
Sanki senden haber gibi bana
Akşam vakti dönen kuşlar
Sanki benden cevap gibi sana

Dinle sevdiceğim, göz bebeğim, tatlı dillim
Bu belki de sana son seslenişim
Al, al beni tut elimden, al yanına
Sar, sar beni, sar beni acılarla...

Barış MANÇO

7. Al Beni (Müsaadenizle Çocuklar)

Sen gideli sevgilim, bahçemde güller açmıyor
 Geceler bitmek bilmiyor, geceler buz gibi, sabah olmuyor
 Şimdi ben, sensiz nasıl yaşarım söyle?
 Şimdi ben, sensiz neylerim söyle?

Son bir kez görebilsem seni, tutsam dokunsam ellerine
 Yokluğun dayanılmaz oldu, hasret kaldım gül yüzüne
 Şimdi ben, sensiz nasıl yaşarım söyle?
 Şimdi ben, sensiz neylerim söyle?

Al beni götür gittiğin yere
 İstersen vur yerden yerlere
 Ne olur, al beni götür gittiğin yere
 Yeter ki, yeter ki terk etme

Bekledim seni gecelerce
 Yaralı ceylan misali
 Ardından düştüm çöllere
 Leyla'ya koşan Mecnun misali

Şimdi ben, sensiz nasıl yaşarım söyle?
 Şimdi ben, sensiz neylerim söyle?

Al beni götür gittiğin yere
 İstersen vur yerden yerlere
 Ne olur, al beni götür gittiğin yere
 Yeter ki, yeter ki terk etme

Bariş MANÇO

8. Ali Yazar Veli Bozar

Ali yazar Veli bozar
Küp suyunu çeker azar azar

Of of!
Gözümde yaş görseler “Erkek ağlar mı?” derler
Gökler ağlıyor dostlar, ben ağlamışım çok mu?
Rahmet yağarken dostlar, ben ıslanmışım çok mu?

Ali yazar Veli bozar
Küp suyunu çeker azar azar
Üzülmüşüm, neye yarar?
Keskin sirke küpüne zarar

Bir gün dönsem sözümde, düşerim dost gözünden
Dünya dönüyor dostlar, bir sözden dönsem çok mu?
Devran dönüyor dostlar, ben dönmüşüm çok mu?

Ali yazar Veli bozar
Küp suyunu çeker azar azar
Üzülmüşüm, neye yarar?
Keskin sirke küpüne zarar

Of of!
Barış yolun sonunda, yürü demek boşuna
Hayat duruyor dostlar, ben durmuşum çok mu?
Yaşam bitiyor dostlar, ben bitmişim çok mu?

Ali yazar Veli bozar
Küp suyunu çeker azar azar
Üzülmüşüm, neye yarar?
Keskin sirke küpüne zarar

Barış MANÇO

9. Alla Beni Pulla Beni

Alla beni pulla beni, al koynuna yâr.
Gözüm senden başkasını görmez oldu yâr.
Gönlüm senden bir şey ister nasıl desem yâr?
Alla beni pulla beni al koynuna yâr.

Senin için dağları deler, yol açarım yâr.
Senin için denizleri kuruturum yâr.
Senin için gök kubbeyi yerlere çalarım yâr.
Canım iste, canım bile sana kurban yâr.

Dağlar taşlar, uçan kuşlar senin olsun yâr.
Deniz derya, gökler hep yerinde dursun yâr.
Gönlüm senden bir şey ister nasıl desem yâr?
Alla beni pulla beni al koynuna yâr.

Saçlarına yıldızlardan taç yapayım yâr.
Bir nefeste güneşleri söndüreyim yâr.
Çıra gibi uğrunda ben yanayım yâr.
Canım iste, canım bile sana kurban yâr.

Yıldızlar yerinde güzel bırak dursun yâr.
Saçlarımı ellerinle okşa yeter yâr.
Gönlüm senden bir şey ister nasıl desem yâr?
Alla beni pulla beni, al koynuna yâr.

Rüzgâr olup ince beline sarılayım yâr.
Çimen olup ayağına serileyim yâr.
Sürme olup gözlerine sürüleyim yâr.
Canım iste, canım bile sana kurban yâr.

Alla beni pulla beni, al koynuna yâr.
Gözüm senden başkasını görmez oldu yâr.
Gönlüm senden bir şey ister nasıl desem yâr?
Alla beni pulla beni al koynuna yâr...

Barış MANÇO

10. Allah'ım Güç Ver Bana

Yine sensiz bir gecenin buz gibi sabahında
Bu korkunç yalnızlığımda seni bekliyorum
Yanıyor yüreğim

Yine gözyaşlarım yağmur gibi yaşıyorum anılarla
Bir şeyler kopuyor sanki ta şuramda
Yanıyor yüreğim

Allah'ım güç ver bana sığındım sana
Bu ne dayanılmaz bir acı sabır ver bana
Yeter artık çektiklerim bitsin bu ceza
Ümitsiz haykırıyorum ne olur dön bana

Sana yazdığım en son şarkı bu artık kırıldı kalemim
Gökler şahidim olsun ki seni seviyorum
Yanıyor yüreğim

Sonbahar yaprakları gibi savruldu ümitlerim
Son bir kez duymak istersen seni seviyorum
Yanıyor yüreğim

Allah'ım güç ver bana sığındım sana
Bu ne dayanılmaz bir acı sabır ver bana
Yeter artık çektiklerim bitsin bu ceza
Ümitsiz haykırıyorum ne olur dön bana

Barış MANÇO

11. Aman Yavaş Aheste

Aman yavaş, aheste

Sabırlı derviş murada ermiş
Adelesi olana ağır ol demiş
Aman demiş aheste
Aman yavaş, aheste

Aman yavaş, aheste

Tiz-i reftar olanın payine damen dolaşır
Erişir menzil-i maksuda aheste giden

Aheste, aheste
Aheste çek kürekleri, aheste

Perdedar-i mikuned der kasr-ı Kayser ankebut
Bum nevbet mizened ber-tarim-i Afrasiyab

Aman yavaş, aheste

Söz gümüşse sükût altınmış
Demek ki susmak daha kıymetli
Sessiz sakın durmak varken
Konuşup yorulana bilmem ne demeli

Aman yavaş, aheste

Barış MANÇO

12. Anahtar

Sınıfın en güzel kızı o, yalnız geziyor
Kimse ona yaklaşıyor
Yine koltuğunda koca koca kitaplar
Yine kütüphaneden geliyor

Baktım bir cilt şair Mehmet Akif
İki büyük kitap Fatih Sultan Mehmet
Üç kalın cilt Mevlâna, bir de Mimar Sinan

Döndü bana dedi ki beni seviyorsan
Eğer kalbime girmek istiyorsan
Önce bunları anla beni iyi dinle

Beş şair bir abide
İki abide bir sultan
Beş sultan bir düşünür
İki düşünür ise bir mimar

Düşün taşın bütün gece
Benim kalbim bir bilmece
Kalbimin bir kilidi var
İşte sana anahtar

En sevdiği şair Mehmet Akif
Bir abide, Fatih Sultan Mehmet
Hayranım dediği, Sinan bir de Mevlâna

Gece annem evde dedi oğlum neyin var?
Yemeden içmeden kesildin yine
Dedim anne artık kalbimin sahibi var
Âşık oldum delicesine

Bir gün Akif okuyor bir gün Mevlâna
Bir Fatih'e hayranmış bir de Sinan'a
Hem tarihe meraklıymış hem de sanata

Annem dedi oğlum anlamadın mı?
Vazgeç bu sevdadan bu kız fazla akıllı
Ah benim saf oğlum! Ah oğlum! Anlamadın mı?

Beş şair bir abide...

Aşkın gözü kör olurmuş
Annem galiba haklı
Kafama fena takıldı
Bu kız çok akıllı

Beş şair bir abide...

Beş Akif bir saat kulesi

İki kule bir Fatih
Beş Fatih bir Mevlâna
İki Mevlâna bir Sinan
Barış MANÇO

13. Anlıyorsun Değil mi?

Hava ayaz mı ayaz, ellerim ceplerimde
Bir türkü tutturmuşum, duyuyorsun değil mi?
Çalacak bir kapım yok, mutluluğa hasretim
Artık sokaklar benim, görüyorsun değil mi?

Zaman akıyor sanki, saatler durmuş bugün
Sonsuz yalnızlığımda bir tek sen varsın bugün
Ya dön bana artık, duyuyor musun beni?
Ya çık git dünyamdan, anlıyorsun değil mi?

Bir resmin kalmış bende, tam ortadan yırtılmış
Hani siyah kazaklı, biliyorsun değil mi?
Gözlerimden süzülen birkaç damla anıda
Senin sıcaklığın var, anlıyorsun değil mi?

Zaman akıyor sanki, saatler durmuş bugün
Sonsuz yalnızlığımda bir tek sen varsın bugün
Ya dön bana artık, duyuyor musun beni?
Ya çık git dünyamdan, anlıyorsun değil mi?

Ya dön bana artık, duyuyor musun beni?
Ya çık git dünyamdan, anlıyorsun değil mi?

Bariş MANÇO

14. Arkadaşım Eşek

Kaç yıl oldu saymadım, köyden göçeli
Mevsimler geldi geçti, görüşmeyeli
Hiç haber göndermedin o günden beri
Yoksa bana küstün mü, unuttun mu beni?

Dün yine seni andım, gözlerim doldu
O tatlı günlerimiz bir anı oldu
Ayrılık geldi başa, katlanmak gerek
Seni çok çok özledim, arkadaşım eşek

Arkadaşım eş, arkadaşım şek, arkadaşım eşşek
Arkadaşım eş, arkadaşım şek, arkadaşım eşşek

Yaban tayları çayırdaki tepişiyor mu?
Çilli horoz kedilerle dövüşüyor mu?
Sarıköz minik buzağıyı süttten kesti mi?
Kuzularla oğlaklar sevişiyor mu?

Uzun kulaklarını son bir kez salla
Tüm eski dostlarımdan bir haber yolla
Ayrılık geldi başa, katlanmak gerek
Seni çok çok özledim arkadaşım eşek

Arkadaşım eş, arkadaşım şek, arkadaşım eşşek
Arkadaşım eş, arkadaşım şek, arkadaşım eşşek

Barış MANÇO

15. Aynalı Kemer

Sabah yeli ılgıt ılgıt eserken
Seher vakti bir güzele vuruldum
Al dudakta inci dişi
Bu dünyada yok bir eşi
Seher vakti bir güzele vuruldum

Aynalı kemer ince bele
Bu can kurban tatlı dile
Seher vakti bir güzele vuruldum

Mor menekşe nergis dizmiş boynuna
Kuşluk vakti aldı beni koynuna
Cıvıldaşır dudukuşu
Sanki bülbülün ötüşü
Seher vakti bir güzele vuruldum

Aynalı kemer ince bele
Bu can kurban tatlı dile
Seher vakti bir güzele vuruldum

Akşam oldu gün kavuştu sessizce
Dedi güzel ayrılık vardır bize
Uzakta bir baykuş öttü
Gül bahçemde diken bitti
Seher vakti bir güzele vuruldum.

Aynalı kemer ince bele...

Barış MANÇO

16. Ayı

Bugün hava güzel dedim ki hanıma
Haydi kalk giyin de çikalım biraz
Bak cıvıl cıvıl kuşlar uçuyor
Dalları basmış erikle kiraz

Çoluk çocuk cümbür cemaat
Piknik yapalım ne dersiniz ha?
Ev halkı uçtu
(Yihhuuu aslan baba sen çok yaşa)

Yolda düşündüm bizim çocuklar tanımıyorlar hayvanları
Bir hayli garibime gitti doğrusu bir baba olarak verdim kararı
Anında bir ters u dönüş doğru hayvanat bahçesine
Biliyoruz ayıp oldu Hâkim Bey ama zar zor girebildik içeriye

Bak evladım buna ayı derler
Ormandan inip şehre gelirler
Biraz ağırdır hantaldır ama
Armudun iyisini ayılar yerler

Evet babacığım ona ayı derler
Ayılar bizleri çok severler
Ağır mağır hantaldır ama
Armudun iyisini ayılar yerler

Senin de canın günün birinde
Armudun iyisini yemek isterse
Sakın ha aman manava gidip de
Armutları tek tek elleme

Adamın kafası bir atarsa
Bayramlık ağzını bir açarsa
Sana neler der biliyor musun?
Mahalle duyar rezil olursun

A de bakayım (a) bir de y de (y) şimdi bir de ı (ı)
Oku bakayım (ay1)
Oku bakayım (ay1)

Yalnız kızlar (ay1)
Haydi erkekler (ay1)
Cümbür cemaat (ay1)
Bütün mahalle (ay1)

Maksat çoluk çocuk öğreysin hayatın çetin yollarını
Kaptırmasınlar kimseye kafalarını ve kollarını
Hani baba olarak vazifemiz tabi uyandırıp ikaz etmek
Uzunlar yanmıyor Hâkim Bey kısa yoldan anlatmak gerek

Hayvan sevgisi tabi ki lazım ama her şey karşılıklı

Ben seni seveyim sende beni say ki bozulmasın ağzımızın tadı
Armudun iyisini zaten o yer bir eli yağda ötekisi balda
Buramıza geldi artık Hâkim Bey takdir sizden biraz da ite kaka

A de bakayım (a) bir de y de (y) şimdi bir de ı (ı)
Oku bakayım (ay)ı
Oku bakayım (ay)ı

Yalnız kızlar (ay)ı
Hadi erkekler (ay)ı
Cümbür cemaat (ay)ı
Bütün mahalle (ay)ı
Barış MANÇO

17. Bal Böceği

Seyyah oldum dolaştım şu âlemi
Ah güzelim, senin gibi bir vefasız görmedim ben
Hayırsızı, kitapsızı, zalimi
Bal böceğim, senin gibi bir insafsız görmedim ben

Şu dağlarda çiçek oldum, aşkımdan sarardım soldum
Bakmadın bana bal böceğim
Yollarında toprak oldum, sen bastıkça ben kavruldum
Görmedin beni bal böceğim

Seni gidi bal böceği
Kim çözecek bu bilmeceyi
Ateşte yanar pervane,
Ben oldum derdinden divane

Hele gel, yine gel, bir gece vakti koynuma gel
Hele gel, yine gel, bir gece vakti koynuma gel
Ama benim adım bal böceği
Bekleyemem ben bu geceyi
Gelir de koynuna girerim ama
Sonra da batırırım iğneyi

Hele gel, yine gel, ben razıyım dön bana gel
Hele gel, yine gel, bir gece vakti koynuma gel
Ama benim adım bal böceği
Bekleyemem ben bu geceyi
Gelir de koynuna girerim ama
Sonra da batırırım iğneyi

Nedir bu çektiğim senin elinden
Ah güzelim, kurtar beni el âlemin dilinden
Bıktım usandım o bitmez nazından
Bal böceğim, sabır teli koptu gönül sazımdan

Şu dağlarda çiçek oldum, aşkımdan sarardım soldum
Bakmadın bana bal böceğim
Yollarına toprak oldum, sen bastıkça ben kavruldum
Görmedin beni bal böceğim

Seni gidi bal böceği...

Hele hele gel, yine yine gel, bir gece vakti koynuma gel
Hele hele gel, yine yine gel, bir gece vakti koynuma gel
Ama benim adım bal böceği
Bekleyemem ben bu geceyi

Bariş MANÇO

18. Bal Sultan

Daha on altı yaşına basmamıştı Bal Sultan
Bakmaya kıyamazdım öyle güzeldi Bal Sultan
Bir sabah dediler ki gelin oldu gitti gurbete Bal Sultan
Yüreğime düştü ateş inanmak zordu Bal Sultan

Her damla yağmurda sen varsın Bal Sultan
Her tüten dumanda yine sen Bal Sultan

Aşk ateşiyle yanmayan nasıl ocak yaksın ki
Çocukluk nedir bilmeyen nasıl çocuk baksın ki
Duydum ki dalından kopmuş gül gibi solmuş gurbette Bal Sultan
Altın kafesteki bülbül gibi susmuş Bal Sultan

Her damla yağmurda sen varsın Bal Sultan
Her tüten dumanda yine sen Bal Sultan

Bir akşam karanlığında çıkıp gitmiş Bal Sultan
Gün batısında yıldızlarla buluşmuş Bal Sultan
O gün bu gündür tatlı bir rüzgâr eser gurbetten Bal Sultan
Ve karanlık gecelerde ışıldar tüm yıldızlar

Her damla yağmurda sen varsın Bal Sultan
Her tüten dumanda yine sen Bal Sultan

Bariş MANÇO

19. Ballı Kaymak

Bir gün bile bana sevgilim demedin hep içine attın
Nerede bir güzel görsen ona baktın beni ağlattın

Sabır taşı çatladı artık olamaz
Seni benim elimden kimse alamaz
Biz ikimiz ballı kaymak gibiyiz
Aynen öyle
Sana doyamam kıyamam artık olamaz
Seni benim elimden kimse alamaz
Biz ikimiz ballı kaymak gibiyiz

Aşkın yaktı kavurdu şu yüreğimi al beni kollarına
Dudaklarım sana hasret susadım öp beni kana kana

Sabır taşı çatladı artık olamaz...

Açtın kapıları, yıktın kaleleri, gel kır son kilidi
Usulca yaklaş yaslan göğsüme çöz düğmelerimi

Sabır taşı çatladı artık olamaz...

Bariş MANÇO

20. Ben Bilirim

Deli gönül sevdasını ben bilirim, ben bilirim
Deli gönül sevdasını ben bilirim, ben bilirim
Yârdan ayrı kalmasını ben bilirim, ben bilirim
Yârdan ayrı kalmasını ben bilirim, ben bilirim

Yumuk yumuk elleri var kömür kömür gözleri var
Yumuk yumuk elleri var kömür kömür gözleri var
Daha daha neleri var ben bilirim, ben bilirim
Daha daha neleri var ben bilirim, ben bilirim

Kışlalara erdi bahar, tezkereye birkaç gün var
Kışlalara erdi bahar, tezkereye birkaç gün var
Barış'a da bir sorsalar ben bilirim, ben bilirim
Barış'a da bir sorsalar ben bilirim, ben bilirim
Barış'a da bir sorsalar ben bilirim, ben bilirim

Barış MANÇO

21. Benden Öte Benden Ziyade

Bu akşam yine garip bir hüznün çöktü üstüme
Hücrem soğuk, bir tek sen varsın düşlerimde
Demir kapı yine kapandı, ağır ağır üzerime
Kelepçeler yine vuruldu, kilit kilit yüreğime

Derin derin soluyorum seni gecelerce
Duvarlara kazıdım ismini her köşeye
Dudakların şeker gibiydi, baldan öte baldan ziyade
Pembe pembe yanakların, gülden öte gülden ziyade

Sabret, gönül sabret, sakın isyan etme
Bir gün elbet bitecek bu çile, isyan etme
Dört kitaptan başlayalım istersen gel söze
Orda öyle bir isim var ki kuldandan öte kuldandan ziyade
Onu düşün ona sığın, o senden öte benden ziyade

Bir sabah elbet güneş de doğacak pencereimde
Ama bil ki ateşin hâlâ yanacak yüreğimde
Göz yaşlarım akıp gidecek, selden öte selden ziyade
Bir canım var vereceğim, baldan öte baldan ziyade

Sabret, gönül sabret, sakın isyan etme
Bir gün elbet bitecek bu çile, isyan etme
Dört kitaptan başlayalım istersen gel söze
Orda öyle bir isim var ki kuldandan öte kuldandan ziyade
Onu düşün ona sığın, o senden öte benden ziyade

Bir ben var ki benim içimde, benden öte benden ziyade
Bir sen var ki senin içinde, senden öte senden ziyade
Bir ben var ki benim içimde, benden öte benden ziyade
Bir sen var ki senin içinde, senden öte senden ziyade
Bir ben var ki benim içimde, benden öte benden ziyade

Bariş MANÇO

22. Beyhude Geçti Yıllar

Bir masaldı aşkımız, sisler bulutlar ardında
Bir akşam bitiverdi, her şey yok oldu bir anda

Beyhude geçti yıllar, silindi hatıralar
Geride bir avuç yalan
Hüzün dolu geceler, buğulu pencereler
İşte hepsi bu, senden kalan

Nasıl içim yanıyor, öylesine sevdim seni
Hep saklamak istedim altın kafeslerde seni

Beyhude geçti yıllar, silindi hatıralar
Geride bir avuç yalan
Hüzün dolu geceler, buğulu pencereler
İşte hepsi bu, senden kalan

Sanki gizli bir el kopardı seni benden
Savurdu bir kar tanesi gibi
Boş yere arıyorum sımsıcacık sevgini
Bu ıslak boş sokaklarda
Elinden oyuncağı alınmış çocuk gibi
Yalnızım karanlıklarda

Bir masaldı aşkımız, sisler bulutlar ardında
Bir akşam bitiverdi, her şey yok oldu bir anda

Beyhude geçti yıllar, silindi hatıralar
Geride bir avuç yalan
Hüzün dolu geceler, buğulu pencereler
İşte hepsi bu, senden kalan

Barış MANÇO

23. Binboğa'nın Kızı

Baba ocağından çıktım yıllar öncesi
Bir gün kader karşıma çıkardı seni
Bir göründün bir yok oldun serap misali
Dere tepe demem güzel ararım seni

Kurda kuşa akıl sordum dediler vazgeç
Binboğa'nın kızıdır o sana ne gerek
Bir göründün bir yok oldun serap misali
Dere tepe demem güzel ararım seni

Kozan yaylasından geldim Barış'tır adım
Bugün varsak yarın yokuz, doğrudur sözüm
Bir gün elbet biter vadem, çağırır Tanrı'm
Artık mahşer gününde ararım seni
İnan mahşer gününde ararım seni
Artık mahşer gününde bulurum seni

Barış MANÇO

24. Bir Selam Sana Gönül Dağlarından

Bir dilim ekmeği bölüşürüm seninle
Suyu aynı tasta yudumlarım seninle
Eğer kalbin kırıkta dost yüzünden
Bir selam sana gönül dağlarından

Gel, sen de katıl bizlere, dolaş bahçemizde gönlünce
Uzat, korkma elini, bak beş parmağım var benim de
Eğer kalbin kırıkta dost yüzünden
Bir selam sana gönül dağlarından

Gel, sen de katıl bizlere, dolaş bahçemizde gönlünce
Uzat, korkma elini, bak beş parmağım var benim de
Eğer kalbin kırıkta dost yüzünden
Bir selam sana gönül dağlarından
Al selamımı gönül dağlarından

Bariş MANÇO

25. Bugün Bayram

Sen gittin gideli içimde öyle bir sızı var ki
Yalnız sen anlarsın
Sen şimdi uzakta cennette meleklerle
Bizi düşler ağlarsın

Bugün bayram, erken kalkın çocuklar
Giyelim en güzel giysileri
Elimizde taze kır çiçekleri
Üzmeyelim bugün annemizi

Sen yaz geceleri yıldızlar içinde
Ara sıra bize göz kırparsın
Sen soğuk günlerde
Kalbimi ısıtan en sıcak anımsın

Bugün bayram, erken kalkın çocuklar
Giyelim en güzel giysileri
Elimizde taze kır çiçekleri
Üzmeyelim bugün annemizi

Bugün bayram, çabuk olun çocuklar
Annemiz bugün bizi bekler
Bayramlarda hüznülenir melekler
Gönül alır bu güzel çiçekler

Barış MANÇO

26. Cacık

Sözüm meclisten dışarı dostlar
Bugünlerde kendimi hıyar gibi hissediyorum
Hani dilim dilim doğrasalar beni
Marmara, Ege, Karadeniz ve hatta Akdeniz cacık olur diyorum

Derdim öylesine büyük ki dostlar
Kırka yarıp yine kırka bölseler
Ve kırk bostana gübre diye serpseler
Kırk bin tane ot biter de kırk bin derde deva olur diyorum

Ne oldu bana böyle durup dururken
Oğlan aldı başını gitti kız zaten lafımı dinlemezdi

Düğmem kopuk, paçam sökük, oramda buramda çengelli iğneler
Bir de çengelli iğne nazar bozar derler
Hanımın çorabı kaçık başında bigudiler
Karabaş bile, Karabaş bile suratıma bakıp bakıp havlıyor
Övünmek gibi olmasın ama dostlar
Kendimi hıyar gibi hissediyorum

Hani ince kıyım doğrasalar beni Akdeniz cacık olur diyorum
Ve hatta Atlas Okyanusu ve hatta Hint Okyanusu
Ve hatta hatta Büyük Okyanus bile cacık olur diyorum
Böyle cacığa rakı mı dayanır?

Çivi çiviye söker derler
Soğuktan donanı buzla ovarlar
Ben zaten yanmışım dostlar
Peki beni fırına mı koysalar
Zeytin suyuna kuru ekmek
Böyle gelmiş böyle gidecek

Bariş MANÇO

27. Can Bedenden Çıkmayınca

Kara haber tez duyulur, unutsun beni demişsin
Bende kalan resimleri, mektupları istemişsin
Üzülme sevdiceğim, bir daha çıkmam karşına
Sana son kez yazıyorum, hatıralar yeter bana

Unutma ki dünya fâni
Veren Allah alır canı
Ben nasıl unuturum seni?
Can bedenden çıkmayınca

Kurumuş bir çiçek buldum, mektupların arasında
Bir tek onu saklıyorum, onu da çok görme bana
Aşkların en güzelini, yaşamıştık yıllarca
Bütün hüznü şarkılar, hatırlatır seni bana

Unutma ki dünya fâni
Veren Allah alır canı
Ben nasıl unuturum seni?
Can bedenden çıkmayınca

Kırıldı kanadım kolum, ne yerim var ne yurdum
Gurbet ele düştü yolum, yuvasız kuşlar misali
Selvi boylum senin için, katlanırım bu yazgıya
Böyle yazmışsa Yaradan, kara toprak yeter bana

Unutma ki dünya fâni
Veren Allah alır canı
Ben nasıl unuturum seni?
Can bedenden çıkmayınca

Bariş MANÇO

28. Dağlar Dağlar

Ellerimle büyüttüğüm
Solar iken dirilttiğim
Çiçeğimi kopardın sen, ellere verdin
Çiçeğimi kopardın sen, ellere verdin

Dağlar dağlar
Kurban olam, yol ver geçem
Sevdiğimi son bir olsun yakından görem

Kuşlar ötmez, güller soldu
Yüce dağlar duman oldu
Belli ki gittiğin yerden kara haber var
Belli ki gittiğin yerden kara haber var

Dağlar dağlar
Kurban olam, yol ver geçem
Sevdiğimi son bir olsun yakından görem

Barış MANÇO

29. Delikanlı Gibi

Bana dün haber göndermişsin
Gelsin, yüzleşsin demişsin
Geldim işte tek başıma
Delikanlı gibi

İyi bilirim ben bu oyunu
Hem başı belli hem sonu
Konuşalım açıkça şimdi
Delikanlı gibi

O kızıdan vazgeç, unut onu, beni dinle
Onun gözü yükseklerde
Kızın gözü sadece parada
Akıllı fikri bir zengin kocada

Seninle bir hesabım yok
Paylaşacak bir kozum yok
Yine de geldim karşına
Delikanlı gibi

Beni kovsalar dokuz köyden
Doğruyu hep söylerim ben
Ölürüm de dönmem sözümden
Delikanlı gibi

O kızıdan vazgeç, unut onu, beni dinle
Onun gözü yükseklerde
Kızın gözü sadece parada
Akıllı fikri bir zengin kocada

Açtırdın bana kutuyu
Zorla söyledin kötüyü
Sonuna kadar dinle şimdi
Delikanlı gibi

Aşkın kör etmiş gözünü
Kulağın duysun bu sözümü
Benim de sabrımın sonu var
Delikanlı gibi

O kızıdan vazgeç, unut onu, beni dinle
...

Uzat elini son bir defa
Kapansın konu burada
Sen yoluma ben yoluma
Delikanlı gibi

Biliyorum bana inanmıyorsun
Unutmak çok zor diyorsun

Gün gelir beni anlarsın
Delikanlı gibi

O kızdan vazgeç, unut onu, beni dinle
...

Bariş MANÇO

30. Dıral Dede'nin D d    

Hele destur! Maşallah bu ne bolluk böyle
 Hele destur! Helalinden kazandıysan söyle
 Hele destur! Gözümüz yok Allah daha çok versin
 Ama paylaş, gel beni dinle, paylaşırsan sevaba girersin

A  gözünü daha vakit erken g r Őeytanın g r dediğini
 Bir kulak ver de dinle sa ır sultanın duyduğunu
 Sen  yle deve kuşu gibi Őaşıkn Őaşıkn bakınırsan
 Bir gün duyarsın elbet Dıral Dede'nin d d    n 

Hele destur! Maşallah bu ne iştah böyle
 Hele destur! Yetim hakkım yemedin mi söyle
 Hele destur! Gözümüz yok afiyet Şeker olsun
 Ama paylaş, gel beni dinle, gariplerin de karnı doysun

A  gözünü daha vakit erken g r Őeytanın g r dediğini
 Bir kulak ver de dinle sa ır sultanın duyduğunu
 Sen  yle deve kuşu gibi Őaşıkn Őaşıkn bakınırsan
 Bir gün duyarsın elbet Dıral Dede'nin d d    n 

Hele destur! Maşallah bu ne kudret böyle
 Hele destur! Zayıfları ezmedin mi söyle
 Hele destur! Gözümüz yok Allah daha iyi etsin
 Ama paylaş, gel beni dinle, ardından herkes dua etsin

A  gözünü daha vakit erken g r Őeytanın g r dediğini
 Bir kulak ver de dinle sa ır sultanın duyduğunu
 Sen  yle deve kuşu gibi Őaşıkn Őaşıkn bakınırsan
 Bir gün duyarsın elbet Dıral Dede'nin d d    n 

Barış MANÇO

31. Domates Biber Patlıcan

Domates, biber, patlıcan
 Domates, biber, patlıcan
 Bir anda bütün dünyam karardı
 Bu sesle sokaklar yankılandı
 Domates, biber, patlıcan

Keşke hislerimi sana açıkça anlatabilseydim
 Sana deli gibi âşık olduğumu söyleyebilseydim
 Göz göze geldiğimiz o anda
 Sanki dilim tutuldu bir anda
 Konuşamadım karşında

Oysa bütün cesaretimi toplayıp sana gelmiştim
 Senin için çarpan şu kalbi gör istemiştim
 Tam elini tutmak üzereyken
 Aşkımı itiraf edecekken
 Sokaktan gelen o sesle yıkıldı dünyam

Domates, biber, patlıcan
 Domates, biber, patlıcan
 Bir anda bütün dünyam karardı
 Bu sesle sokaklar yankılandı
 Domates, biber, patlıcan

Şimdi benden çok uzaklardasın biliyorum
 Belki bir gün dönersin diye dualar ediyorum
 Seni bir daha görsem yeter
 İnan ki bu bir ömre bedel
 Yeter ki bitmesin bu rüyam

Nereye gitsem ne yana baksam hep seni görüyorum
 Biliyorum artık çok geç ama yine de bekliyorum
 Her şey boş geliyor bana
 Sarılacağım sınıksız sana
 Yeter ki yıkılmasın bir daha dünyam

Domates, biber, patlıcan
 Domates, biber, patlıcan
 Bir anda bütün dünyam karardı
 Bu sesle sokaklar yankılandı
 Domates, biber, patlıcan

Bariş MANÇO

32. Dön Desem Döner Misin Bana?

Bunca yıl sonra
Seni görmek ne güzel
Bunca yıl sonra
Seni duymak ne güzel

Biraz solgun gördüm, üşüyor musun?
İçeri girmez misin?
Biraz yorgun gördüm, oturmaz mısın?
Hiç değişmemişsin

O sıcak evimiz, artık buz gibi
Dört duvar üstüme geliyor sanki
Her şey öylesine anlamsız boş ki
Sensiz geçen bunca yıl sonunda inan ki
Son bir kez haykırsam
Dön desem döner misin bana?

Gitme biraz daha kal
Hasretim sıcaklığına
Gitme biraz daha kal
Göreyim doya doya

Bak dışarıda yağmur var, görüyor musun?
Çabuk geçer bilirsin
Kırpiklerin ıslak, ağlıyor musun?
Hiç değişmemişsin

O sıcak evimiz, artık buz gibi
Dört duvar üstüme geliyor sanki
Her şey öylesine anlamsız boş ki
Sensiz geçen bunca yıl sonunda inan ki
Son bir kez haykırsam
Dön desem döner misin bana?

Bariş MANÇO

33. Dönence

Gün çoktan döndü buralarda
Ve ben simsiyah bir gecenin koynunda
Yapayalnız bekliyorum
Duyuyorum, görüyorum
Bir gün gelecek dönence biliyorum

Simsiyah gecenin koynundayım yapayalnız
Uzarlarda bir yerlerde güneşler doğuyor
Biliyorum dönence

Kupkuru bir ağacın dalıym yapayalnız
Uzarlarda bir yerlerde bir şeyler kök salıyor
Görüyorum dönence

Çatlamış dudağımda ne bir ses ne bir nefes
Uzarlarda bir yerlerde türküler söyleniyor
Duyuyorum, görüyorum, biliyorum

Dönence, dönence, gün dönende dönence

Simsiyah gecenin koynundayım yapayalnız
Uzarlarda bir yerlerde güneşler doğuyor
Dönence

Kupkuru bir ağacın dalıym yapayalnız
Uzarlarda bir yerlerde bir şeyler kök salıyor
Dönence

Çatlamış dudağımda ne bir ses ne bir nefes
Uzarlarda bir yerlerde türküler söyleniyor
Dönence, gün dönende dönence

Barış MANÇO

34. Dört Kapı

Tuz ekmek hakkı bilene
Sofra kurmasan da olur
Ilık bir tas çorba yeter
Rızkım buymuş der içirim

Kadir kıymet anlayana
Sandık açmasan da olur
Kırk yamalı hırka yeter
İdris biçmiş der giyerim

Bir çorbayla karnım doydu
Hırka bana yorgan oldu
Bir de kalem tutmayı öğret
Kırk yıl sana hizmet ederim
Bana bir harf öğret yeter
Kırk yıl sana hizmet ederim

Barış'ım, uzaktan geldim
Dört kapı önünde durdum
Dört kapıdan geçemezsem
Geldiğim gibi giderim

Barış MANÇO

35. Dut Ağacı

Bu sabah doğup büyüdüğüm mahallenin sokaklarında dolaştım
Çocukluğumu tekrar yaşamak istedim bu sabah
Ve bir an keşke bugün hiç olmasaymış diye düşündüm
Keşke dün, dün kalsaymış

Şu sağdaki iki katlı ev Nezahat Hanımlarındı galiba
Yok yok bu Yekta Beylerinki olmalı
Nezahat Hanımlarının yanı, top oynadığımız boş arsaydı
İyi ama nerde boş arsa, ya bakla tarlası, peki taş mektep neredeler?
Kimler götürdü kimler çaldı o güzelim anıları benden

Birden Rıza Amcayı gördüm
Yine o dut ağacının altında oturuyordu
Koştum ellerine sarıldım, önce tanımadı
Sonra Rıza Amca'nın sınırsız ellerinde çocukluğumu yeniden yaşamaya başladım

Tam karşıımızdaki evin üçüncü katında otururlardı
On dört yaşında boyanmaya başladığından
Mahalleli sonunu pek iyi görmezdi doğrusu
“Bu kız, çok tango oldu” derlerdi
Evlenmiş, iki sokak öteye taşınmışlar
Eskisi gibi mi diye sordum
Eskisi gibiymiş, biraz kilo almış o kadar, olsun
Kim bilir kilolu olmak bile ne yakışmıştır ona
Zaten ne yakışmazdı ki

“Rengini beğenmedim” dedi Rıza Amca
“Üstelik bayağı süzölmüşsün
Tabi gece hayatı, içki, sigara, bakmıyorsunuz ki kendinize”
Hıh! İlâhi Rıza Amca!
Birlikler Umumi Kâtipliğinden emekli olalı beri
Gecesi gündüzü bu dut ağacının altında geçerdi
Son üç sadrazamı ve cumhuriyetten bu yana bütün başvekilleri
Sırasıyla ezbere bilir, bize de saydırırdı çocukluğumuzda
“Hâlâ hatırlıyor musun” diye sordu
Hatırlıyor muyum?
Hiç unutamamıştım ki

Bilekten bağlı açık sandaletler giyerdi
Nedense pek derin bir iz bıraktı bende bu sandaletler
Bir de kol altları genişçe oyulmuş pembe bluzu
İlk sigarasını yakışımı hatırlıyorum da
Ne gururlanmıştım ya Rabbim
Nasıl da bakmıştı gözlerime
Yıllar yılı bu bakışlarla yaşadım
Onlarla uyudum, onlarla uyandım
Şimdi kim bilir hangi eller yakıyordur sigarasını
Oysa bu dut ağacının altında söz vermiştim

Söz, söz, söz

“Hep lafta kaldı” dedi Rıza Amca
“Yıkmadık ev bırakmadılar mahallede
Evlerle beraber bahçeler de yok oldu
Bir şu dut ağacı kaldı, onu kesmeseler barı”
Birden gözleri parladı
“Sahi sen televizyona filan da çıkıyorsun” dedi
“Tabi ya seni dinlerler
Bir seferinde söyle, çık, pat pat söyle
Şu dut ağacını kesmesinler de”
Aslında dizlerinde derman olsa Nafia vekiline bile çıkardı Rıza Amca
Ama gençler ne güne duruyordu ki
Söz verdim Rıza Amca’ya
Dut ağacını kestirmeyeceğime söz verdim

Dünü bilmeden bugünü yaşamının bedeli öylesine ağırdı ki
Yarını bugünden kurtarmak için hayatımda ikinci kez söz verdim
Birinciye tutamamıştım ama
İkinci sözümü tutacağıma söz verdim

Barış MANÇO

36. Durma Ha Durma

Yağmur ince, ıgıl ıgıl ağlar
Her damlası yüreğimi dağlar
Seni bana çok görenler neyler?

Karlı dağlar, uzun uzun yollar
Hepsi pişman, susmuş ağlar
Seni bana çok görenler neyler?

Yıllar geçti, güz yaz oldu
Baykoca'ysa toprak oldu
Sil gözyaşın
Durma ha, durma

Baykoca'ysa toprak oldu
Sil gözyaşın
Durma ha, durma

Barış MANÇO

37. Düriye

Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Naz etme gel beriye, mahzun bakma öyle
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Hele hele gel beriye, dargın mısın söyle?
 İnci boncuk tanesi boynunu süsleye
 Yedi köyün hanesi feda sana Düriye
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Benim gönlüm sende, senin gönlün kimde?

Meyva veren ağaç dallarını eğer mi?
 Yere düşen meyvayı hiç toplamaya değer mi?

Dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Naz etme gel beriye, mahzun durma öyle
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Hele hele gel beriye, dargın mısın söyle?
 İnci boncuk tanesi boynunu süsleye
 Yedi köyün hanesi feda sana Düriye
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Benim gönlüm sende, senin gönlün kimde?

Altın çöpe düşse değerini kaybeder mi?
 Tenekeyi parlatsan hiç çeyrek altın eder mi?

Dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Naz etme gel beriye, mahzun durma öyle
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Hele hele gel beriye, dargın mısın söyle?
 İnci boncuk tanesi boynunu süsleye
 Yedi köyün hanesi feda sana Düriye
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Benim gönlüm sende, senin gönlün kimde?

Dama çıkmak isteyen merdivenden iner mi?
 İnsan attan inip hiç eşeğe biner mi?

Dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Naz etme gel beriye, mahzun durma öyle
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Hele hele gel beriye, dargın mısın söyle?
 İnci boncuk tanesi boynunu süsleye
 Yedi köyün hanesi feda sana Düriye
 Dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye
 Benim gönlüm sende, senin gönlün kimde?
 Dü dü dü dü Düriye, komşu kızı Düriye

Bariş MANÇO

38. Eğri Bögürü

Bana yolun seç diyorlar
Bozuk yolu seçer miyim?
Eğri eğri, doğru doğru

Seçemezsen geç diyorlar
Ben yolumdan geçer miyim?
Eğri eğri, doğru doğru

Kimi batı, kimi doğu
Kuzey güney hepsi doğru
Kim seçer ki bozuk yolu?
Eğri eğri, doğru doğru

Benim yolum bana doğru
Hiç yolumdan döner miyim?
Eğri eğri, doğru doğru
Eğri bögürü ama yine de doğru

Bana yârin seç diyorlar
Vefasız yâr seçer miyim?
Eğri eğri, doğru doğru

Seçemezsen geç diyorlar
Geç desen de geçer miyim?
Eğri eğri, doğru doğru

Kimi tatlı, buğday tenli
Kimi mahmur, dudu dilli
Kimi esmer, nokta benli
Eğri eğri, doğru doğru

Ben bulmuşum nazlı yâri
Geç desen de geçer miyim?
Eğri eğri, doğru doğru
Eğri bögürü ama yine de doğru

Sevdiğini al diyorlar
Alsam bile yâr yeter mi?
Eğri eğri, doğru doğru

Var yoluna git diyorlar
Bir yol ile iş biter mi?
Eğri eğri, doğru doğru

Bir karış da toprak gerek
Üstüne de kurulmalı
Yâr içinde oturmalı
Eğri eğri, doğru doğru

Barış demek toprak demek

Ben kendimi verir miyim?
Eğri bğrğ ama yine de doğru
Eğri bğrğ ama yine de doğru

Bariş MANÇO

39. Elveda Ölüm

Çoktan uçmuş güvercin
Tahta masam devrilmiş
Can dostum Çomar uykuda
Tatlı komşu Ayşe Teyze
Emekli Salih öğretmen
Hepinize, hepinize elveda
Dostlar elveda

Gözlerim kurşun gibi
Ağır ağır kapandı bu gece
Elveda

Barış MANÇO

40. En Büyük Mehmet Bizim Mehmet

Öksüz doğdu Mehmet
 İte kaka büyüdü Mehmet
 On bir yaşına doğru okula da gitti Mehmet
 Çaka çaka okudu da Mehmet
 Döne döne başı döndü Mehmet
 Diploma hak getire Mehmet
 Okumayı sökemedi ki Mehmet
 Saldım çayıra Mehmet
 Mevla'm kayıra Mehmet
 Bütün köy toplansın
 Bu Mehmet ne ballı çocuk
 Vallahi çok şanslı çocuk
 Ne amcası var ne dayısı
 Bundan iyisi Şam'da kayısı
 Mehmet, ula Mehmet
 En büyük Mehmet bizim Mehmet
 En büyük Mehmet bizim Mehmet

Askere gitti Mehmet
 Eğitim gördü Mehmet
 Jandarma komando, Doğu'ya da gitti Mehmet
 Alavere dalavere de Mehmet
 Hadi yine yürü nöbete Mehmet
 Askerlik uzadı Mehmet
 Gelemedi tezkere Mehmet
 Saldım çayıra Mehmet
 Mevla'm kayıra Mehmet
 Bütün bölük toplansın
 Bu Mehmet ne ballı çocuk
 Vallahi çok şanslı çocuk
 Ne amcası var ne dayısı
 Bundan iyisi Şam'da kayısı
 Mehmet, ula Mehmet
 En büyük Mehmet bizim Mehmet
 En büyük Mehmet bizim Mehmet

Bir kızı sevdi Mehmet
 Eridi de bitti Mehmet
 Ama başlık parasını bulamadı gitti Mehmet
 Nuh dedi kız babası Mehmet
 Peygamber demedi Mehmet
 Kız eline kına yaktı Mehmet
 Babası paraya taktı Mehmet
 Olmadı gitti Mehmet
 Bir ömür bitti Mehmet
 Bütün köy toplansın

Bu Mehmet ne ballı çocuk

...

Barış MANÇO

41. Eski Bir Fincan

Dinle oğlum, çok eskiden bir konakta
Akşamları gaz lambası ışığında
Paşa dedesinden kalan bu fincanla
Ninem eliyle kahve sunarmış Abdi Bey'e

Yıllar sonra kırk üç - kırk dört harp ortası
Ekmek karnesi ve yoksulluk yılları
Kayınvalidesinden kalan bu fincanla
Bu kez annem eliyle kahve sunarmış Hakkı Bey'e

Eski konak yıllar önce yandı gitti
Ekmek karneli zor günler çoktan bitti
Abdi ve Hakkı Beyler rahmetlik oldu
Bir tek bu fincan kaldı yüzyıllık sevdalarla
Bir gün senin olacak birikmiş anılarıyla

Düşüp kırılrsa bile topla tamir et oğlum
Kahve yaşın gelecek bu fincanı iyi sakla

Barış MANÇO

42. Evelallah

Rüyamda dün gece seni gördüm
Dağlara taşlara seni sordum
Hayırdır dedim hayra yordum
Gördüm, sordum, yordum evelallah

Beline de dolamış güllü basma
Dal gibi narin fidan haspa
Salınıp duruyor körpe yosma
Haspa, basma, yosma evelallah

Deli gönül uçtu haydin evelallah
Helalim ol kız gel evelallah

Dudakları kiraz yoksa bal mı?
Gonca açmış yoksa gül mü?
Sana köle olayım yoksa kul mu?
Bal mı, gül mü, kul mu evelallah?

Haberimi uçurun nazlı yâre
Yüreğim yanıyor pare pare
Lokman Hekim gelse bulamaz çare
Yâre, pare, çare evelallah

Deli gönül uçtu haydin evelallah
Helalim ol kız gel evelallah

Barış MANÇO

43. Fil ile Kurbağa

Çok zamanlar önce kara orman içinde
Yalnız başına tek bir erkek fil yaşırdı

Bir gün dolaşırken nehrin kenarında
Kendi gibi yalnız kurbağaya rastladı

Gözleri birleşti kalpleri birleşti sevgiyle
El ele verdiler yan yana geldiler sevgiyle

Bütün kuşlar sustu akan ırmaklar durdu
İki kalp ile çarptı bütün orman bir anda

Nehrin kenarına uzandılar yan yana
Rüzgâr fısıldarken dallarda yapraklarda

Hayaller kurdular her sevişen mutlu çift gibi
Uyuyakaldılar rüyaya daldılar onlar gibi

Birden sıçradı fil uykudan uyandı
Boş yere yanında kurbağayı aradı

Kâbus zannettiği korkunç rüya doğruydı
Sevgilisi cansız yanında yatıyordu

Bir fil ancak kendi cinsinden bir fili severdi
Koskocaman aşkı vücudu gibi çok ağır geldi

Barış MANÇO

44. Gel

Yine dün gece, sabaha kadar düşündüm seni
İçimde bir umut, sanki her an gelecekmişsin gibi
Hiç düşündün mü, ardında kalan bu divaneyi?
Ama bil ki ben, sonsuza dek bekliyorum seni

Bir sabah erkenden seherle gel
Kimseler görmeden gizlice gel
Bülbüller ötmeden sessizce gel
Yeter ki bana gel

Uğrunda yanayım Kerem gibi gel
Dağları deleyim Ferhat gibi gel
İste canım vereyim Mecnun gibi gel
Yeter ki bana gel

Öyle isterdim ki, her an rüyalarına girmeyi
Bir şarkı olup dillere düşmeden söylenmeyi
Hatta rüzgâr olup toz duman gelip sana yüz sürmeyi
Ve damla damla kirpiklerinden süzülmeyi

Bir sabah erkenden seherle gel
Kimseler görmeden gizlice gel
Bülbüller ötmeden sessizce gel
Yeter ki bana gel

Uğrunda yanayım Kerem gibi gel
Dağları deleyim Ferhat gibi gel
İste canım vereyim Mecnun gibi gel
Yeter ki bana gel

Barış MANÇO

45. Gibi Gibi

Ben yaralı kurt, sen kınalı kuzu
Biraz cilve aşkın biberi tuzu

Sanki biraz naz ediyorsun amma
Senin bana gönlün var gibi gibi
Yüzüme karşı git diyorsun amma
Sanki gözlerin kal der gibi gibi

Arpa buğday yan yana orak istemez
Yağız at şahlandı mı durak dinlemez

Sanki biraz naz ediyorsun ama
Senin bana gönlün var gibi gibi
Yüzüme karşı git diyorsun ama
Sanki gözlerin kal der gibi gibi

Yeter çektiğim, insaf et gayri
Senin bana gönlün var gibi gibi

Zehrin şifası süt ile incir
Ellerim kelepçe, yüreğim zincir

Sen de biraz naz ediyorsun amma
Yine de bana gönlün var gibi gibi
Yüzüme karşı git diyorsun amma
Sanki gözlerin kal der gibi gibi

Kimse sevemez benim gibi seni
Kırk yılda bir gelir Barış gibisi

Sen de biraz naz ediyorsun amma
Yine de bana gönlün var gibi gibi
Yüzüme karşı git diyorsun amma
Sanki gözlerin kal der gibi gibi

Yeter çektiğim, insaf et gayri
Senin bana gönlün var gibi gibi

Barış MANÇO

46. Gönül Ferman Dinlemiyor

Diyar diyar dolaştım ben
Yollara düştüm derdinden
Her çiçekte gördüm seni
Kara toprak ver yârimi

Yaza yaza bitti kalem
Bir gün elbet dolar çilem
Ben bu yola kurban olam
Kara toprak ver yârimi

Gönül ferman dinlemiyor
Bu ayrılık çok acı
Gönül ferman dinlemiyor
Yok mu bunun ilacı

Geri ver, geri ver, kara toprak ver yârimi
Bir sabah ansızın elimden aldığın gibi

Bir gün olur devran döner
Vade gelir yollar biter
Zengin fakir buradan geçer
Kara toprak ver yârimi

Deli gönül coştı çağlar
Derdime dayanmaz dağlar
Gelen ağlar giden ağlar
Kara toprak ver yârimi

Gönül ferman dinlemiyor
Bu ayrılık çok acı
Gönül ferman dinlemiyor
Yok mu bunun ilacı

Geri ver, geri ver, kara toprak ver yârimi
Bir sabah ansızın elimden aldığın gibi

Bak şu dünyanın hâline
Meyletme dünya malına
Razı oldu hayaline
Kara toprak ver yârimi

Kimi alır, kimi satar
Hepsi de yan yana yatar
Barış derdine dert katar
Kara toprak ver yârimi

Gönül ferman dinlemiyor

...

Barış MANÇO

47. Gül Bebeğim

Sen cennete uçtun ama
 Kokun sinmiş yatağıma, odama
 Derin derin soluyorum seni
 İçime hapsediyorum seni
 Alışamadım bir türlü yokluğuna, gül bebeğim
 Sensiz yaşamak ne kadar zor
 Ayrılık acısını gel bana sor
 Nasıl kıydın kendine, gül bebeğim?

Geceler çok soğuk, geceler sessiz
 Nasıl yaşarım şimdi ben sensiz?
 Hani bana verdiğin o sözler?
 Hani o gülen masum gözler?
 Alışamadım bir türlü yokluğuna, gül bebeğim
 Sensiz yaşamak ne kadar zor
 Ayrılık acısını gel bana sor
 Nasıl kıydın kendine, gül bebeğim?

Gözyaşım karıştı yağmura
 Damla damla süzülüyor toprağa
 Bizi ancak ölüm ayırır diyordun bana
 Söyle nasıl kıydın kendine, gül bebeğim?
 Seni benden ölüm bile ayıramadı işte
 Nasıl kıydın kendine, söyle, gül bebeğim?

Dar geliyor bana bu yerler
 Kırılısın seni taşıyan bu eller
 Hani bana verdiğin o sözler?
 Hani o gülen masum gözler?
 Alışamadım bir türlü yokluğuna, gül bebeğim
 Sensiz yaşamak ne kadar zor
 Ayrılık acısını gel bana sor
 Nasıl kıydın kendine, gül bebeğim?

Sen cennete uçtun ama
 Kokun sinmiş yatağıma odama
 Derin derin soluyorum seni
 İçime hapsediyorum seni
 Alışamadım bir türlü yokluğuna, gül bebeğim
 Sensiz yaşamak ne kadar zor
 Ayrılık acısını gel bana sor
 Nasıl kıydın kendine, gül bebeğim?

Dar geliyor bana bu yerler
 Yaşanmaz oldu kara geceler
 Kırılısın seni taşıyan bu eller, gül bebeğim
 Sensiz yaşamak ne kadar zor
 Ayrılık acısını gel bana sor
 Nasıl kıydın kendine, gül bebeğim?

Bariş MANÇO

48. Güle Güle Oğlum

Güle güle oğlum
Ne kadar da çabuk geçmiş meğer yıllar
Kendi kanatlarınla uçacak kadar büyüdün ha
O kadar oldun mu sen oğlum, o kadar büyüdün mü?

Güle güle oğlum
Demek artık sen de yuva kuruyorsun
Sevdiğin kızla bugün evleniyorsun
Mutluluklar sana benim aslan oğlum

Yine de son bir nasihat benden sana
Tanrı'nın en büyük lütfu bu unutma
Sar onu kollarınla, sar, sar, sar

Güle güle oğlum
Gözlerimin nemlendiğine aldırma
Sen de anlarsın bir gün baba olunca
Hadi, hadi artık gidelim, davetlileri bekletmeyelim

Güle güle oğlum, güle güle
Güle güle oğlum, güle güle

Bariş MANÇO

49. Gülme Ha Gülme

Turnalardan haberimi aldığın gün sevdiceğim
Gülme sakın, gülme ha gülme
Alnıma bir kara yazı yazılmış ki yok ilacı sevdiceğim
Gülme ha gülme

Yağmur ince, ıgıl ıgıl ağlar
Her damlası yüreğimi dağlar
Seni bana çok görenler neyler?

Karlı dağlar, uzun uzun yollar
Hepsi pişman, susmuş ağlar
Seni bana çok görenler neyler?

Yıllar geçer, güz yaz olur
Barış bir gün toprak olur
Sil gözyaşın, durma ha durma
Barış bir gün toprak olur

Barış MANÇO

50. Gülpembe

Sen gülünce güller açar Gülpembe
 Bülbüller seni söyler, biz dinlerdik Gülpembe
 Sen gelince bahar gelir Gülpembe
 Dereler seni çağlar, sevinirdik Gülpembe

Güz yağmurlarıyla bir gün göçtün gittin,
 İnanamadık Gülpembe
 Bizim iller sessiz, bizim iller sensiz
 Olamadı Gülpembe

Dudağımda son bir türkü Gülpembe
 Hâlâ hep seni söyler, seni çağırır Gülpembe

Güz yağmurlarıyla bir gün göçtün gittin,
 İnanamadık Gülpembe
 Bizim iller sessiz, bizim iller sensiz
 Olamadı Gülpembe

Dudağımda son bir türkü Gülpembe
 Hâlâ hep seni söyler, seni çağırır Gülpembe

Gözlerimde son bir bulut Gülpembe
 Hâlâ hep seni arar, seni bekler Gülpembe

Bariş MANÇO

51. Günaydın Çocuklar

Hey (hey) günaydın çocuklar (günaydın)
 Hep güler yüzle karşıyorsunuz beni
 Hey hey (hey hey) günaydın çocuklar (günaydın)
 Sabah akşam bıkmadan dinlersiniz beni

Dün gece düşündüm de renkler olmasaydı
 Yaşanmazdı bu dünyada
 Korktuğum odur ki kapkara bir dünyayı
 İsteyenler var aramızda

Oyun ister bazen büyükler
 Tabancalar, kılıçlar, tüfekler
 Zevk meselesi bu, karışılmaz
 Tartışılmaz zevkler ve renkler
 Sizin olsun bütün bu zevkler
 Bırakın renkleri çocuklara

Hey (hey) günaydın çocuklar (günaydın)
 Siz hiç kırmızı bir ağaç gördünüz mü?
 Hey hey (hey hey) günaydın çocuklar (günaydın)
 Gökyüzü neden mavi düşündünüz mü?

Başak sarı, çim yeşil, her şeyin bir rengi var
 Değişmez doğanın dengesi
 Mor, turuncu, sarı, eflatun, pembe, hâkî
 Çamur bile kahverengi

Oyun ister bazen büyükler,
 Tabancalar, kılıçlar, tüfekler
 Zevk meselesi bu, karışılmaz
 Tartışılmaz zevkler ve renkler
 Sizin olsun bütün bu zevkler
 Bırakın renkleri çocuklara

Uzakta bir ülkede insanlar anlaşılmış
 Tam silahları bırakırken
 İçlerinden ikisi hemen karşı çıkmış
 Sonuçta onlar kazanmış

İkisinin de önünde birer düğme varmış
 Biri yeşil diğeri kırmızı
 Bir, iki, üç demişler, basıvermişler
 Ve sonunda dünya kapkaranlık olmuş
 Tam istedikleri gibi

Oyun ister bazen büyükler

...

Oyun ister bütün çocuklar

Barış MANÇO

52. Hal Hal

Hal hal, hal hal, hal hal
Hal hal, hal hal, hal hal

Akşam olup gün batınca
Dağlara hüznün çökünce
Lale sümbül boynunu eğip
Kurt kuzuya kem bakınca
Köye döner Nazo Gelin

Yavru ceylan gibi kaçır
Seke seke, çaydan geçer
Nazo Gelin ayağına takır
Hal hal

Bir bakışı canlar yakır
Gülüşüne cihan değer
Nazo Gelin ayağına takır
Hal hal

Ayağında gümüş, hal hal
İnce nakış gümüş, hal hal

Yavru ceylan gibi kaçır
Seke seke, çaydan geçer
Nazo Gelin ayağına takır
Hal hal

Bir bakışı canlar yakır
Gülüşüne cihan değer
Nazo Gelin ayağına takır
Hal hal

Hal hal, hal hal, hal hal
Hal hal, hal hal, hal hal

Yedi köyün yiğitleri
Ağaları ve beyleri
Boş yere durmuş beklerler
Yaralıdır yürekleri
Gitti gelmez Nazo Gelin

Yavru ceylan gibi kaçır
...
Ayağında gümüş, hal hal
İnce nakış gümüş, hal hal

Barış MANÇO

53. Halil İbrahim Sofrası

İnsanoğlu haddin bilir kem söz söylemez iken
El âlemin namusuna yan gözle bakmaz iken
Bir sofra kurulmuş ki Halil İbrahim adına
Ortada bir tencere, boş mu dolu mu bilen yok

Buyurun dostlar buyurun Halil İbrahim sofrasına
Buyurun dostlar buyurun Halil İbrahim sofrasına

Daha çatal, bıçak, kaşık icat edilmemişken
İsmail'e inen koç kurban edilmemişken
Bir kavga başlamış ki nasip kısmet uğruna
Kapağı ver, kulpu al, kurbanı hiç soran yok

Buyurun dostlar buyurun Halil İbrahim sofrasına
Buyurun dostlar buyurun Halil İbrahim sofrasına

Yıllardır sürüp giden bir pay alma çabası
Topu topu bir dilim kuru ekmek kavgası
Bazen durur bakarım bu ibret tablosuna
Kimi tatlı peşinde, kimininse tuzu yok

Buyurun dostlar buyurun Halil İbrahim sofrasına
Buyurun dostlar buyurun Halil İbrahim sofrasına

Alnı açık, gözü toklar buyursunlar baş köşeye
Kula kulluk edenlerse ömür boyu taş döşeye
Nefsine hâkim olursan kurulursun tahtına
Çalakaşık saldırırsan ne çıkarsa bahtına
Halat gibi bileğiyle, yayla gibi yüreğiyle
Çoluk çocuk geçindirip haram nedir bilmeyenler

Buyurun siz de buyurun
Buyurun dostlar buyurun

Barış der, her bir yanı altın, gümüş, taş olsa
Dalkavuklar etrafında el pençe divan dursa
Sapa, kulpa, kapağa itibar etme dostum
İçi boş tencerenin bu sofrada yeri yok
Para, pula, ihtişama aldanıp kanma dostum
İçi boş insanların bu dünyada yeri yok

Barış MANÇO

54. Hatırlasana

Hatırlasana, hani bana söz vermiştin
O akşam ayrılırken, döneceğim demiştin
Yıllar geçti, bekledim boş ümitlerle

Hatırlasana, hani bana söz vermiştin
O akşam ayrılırken, seviyorum demiştin
Yıllar geçti, bekledim boş ümitlerle

Duydum ki bugün evleniyormuşsun
Artık başkasının oluyormuşsun
Gücüm kalmadı dayanmaya
Ağlamak istiyorum doya doya, hıçkıra hıçkıra

Hatırlasana, böyle mi söz vermiştin
O akşam ayrılırken, seviyorum demiştin
Yıllar geçti, bekledim yaşlı gözlerle

Duydum ki bugün evleniyormuşsun
Artık başkasının oluyormuşsun
Gücüm kalmadı dayanmaya
Ağlamak istiyorum doya doya, hıçkıra hıçkıra
Doya doya, hıçkıra hıçkıra

Barış MANÇO

55. Hayır

Nasıl böylesine rahatsın ki
Sanki hiçbir şey olmamış gibi
Yıllar boyu ümitsizce seni bekledim geldin mi ki?
Bir gün olsun kapım çalıp hâlîm nedir, sordun mu ki?

Çek ellerini ellerimden,
Çek gözlerini gözlerimden
Bunca yıldır yokluğunda alıştım ben yalnızlığa
İçimde birçok şey kırıldı çok geç artık, dönme bana

Hayır hayır, boşuna yalvarma inanmıyorum sana
Hayır hayır, gözyaşına da hayır inanmıyorum sana
Hayır hayır, yüz bin kere hayır acı çektirme bana
Hayır hayır, yüz bin kere hayır inanmıyorum sana

Sen hiçbir zaman dost olmadın
Hiç, hiçbir zaman destek olmadın
Yıllarca hep sustum ama bir tek şey istiyorum senden
Onurlu bir yabancı gibi lütfen artık çık git bu evden

Hayır hayır, boşuna yalvarma inanmıyorum sana
Hayır hayır, gözyaşına da hayır inanmıyorum sana
Hayır hayır, yüz bin kere hayır acı çektirme bana
Hayır hayır, yüz bin kere hayır inanmıyorum sana

Bariş MANÇO

56. Hemşehrim Memleket Nire?

Kendimi bildim bileli yollarda tükettim koskoca bir ömrü
 Bir uçtan bir uca gezdim şu fâni dünyayı
 Okumuşu, cahili, yoksulu, zengini hiç farkı yok, hepsi aynı
 Sonunda ben de anladım Hanya'yı Konya'yı

Sanki insanlık pazara çıkmış, ekmek aslanın ağzında
 Bir sıcak çorba içer misin diyen yok
 Dört duvarı ören çatısını kapatıp içerden kilitlemiş kapıyı
 Bir döşek de sana serelim buyur diyen yok

Tek bir soru, hemşehrim memleket nire?
 Bu dünya benim memleket
 (Hayır anlamadın), hemşehrim esas memleket nire?
 Bu dünya benim memleket
 Tövbe, tövbe, tövbe, tövbe

Kardeşlik ve eşitlik üstüne uzun uzun nutuklar çekip
 Niye senin derin benden daha koyu diyen çok
 Kaşının altında gözün var diye silahlanıp ölüme koşarken
 Kalan dul ve yetim ne yer ne içer soran yok

Barış garibim bulamadı çözümü, oturdu etti bunca sözü
 Gelin hep beraber anlaşalım diyen yok
 Zaten paramparça bölünmüş ve yaşanmaz olmuş dünyamız
 Daha fazla kesip bölmeye hiç gerek yok

Tek bir soru, hemşehrim memleket nire?
 Bu dünya benim memleket
 Hayır anlamadın, hemşehrim esas memleket nire?
 Dedim ya yahu bu dünya benim memleket
 Tövbe, tövbe, tövbe

Hemşehrim memleket nire?
 Bu dünya benim memleket
 Hayır anlamadın, hemşehrim esas memleket nire?
 Bu dünya benim memleket

Hemşehrim memleket nire?
 Dedim ya yahu bu dünya benim memleket
 Hayır anlamadın, hemşehrim esas memleket nire?
 Bu dünya benim memleket

Barış MANÇO

57. İşte Hendek İşte Deve (V1)

Kuyu başına vardım Zeynep'im bekler diye
Nasıl haberin almışsa dayı emmi hep orda
Dediler ne ararsın kızı almak mı istersin
Sana bir çift sözümüz var hele buysa niyetin

İşte hendek işte deve ya atarsın ya düşersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı
İşte halep işte arşın ya aşarsın ya biçersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı

Söğüdün dalı uzun Barış'ın gönlü hüznün
Elim eline değmedi varın anlayın gayri

İşte hendek işte deve ya atarsın ya düşersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı
İşte Halep işte arşın ya aşarsın ya biçersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı

57. İşte Hendek İşte Deve (V2)

Kuyu başına vardım Zeynep'i görem diye
Nasıl haberin almışsa dayı emmi hep orda
Dediler ne ararsın kızı almak mı istersin?
Sana bir çift sözümüz var hele buysa niyetin

İşte hendek işte deve ya atarsın ya düşersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı
İşte halep işte arşın ya aşarsın ya biçersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı

Söğüdün dalı uzun Barış'ın gönlü hüznün
Dudağımda aynı türkü seneler sonra bugün
Dayı emmi yaşlanmış develer kervan olmuş
Zeynep'imden haber sordum başkasına yâr olmuş

İşte hendek işte deve ya atarsın ya düşersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı
İşte Halep işte arşın ya aşarsın ya biçersin
Baktın olmaz vazgeçersin zordur almak bizden kızı

Barış MANÇO

58. Kalpler Beraber

Sanki gece çağırđı beni
Sanki rüzgâr fısıldıyor seni
Sanki kaybolan aşkı
Yeniden yaşar gibi

Kalpler beraber
Gözler beraber
El ele seninle
Güzeldi geceler

Sevdalılar kumrular gibi
Kuytularda kayboldu şimdi
Sensiz geçmiyor günler
Sensiz bitmiyor geceler

Kalpler beraber
Gözler beraber
El ele seninle
Güzeldi geceler

Barış MANÇO

59. Kara Sevda

Nasıl anlatsam bilemiyorum, içim içime sığmıyor
O deli dolu, neşe dolu kişi ben değilim sanki (sanki, sanki)
Dışarısı buz gibi lapa lapa kar var, benim içim yanıyor
Eksi kırk derece soğuk suda bile yüzerim inan ki (inan ki, inan ki)

Kara sevda, kara sevda dedikleri daha ne olabilir ki?
Kara sevda, kara sevda, seni benden kim ayırabilir ki?
Çocukça bir aşk deyip de geçme, sakın gülme hâlime
Nasıl olduğunu anlayamadım ama seviyorum seni delicesine

Nasıl anlatsam bilemiyorum, gözlerim kararıyor
Tepetaklak oldu dünya tersine sanki (sanki, sanki)
Bütün aşıklar el ele, kol kola, cıvıl cıvıl geziyor
Bense Nuh'un gemisinde tek başıma gibi inan ki (inan ki, inan ki)

Kara sevda, kara sevda dedikleri daha ne olabilir ki?
Kara sevda, kara sevda, seni benden kim ayırabilir ki?
Çocukça bir aşk deyip de geçme, sakın gülme hâlime
Nasıl olduğunu anlayamadım ama seviyorum seni delicesine

Bariş MANÇO

60. Karanlıkların İçinde

Karanlıkların içinde
Ümitsiz bir yolcu gibi
Kaybettim ben yolumu
Artık beni terk etti
Bitti mutlu günlerim
Artık seni kaybettim
Yol gösteren ışığımdın
Söndün yanmadan
Gözlerinin âşığıydım
Korkardım hep ağlamandan
Hayır bunu Tanrı yapmış olamaz
Kararlıyım ben kararlıyım artık
Kırılmış olsam bile
Vazgeçsem de ümitlerden
Bir ışık arayacağım
Artık terk edildim ben
Bırak yollar böyle ayrılsın

Barış MANÇO

61. Kâtip Arzuhâlim

“Kurban olam kalem tutan ellere
Kâtip arzuhâlim yaz yâre böyle
Şekerler ezeyim şirin dillere
Kâtip arzuhâlim yaz yâre böyle
Güzelim em ey civanım em ey bir tanem em ey hey
Kâtip arzuhâlim yaz yâre böyle
Güzelim em ey civanım em ey hey

Pir Sultan Abdal’ım hey Hızır Paşa hey
Gör ki neler gelir sağ olan başa hey
Beni hasret koydun kavim kardaşa hey
Kâtip arzuhâlim yaz yâre böyle
Güzelim em ey civanım em ey bir tanem em ey hey
Kâtip arzuhâlim yaz yâre böyle
Güzelim em ey bir tanem em ey hey”

(Pir Sultan Abdal)

Yıl 1535

Pir Sultan Abdal bunu böyle söylemiş
Söylemiş ya bunun bir de evveli var
Kâtip, al kalemi bir de benden yaz
Boy boy gelmişler şu dağların ötesinden
Burası bize otağ olsun, yurt olsun demişler
Boy boy yerleşmiş, boy boy büyümüşler
Her sabah gün doğusundan iki mızrak boyu yükselen güneş
Bir gün kendini göstermeyince
Kara kara bulutlar dolaşmış bu cennet vatan üzerinde
Küçük büyüğü saymaz olmuş
Kardeş, kardeşe küsmüş
En acısı bacılarımızın yüzüne bakamaz olmuşuz

1535, 1635, 1735, 1835, 1935

Otuz beş de benden koyun kardeşlerim
1970’e geldik
Bir uğursuzluk çöreklenmiş ki başımıza sürüp gitmekte
Oysa deli gönül neler ister
Barış bir yavrusu olsun ister
Adımı bile hazırladı
Oğlansa Ozan, kızısı Ceylan
Ceylan, buz gibi pınarların aktığı zümrüt ovalarda
Taştan taşa seksin
Ozan, Ardahan’dan Kırkpınar’a dolaşsın
Anlatsın Karacaoğlan’ı, Pir Sultan Abdal’ı, Köroğlu’nu
Davullar yine vurulsun
Güneş yine iki mızrak boyu yükselsin gün doğusundan
Bitsin artık bu küskünlük kardeşlerim
Uzatalım ellerimizi
Yarın tarih önünde hesap verirken
Yavrularımız bizi kınamasınlar

(Barış MANÇO)

Pir Sultan Abdal & Barış MANÇO

62. Kayaların Oğlu

1923`ün ılık bir Ekim sabahında
 Kayaların toprağa dikine saplandığı yerde doğdum
 Toprak anayla, kaya babanın oğluyum ben
 Toprak anam sevgi dolu, bereket dolu
 Toprak anam sessiz ama toprak anam dopdolu
 Toprak anam, toprak anam Anadolu

Babamsa sağı solu belli olmaz
 Bir gürlledi mi yer yerinden oynar
 Göğsünde çatırdamalar olurmuş
 Onun için derdi
 Onun için sayısız irili ufaklı
 Kaya parçaları vardır bu topraklarda
 Ve sen benim oğlum
 Ve sen kayaların oğlu
 Bu taşı toprağı bir arada tutacaksın

Kolay değil kayaların oğlu olmak
 Kuzeyden esen rüzgâra
 Güneyden gelen kavurucu sığağa karşı
 Koruyacaksın onları
 Kolay değil, kolay değil kayaların oğlu olmak

2023`ün ılık bir Ekim sabahında
 Bacaklarımda hafif bir uyuşma ile uyandım
 Ve sanki yüz yıllık ulu bir çınar gibi
 Kök salmaya başladım o sabah
 Ve ilk kez sağımda solumda
 Asırlardır durmakta olan diğer çınarları fark ettim
 Doğudan hafif bir seher yeli yükseldi
 Ve asırlık çınarlar beni de aralarına aldılar
 Ve 2023`ün ılık bir Ekim sabahında
 Yeni bir kayaların oğlunun doğuşunu
 Beraberce seyre koyulduk

Bariş MANÇO

63. Kasma

Selam büyükler, merhaba çocuklar
Bu akşam size yeni bir öyküm var
Dilim sürçerse kusura bakmayın
Bir fincan kahvenin kırk yıl hatırı var

Diyeceğim o ki kişi yetinmeli
Yaşam dediğin kısacık bir çizgi
Namus, şeref, onur hepsi güzel ama
En önemlisi helal alın teri

Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür dersin
Kaz gelen yerden tavuğu esirgemezsın
Bu kafayla bir baltaya sap olamazsın ama
Gün gelir sapın ucuna olursun kasma

Kasma
Kasma

En güzel pilav Dimyat'ta pişer
Yanında hoşaf ne güzel gider
Sen yan gelip yatar, karnın guruldarken
Evdeki bulgur herkese yeter

Şam ipeğinden urba giysen bile
Zemzem suyuyla yıkansan bile
Dünya ahiret bir keyif sürmek için
Mutlak dökmeli helal alın teri

Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür dersin
Kaz gelen yerden tavuğu esirgemezsın
Bu kafayla bir baltaya sap olamazsın ama
Gün gelir sapın ucuna olursun kasma

Kasma
Kasma

İnsanın bir kez ters gitmesin işi
Muhallebi yerken kırılır dişi
Kasma olmaya özenmeyin dostlar
Alın teriyle kazanan en mutlu kişi

Komşunun tavuğu komşuya kaz görünür dersin
Kaz gelen yerden tavuğu esirgemezsın
Bu kafayla bir baltaya sap olamazsın ama
Gün gelir sapın ucuna olursun kasma

Bariş MANÇO

64. Kezban

Ateş sadece düştüğü yeri yakar nedir bu dünyanın hâli
Bir sana bir bana al gülüm ver gülüm sev beni seveyim ki seni

Dünyanın hâli böyle
Al gülüm ver gülüm, al gülüm ver gülüm
Bir bakışın yeter düşerim yollarına dünyalar güzeli Kezban
Sarı sarı bileziği takarım kollarına dünyalar güzeli Kezban

Babası yıllarca didinip çabalamış oğluna bir bağ bırakmış
Hayırsız evlat üzümünü yemiş ama merak edip de sormamış

Dünyanın hâli böyle
Al gülüm ver gülüm, al gülüm ver gülüm
Bir bakışın yeter düşerim yollarına dünyalar güzeli Kezban
Sarı sarı bileziği takarım kollarına dünyalar güzeli Kezban

Al gülüm ver gülüm Kezban
Al gülüm ver gülüm
Bir bakışın yeter düşerim yollarına dünyalar güzeli Kezban
Sarı sarı bileziği takarım kollarına dünyalar güzeli Kezban

Kitabına uyduran kervanı yükleyip yüksek dağlardan aşırır
Beceriksiz kişi sağa sola bakınıp da düz ovada yolunu şaşırır

Dünyanın hâli böyle
Al gülüm ver gülüm, al gülüm ver gülüm
Bir bakışın yeter düşerim yollarına dünyalar güzeli Kezban
Sarı sarı bileziği takarım kollarına dünyalar güzeli Kezban

Barış MANÇO

65. Kol Düğmeleri

Hatırlarım bugün gibi
Sessiz geçen son geceyi
Başın öne eğik bir suçlu gibi
Bana verdiğin hediye

İki küçük kol düğmesi
Bütün bir aşk hikâyesi
İki düğme iki ayrı kolda
Bizim gibi ayrı yolda

Akşam olunca sustururum herkesi her her şeyi
Gelir kol düğmelerimin birleşme saati
Usul usul çıkarır koyarım kutuya yan yana
Bitsin bu işkence kalsınlar bir arada

Heyhat sabah gün ışıldar
Yalnız gece buluşanlar
Yaşlı gözlerle ayrılırlar
Düğmeler gibi, bizim gibi

Bizim gibi
Ayrılırlar
Bizim gibi
Ayrılırlar

Barış MANÇO

66. Küheylan

Urfa, Diyarbakır gezdim, hele hele yâr yâr
 Otuz iki sancak saydım, hele hele yâr yâr
 Neslihan derler güzelin adını duydum breh breh
 Gül yüzünü görmeye geldim

Kalk gidelim küheylan
 Uçalım gayri oy
 Neslihan'a varalım gayri

Rumeli'nde pek çok gezdim, hele hele yâr yâr
 Tuna boyunda dolandım, hele hele yâr yâr
 Aslıhan derler güzelin adını duydum breh breh
 Gül yüzünü görmeye geldim

Kalk gidelim küheylan
 Uçalım gayri oy
 Aslıhan'a varalım gayri

Aslıhan'dan, Neslihan'dan, hele hele yâr yâr
 Fayda gelmez bey kızından, hele hele yâr yâr

Barış böyle belledi
 Bir çaldı bin bir söyledi
 Siz de böyle söyleyin haydi

Kalk gidelim Küheylan
 Uçalım gayri oy
 Sen bana dön ben sana gayri

Kalk gidelim küheylan
 Uçalım gayri oy
 Kendimize varalım gayri

Kalk gidelim küheylan
 Uçalım gayri oy
 Evimize dönelim gayri

Barış MANÇO

67. Lahburger

Evvel zaman içinde, kalbur saman içinde
Kafdağı'nın ardında uzak bir ülkede
Kozu paylaşmak için, iki düşman kabile
Seçtiler iki civan sürdüler meydana

Biri aslan yürekli, mağrur kartal misali
Biri ürkek bakışlı, Anka kuşu sanki
Çektiler silahları çünkü ilahlar kurban ister
Töreler aşk dinlemez, yalnız emreder

Hamburger, gençliğin sevgilisi
Hamburger, sevdanın yanık sesi
Hamburger, çift kaşarlı bir rüya
Hamburger, olmaz güzelim böylesi

Biraz soğan, biraz ketçap
Salata malata, hardal, ketçap

Hamburger, bu aşk fizik ötesi
Hamburger, çıtır çıtır patates ile
Hamburger, dilinmiş turşu ile
Hamburger, batıya açılan pencere
Hamburger, pencereden uçtu tencere

Biraz soğan, biraz ketçap
Salata malata, hardal, ketçap

Lahmacun, lahmacun
Dünyayı dolaş benzeri yoktur, edalı işveli lahmacun
Sen sofranı kur, yemeyen toktur, şifalı cilveli lahmacun
Mis gibi tereyağı envai bahar, biberli sumaklı lahmacun
Beş dakika pişir, tam orta karar, ceylan bakışlı lahmacun

Hamburger, yaşlı genç ayırt etmez
Hamburger, esmer sarışın fark etmez
Hamburger, güler yüzlü herkese
Hamburger, o da güler naz etmez

Biraz soğan, biraz ketçap
Salata malata, hardal, ketçap

Lahmacun, lahmacun
Dürüp dürüp sar, kenarını tutma, nazik salçalı lahmacun
Kuzukulağıyla rokayı unutma, limonlu ekşili lahmacun
Yandım dedikçe buz gibi ayran, şalgam suyu, lahmacun
Bin derde deva maydanozuyla hamuru nakışlı lahmacun

Hamburger, batıya açılan pencere
Hamburger, pencereden uçtu tencere

Lahmacun, lahmacun
Kıyması bolca, soğanı da onca, neşelendikçe kahroldukça
Hamburger, bu aşk fizik ötesi
Salçalı koruklu biberli olsa
Sona kalan donup saçını da yolsa
Aslan yürekli burger, ceylan bakışlı lahmacun
Çelik bilekli burger, hamur nakışlı lahmacun
Gözümün nuru burger, ciğerparem ne der
Lahburger, lahburger, lahburger, lahburger

Bu öykü böyle gider, başı sonu bilinmez
Bilinen şeyler ise her zaman söylenmez
Rakı da bir ayran da içmesini bilene
Şap da bir şeker de bir tokum diyene

Şal da bir çuha da bir giymesini bilene
Güzel de bir çirkin de sevdim diyene
Her yeni doğan bebek yeni bir dünya demek
Aç gözünü hoş geldin lahburger bebek

Onlar erdi murada, kerevet bize kaldı
Bu yarışta bayrağı lahburger aldı
Her yeni doğan bebek yeni bir dünya demek
Aç gözünü hoş geldin lahburger bebek

Bariş MANÇO

68. Mahkûm

Koca ekmeği paylaşmak dururken
Tek bir lokmanın kavgası uğruna
İşte sonunda yalnızız baş başa
Kırık bir sazın son telleri gibi

Mahkûm ettik kendimizi, yalnız ve yan yana yaşamaya
Mahkûm ettik kendimizi, sonsuza dek böyle yaşamaya
Sevmek nedir öğrenmeden, gençliği görmeden yaşlanmaya

Gözlerden uzak sevişmek dururken
İç dünyamızı korumak uğruna
İşte sonunda yalnızız baş başa
Tıpkı bir dalın son direkleri

Mahkûm ettik kendimizi, yalnız ve yan yana yaşamaya
Mahkûm ettik kendimizi, sonsuza dek böyle yaşamaya
Sevmek nedir öğrenmeden, gençliği görmeden yaşlanmaya

Mahkûm ettik kendimizi, yalnız ve yan yana yaşamaya
Mahkûm ettik kendimizi, sonsuza dek böyle yaşamaya
Bitmez soğuk gecelere, sevgiden arınmış yalnızlığa

Bariş MANÇO

69. Müsaadenizle Çocuklar

Bir sabah baktım ne göreyim, bizim sokakta şenlik var
Büyükler kös kös otururken, adam oluvermiş çocuklar
Patlamaz olmuş tüfekler, gelmiş Karamürsel sepetler
Tren kalkmış gitmekte, hadi geçmiş olsun birilerine

Kınalar yakalım elimize (Kınalar yakalım elimize)
Sahip olalım dilimize (Sahip olalım dilimize)
Aman dikkat belimize (Aman dikkat belimize)
Şimdi müsaadenizle çocuklar, sıra bana geldi çocuklar
İş başa düştü çocuklar, hazır mıyız?

Eh Barış Abi aşk olsun... Aç koynuna kuş konsun
Çek ipini rahvan gitsin, inceldiği yerden kopsun
Kimileri kahve kaynatsın, kimi hâlâ dansöz oynatsın
Leyleğin ömrü iki laklak, değerler oldu tepetaklak

El salla el salla (El salla el salla)
Kol salla kol salla (Kol salla kol salla)
Sağ gösterip sol salla (Sağ gösterip sol salla)
Bir omuz at sağdan salla (Bir omuz at sağdan salla)

Geliyor bir ahu afet, tepeden tırnağa zarafet
Öldür bizi letafet, bizim sonumuz felaket
Hayırdır inşallah kızlar, ne diyor bu uçuk çılgınlar
Hayır mı şer mi göreceğiz artık, sabrın sonu selamet

Kınalar yakalım elimize (Kınalar yakalım elimize)

...

El salla el salla (El salla el salla)

...

Jale: Üz beni, süz beni, püre gibi ez beni
Ajlan-Mine: Pranga tak bana, kapı kapı gez beni
Burak Kut: Benimle oynama çılgınım bebeğim
Of Aman Nalan: Deli gibi seviyorum ölümüne sev beni

Dandini dastana, dinolar bostana
İyi bak hastana, sor beni ustana
El salla el salla, (el salla el salla)

Tayfun: Hadi yine iyisin e gel hadi yanıma
Hakan Peker: Amma velakin kınalar yak bana
Soner Arıca: Ah vefasız yak beni yık beni
Grup Vitamin: Ellere var ama bizlere yok di mi?

Dandini dastana, dinolar bostana

...

Barış MANÇO

70. Nane Limon Kabuğu

Eski adamlar doğruyu söylemiş
Bir çiçekle bahar olmaz
Kişi kendini bilip sağa sola sormalı
Can pazarı bu oyun olmaz

Zürefanın düşkünü beyaz giyer kış günü
Sonunda şifayı kapıp da şaşırınca
Bana gel, beni dinle, iyi yaz
Defteri kalemi al, iyi yaz

Nane, limon kabuğu, bir güzel kaynasın aman
Ha ha ha ha ha içine hatmi çiçeği, biraz çörek otu katasın aman
Ha ha ha ha ha hatta biraz tarçın, bir tutam zencefil aman
Ha ha ha ha ha bin derde deva geliyor, biraz daha sabret güzelim
Ha ha ha ha ha hapşu
Çok yaşa
(Sen de gör)
Rahat ve iyi yaşa

Sen tedbirini al, önünü kış tut, bırak yine de yaz gelsin
Çoğu zaman hesap çarşıya uymaz, sonra dizini döversin

Zürefanın düşkünü beyaz giyer kış günü
Sonunda şifayı kapıp da şaşırınca
Bana gel, beni dinle, iyi yaz
Defteri kalemi al, iyi yaz

Nane, limon kabuğu, bir güzel kaynasın aman
Ha ha ha ha ha içine hatmi çiçeği, biraz çörek otu katasın aman
Ha ha ha ha ha hatta biraz tarçın, bir tutam zencefil aman
Ha ha ha ha ha bin derde deva geliyor, biraz daha sabret güzelim
Ha ha ha ha ha hapşu
Çok yaşa
(Sen de gör)
Rahat ve iyi yaşa

Barış iğneyi kendine batırır, çuvaldızı başkasına
Bol keseden aklı ona buna dağıtır, darısı kendi başına

Zürefanın düşkünü beyaz giyer kış günü
...

Nane, limon kabuğu, bir güzel kaynasın aman
...

Barış MANÇO

71. Nazar Eyle

Nazar eyle nazar eyle
 Nazar eyle nazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle

Yüce Hakan sefere gitmiş
 Bilge Hatun dokuz doğurmuş
 Dokuz oğlan beş yaşına gelmiş
 Dokuzu birden kılıç kuşanmış

Nazar eyle nazar eyle
 Nazar eyle nazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle

Sırma saçlı kırk güzel gelmiş
 Levent boylu kırk yiğide varmış
 Dügün dernek kırk gece sürmüş
 Kırk deve, kırk koyun kurban kesilmiş

Nazar eyle nazar eyle
 Nazar eyle nazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle

Avucuma bir kuş konmuş
 Biri tutmuş kanadın yolmuş
 Biri kesmiş, öteki yemiş
 Garip Barış hani bana demiş

Nazar eyle nazar eyle
 Nazar eyle nazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle
 Gel yanıma pazar eyle / hazar eyle

Barış MANÇO

72. Ne Köy Olur Benden Ne de Kasaba

Kim demişse iki gönül bir olunca
Samanlık seyranmış bir de bana sorsa
El kızı doyar mı çavdar ekmeğiyle
Babası büyütmiş baklava börekle
Geriye ne kaldı bir kuru sevdıyla
Ne köy olur benden ne de kasaba

Gerçekler yaşam gibi ağır ağır önümden geçiyor
Yine de merhaba
Ne köy olur senden ne de kasaba
Bir yaşam gerçek gibi ağır ağır sonuna geliyor
Son bir merhaba

Bariş MANÇO

73. Ne Ola Yâr Ola

Göklerden daha mavi
Denizlerden daha derin
Topraktan güzel kokan
Ne ola?

Rüzgârdan daha serin
Başaklardan daha nazlı
Ay ışığından ılık
Ne ola?

Ahu gibi gözleri baktıkça yürek yakan yâr ola
Cennet bahçesi kokan, göğsünde çiçek açan yâr ola

Damla damla yağmurdan
Boynu bükük çiçeklerden
Daha hüzün verici
Ne ola?

Sonbahar yaprağından
Hele akşam güneşinden
Daha içimi burkan
Ne ola?

Buğulu gözleriyle yollarımı bekleyen yâr ola
Islak dudaklarından bir garip türküsüyle yâr ola

Göç eden kuşlar gibi
Gidip gelir umutlarım
Umudun ötesinde
Ne ola?

Nefesimde yaşayan sıcaklığı paylaşan yâr ola
Yaşam denen uykudan uyanmasını bilen yâr ola

Barış MANÇO

74. Nerede?

Deste deste gül topladım
Gül dalında bülbül ner'de?
Enginlere yelken açtım
Yelkenimde rüzgâr ner'de?

Yaz güneşi kavururken
İki damla suyum ner'de?
Sonbaharda akşam vakti
Erken çöken hüznüm ner'de?

Bulut beyaz umudum ner'de?
Çimen yeşil tutkum ner'de?
Dağlar yüksek gücüm ner'de?
Pınar soğuk coşkum ner'de?

Şifa bulmaz derde düştüm
Derdime dermanım ner'de?
Hiç kapanmaz bir yârem var
Yâreme tek çarem ner'de?

Pamuk elli ninem ner'de?
Gül yanaklı anam ner'de?
Pembe beyaz bacım ner'de?
Yumuk yumuk kızım ner'de?

Yıllar önce telli duvaklı
Bana koşan karım ner'de?
Kâh üzüntüm kâh sevincim
Can yoldaşım kadının ner'de?

Barış MANÇO

75. Olmaya Devlet Cihanda

Usta terzi dar kumaştan bol gömlek diker
Doğru tartan esnaf rahat, huzurlu gezer
Eğrinin ve doğrunun hesabı mahşerde
Dünyada biraz huzur her şeye bedel
Sağlığın nasıl gülüm sen ondan haber ver
İlaç neye yarar vade gelmişse eğer

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi

Han senin, hamam senin, konaklar senin
Tarla senin, çiftlik senin, bağ bostan senin
Diyelim ki dünya malı tümünden senin
Ağız tadıyla yersen bir şeye benzer
Sağlığın nasıl gülüm sen ondan haber ver
İlaç neye yarar vade gelmişse eğer

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi

Barış der biraz tuzum ekmeğim olsa
Buz gibi pınar suyundan bir testim olsa
Bir de şöyle püfür püfür bir çınar gölgesi
Kaç kula nasip olur ki keyfin böylesi

Bir lokma ye, bir yudum iç, bir oh çekiver
İlaç neye yarar vade gelmişse eğer

Halk içinde muteber bir nesne yok devlet gibi
Olmaya devlet cihanda bir nefes sıhhat gibi

Barış MANÇO

76. Osman

Osman, bir deli oğlan, on yedisinde
 Bir dikili taşı yoktu şu fâni dünyada
 Osman yoksul, Osman garip, Osman bir deli oğlan
 Osman sahipsiz, Osman bir âşık oğlan

Şerife, bir güzel kız, on beşinde,
 Şerife ay parçası, Şerife, elma yarısı
 Şerife, bey kızı, Şerife, ağa kızı
 Osman kim, Şerife kim derler
 Derler de araya girerler ağalar beyler

Sana yoksul dediler Osman
 Garip fakir dediler Osman
 Ağa kızı nene gerek
 Seni oyuna getirdiler Osman

Gel büyük sözü dinle Osman
 Hani kan kardeşlik Osman
 O kızı sana yâr etmezler
 Gece vakti dellenme Osman

Bırak o silahı yerine Osman
 Silahla mertlik olmaz Osman
 Allah'ın verdiği canı
 Almak sana mı kaldı Osman?

Destur be tövbe de Osman
 Yüz bin kere tövbe de Osman
 Tetik kolay düşer ama Osman
 Dur Osman, dur, çekme Osman!

Osman bir deli oğlan, on yedisinde
 Bir dikili taşı yok derlerdi şu fâni dünyada
 Osman yoksul, Osman garip, Osman bir deli oğlan
 Osman sahipsiz, Osman bir âşık oğlan

Dinleyin ağalar, dinleyin beyler
 Üç günlük dünyada üç kuruşluk mala gönül verenler
 Bilesiniz artık Osman'ın da bir dikili taşı var
 Bir avuç toprağa dikili bir taşı
 Bir de ağızdan ağıza, dalga dalga yayılan
 Yanık bir türküsü var Osman'ın

Bariş MANÇO

77. Ölüm Allah'ın Emri

Akşam olunca kuşlar dönerken
Bir hüznün çöker, dolar gözlerim
İssız ovaya yağmur inerken
Bir hüznün çöker, dolar gözlerim

Kim aramış kim bulmuş dertlerine çare?
Ölüm Allah'ın emri ayrılık olmasaydı
Of of, of of, of of hele hele yâr

Gün batısında sular kararır
Bir hüznün çöker, dolar gözlerim
Karlı dağlardan aşan yollara
Bir hüznün çöker, dolar gözlerim

Kim aramış kim bulmuş dertlerine çare?
Ölüm Allah'ın emri ayrılık olmasaydı
Of of, of of, of of hele hele yâr

Yıllarca seni bekledim durdum
Göç vakti geldi, artık yoruldum
İstemem tatsın aşk acısını
Her kim anarsa Barış adını

Kim aramış kim bulmuş dertlerine çare?
Ölüm Allah'ın emri ayrılık olmasaydı
Of of, of of, of of hele hele yâr

Barış MANÇO

78. Ömrümün Sonbaharında

Adım anılmaz oldu
Kapım çalınmaz oldu
Ömrümün sonbaharında

Gönlüm katlansın diye
Gören göz görmez oldu
Ömrümün sonbaharında

Saçlarıma düştü aklar
Hüzünlendi akşamlar
Ömrümün sonbaharında

Hep yüzüme kapandı
Dost bildiğim kapılar
Ömrümün sonbaharında

Şarkılar yarım kaldı
Resimler soldu şimdi
Ömrümün sonbaharında

Döktüğüm gözyaşları
Sel oldu aktı gitti
Ömrümün sonbaharında

Elimden kaçırdığım
Gençliğimi özlerim
Ömrümün sonbaharında

Artık hiç dönmeyecek
Sevgiliyi beklerim
Ömrümün sonbaharında

Barış isyan eyleme
Yıllar akıp gidiyor
Ömrümün sonbaharında

Fazla vaktin kalmadı
Giden geri dönmüyor
Ömrümün sonbaharında

Hâlâ kalem tutacak
Bir parça gücüm kaldı
Ömrümün sonbaharında

Hâlâ yazıp çizecek
Birkaç satırım kaldı
Ömrümün sonbaharında

Hâlâ bitirmedığım
Bir yarım şarkım kaldı

Ömrümün sonbaharında

Ve hâlâ beni dinleyen
Bir avuç dostum kaldı
Ömrümün sonbaharında

Hâlâ beni dinleyen
Bir avuç dostum kaldı
Ömrümün sonbaharında

Barış MANÇO

79. S.O.S. Aman Hocam

A (A) B (B) C Ç D E F G
 A (A) B (B) C Ç D E F G
 A B C Ç D E F G
 A B C Ç D E F G
 Yumuşak G
 Yumu yumu şak şak
 Yumuşak G
 H I İ, H İ I, H I İ J K L M N O Ö P R
 S Ş T U Ü V Y Z

Hey, hey, hey
 S.O.S. aman hocam
 S.O.S. canım hocam
 S.O.S. aman hocam
 Yardım et hocam, kurban olam

S.O.S. hipotenüs
 S.O.S. Mark Antonyüs
 S.O.S. malpighi boruları, Aristo mantığı, Diyojen'in soruları
 S.O.S. aminoasitler
 S.O.S. Abbasiler
 S.O.S. ercik bezleri, Öklid, Pisagor, fakülte tezleri
 S.O.S. metanefrozlar,
 S.O.S. omurgasızlar
 S.O.S. petek gözleri, kulağımda hocanın altın sözleri

S.O.S. aman hocam
 S.O.S. canım hocam
 S.O.S. aman hocam
 Yardım et hocam, kurban olam
 S.O.S. aman hocam
 S.O.S. canım hocam
 S.O.S. aman hocam
 S.O.S.

Bariş MANÇO

80. Sahilde

Yıllar önce yine böyle bir Ağustos akşamı
Seninle yürümüştük bu sahilde
Bilmem hâlâ benim gibi sen de hatırlar mısın?
El ele söz vermiştik bu sahilde

Seni bana çok gördüler
İnanmadın mı bana?
Unutmam demiştin sana
O sabah ayrılırken

Şimdi bilmem, kim bilir hangi sahilde ner'desin?
Ben yalnız, acaba sen kiminlesin?

Seni bana çok gördüler
İnanmadın mı bana?
Unutmam demiştin sana
O sabah ayrılırken

Herkes duysun
Tertemiz aşkımın öldüğünü
Tek başıma
Kutladım yıl dönümünü

Bariş MANÇO

81. Sakız Hanım-Mahur Bey

Çocukluğumun geçtiği o eski mahallede
 Aşı boyalı, ahşap, eski bir evde otururlardı
 Sakız Hanım ile Mahur Bey
 Bembeyaz tenli, bembeyaz saçlıydı Sakız Hanım
 Zaten onun için Sakız Hanım derdik kendisine
 Pamuk gibi elleriyle kemençe çalardı
 Eşi Mahur Bey önce biraz nazlanır
 Sonra o da kanunuyla eşlik ederdi Sakız Hanım'a
 Beraber meşk ederlerdi

Yaz akşamlarında
 Açılırdı perdeler
 Yorgun ellerinden
 Dökülürdü nağmeler

İki yıl kadar oluyor
 Önce kanun sustu o eski evde
 Birkaç ay sonra da kemençe
 Ve aşı boyalı ahşap evin perdeleri
 Bir daha açılmamak üzere kapandı
 Evin satılacağı söylentileri başlayınca gittim
 İçeri girdiğimde eski bir koltuğun üzerinde
 Boynu bükük bir kanun
 Ve kanunun göğsüne yaslanmış mahzun kemençeyi gördüm
 Bize rahatsız etmeyin der gibiydiler
 Kıyamadım uzaklaştım

Mahur Bey susunca
 Kapandı perdeler
 Sakız Hanım'la bitti
 O hüznü nağmeler

Bariş MANÇO

82. Sarı Çizmeli Mehmet Ağa (Yaz Dostum)

Yaz dostum; Güzel sevmeyene adam denir mi?
 Yaz dostum; Selam almayana yiğit denir mi?
 Yaz dostum; Altı üstü beş metrelik bez için
 Yaz dostum; Boşa geçmiş ömre yaşam denir mi?

Yaz tahtaya bir daha, tut defteri kitabı
 Sarı çizmeli Mehmet Ağa, bir gün öder hesabı

Yaz dostum; Yoksul görsen besle kaymak bal ile
 Yaz dostum; Garipleri giydir ipek şal ile
 Yaz dostum; Öksüz görsen sar kanadın kolunu
 Yaz dostum; Kimse göçmez bu dünyadan mal ile

Yaz tahtaya bir daha, tut defteri kitabı
 Sarı çizmeli Mehmet Ağa, bir gün öder hesabı

Yaz dostum; Barış söyler kendi bir ders alır mı?
 Yaz dostum; Su üstüne yazı yazsan kalır mı?
 Yaz dostum; Bir dünya ki haklı haksız karışmış
 Yaz dostum; Boşa koysan dolmaz, dolusu alır mı?

Yaz tahtaya bir daha, tut defteri kitabı
 Sarı çizmeli Mehmet Ağa, bir gün öder hesabı

Barış MANÇO

83. Sarıl Bana

Yıkılsın bütün duvarlar birer birer
 Açılsın bütün kapılar teker teker
 Yaklaş bana, gel sokul bana
 Rüyama giriver bu gece
 Helalim oluver bu gece
 Koptu fırtına dört bir yanımda
 Ateşe at beni, sar kollarınla
 Çok yorgunum, sarıl bana
 Dokun bana ne olur

Binlerce ok saplanıyor şu kalbime
 Alev alev ateşin yanıyor yüreğimde
 Yaklaş bana gölgem ol benim
 Rüyama giriver bu gece
 Helalim oluver bu gece
 Koptu fırtına dört bir yanımda
 Ateşe at beni sar kollarınla
 Çok yorgunum sarıl bana
 Dokun bana ne olur

Gururumu aldım ayaklar altına
 Geldim kapına yüz sürmek için
 Haydi artık sen de sil gözyaşlarını
 Süslen, boyan, giyin benim için

Elimde pembe mavi soluk bir çerçeve
 Tüm anılar sanki toplanmış hep o resimde
 Süzül oradan, gel sokul bana
 Rüyama giriver bu gece
 Helalim oluver bu gece
 Koptu fırtına dört bir yanımda
 Ateşe at beni sar kollarınla
 Çok yorgunum sarıl bana
 Dokun bana ne olur

Sokul bana
 Sarıl bana
 Yaklaş bana
 Dokun bana

Bariş MANÇO

84. Seher Vakti

Sabah seher vakti düştüm yola
Anam sordu nire oğul böyle?
Dedim ana fazla sorma
Bağrım yanık yeter sorma
Seher vakti düştüm yola

Günler boyu yol aldım, durmadım
Pınar başlarında konakladım
Dağlar taşlar geçit verdi
Çayır çimen kilim serdi
Seher vakti düştüm yola

Ben bir yeşil gözlü yâr sevmiştim
Gece gündüz başın beklemiştim
Bir kış günü vakit çaldı
Yârim son uykuya daldı
Uyanmadı gitti uzaklara

Yıllarca kurda kuşa dert yandım
Zaman geçer unuturum sandım
Kerem derdiyle yanarmış
Mecnun sararır solarmış
Benim derdim beni vurdu yola

Gurbet ilde ülke ülke gezdim
Yârim için bu şarkıyı düzdüm
Gitarımdan çıkan sesler
Ok gibi bağrımı deler
Seher vakti düştüm yola

Sorarlar, Barış ne edersin or'da?
Nasıl ağır gelmez mi ki sıla?
İşte içim döktüm dostlar
Sorman artık Tanrı aşkına
Benim derdim beni vurdu yola

Barış MANÇO

85. Söyle Zalim Sultan

Sıra sıra dağlardan
Erişilmez yaylalardan
Kuş uçmaz, kervan geçmez
Bilinmez bin bir yoldan
Gel dedin de gelmedim mi?

Söyle gelmedim mi?
Söyle gelmedim mi?
Aman hele hele sultan
Zalım zalım sultan söyle

Gül yüzünden, al yanaktan
Sırma saçtan, bal dudaktan
Kumru gibi kaçan gözden
İnce belden, al topuktan
Sev dedin de sevmedim mi?

Söyle sevmedim mi?
Söyle sevmedim mi?
Aman hele hele sultan
Zalım zalım sultan söyle

Barış kul, sana kurban
Yoktur derdine derman
Hançerini vur sineme
Çok naz ettin zalım sultan
Öl de gayri öleyim mi?

Söyle öleyim mi?
Söyle öleyim mi?
Aman hele hele sultan
Zalım zalım sultan söyle

Barış MANÇO

86. Süleyman

Bizim köyden bir deli oğlan
Yıllar önce gurbete gitti Süleyman (Süleyman)
Bir de duyduk öğrendik ki
Büyük şehirde büyük adam olmuş Süleyman (Süleyman)

Vur davulcu eline üşenme hoppa
Çal zurnacı diline üşenme hoppa

Bir gün sıladan mektubu geldi
Okuduk ki köye dönüyormuş Süleyman (Süleyman)
Çorba kaynadı, pilav da pişti
Sofrayı kurduk düğün misali Süleyman (Süleyman)

Vur davulcu eline üşenme hoppa
Çal zurnacı diline üşenme hoppa

Biz görmeyeli çok değişmiş
Selam sabahı unutmuşsun Süleyman (Süleyman)
Sofraya hemen yerleşiverdin
Belli ki gurbet sana yaramamış Süleyman (Süleyman)

Vur davulcu eline üşenme hoppa
Çal zurnacı diline üşenme hoppa

Yedin içtin afiyet olsun
Neler gördün, anlat bakalım Süleyman (Süleyman)
Tepsiyi biraz da bu tarafa gönder
Müsaade et de bir tadına bakalım Süleyman (Süleyman)

Vur davulcu eline üşenme hoppa
Çal zurnacı diline üşenme hoppa

The name of the guy is Süleyman
Listen to me men he's number one
Şarkının burası turistler için
Neden? Because Süleyman is back in town

Kendini yoksa sultan mı sandın?
Seninki sade isim benzerliği Süleyman (Süleyman)
Bu dünya kimseye kalmamış
Hele bir düşün, niye sana kalsın Süleyman? (Süleyman)

Vur davulcu eline üşenme hoppa
Çal zurnacı diline üşenme hoppa

Bariş MANÇO

87. Süper Babaanne

Babaannem dedemi ilk gördüğü gün tam yüreğinden vurulmuş
Dedem şöyle bir çapkınca bakıp hafifçe bıyığını burmuş
O zamanın erkeği pek bir ağırmış, kızları ise pek bir hoşmuş

Kırk yıl, bir yastıkta tam kırk yıl
Anlat babaanne ölümsüz aşkını
Bir yastıkta tam kırk yıl
Kırk yıl, kırk yıl, kırk yıl

Ufacık bir yuva, nohut oda, bakla sofa ama sapasağlam ayakta
Çeyiz dedikleri yorgan yastık, iki sandık iki de bohça
Gözleri hâlâ dolu dolu oluyor dedemin adını andıkça

Kırk yıl, bir yastıkta tam kırk yıl
Anlat babaanne ölümsüz aşkını
Bir yastıkta tam kırk yıl

Süper babaanne, seni çok seviyoruz
O büyük aşkları inan biz de yaşıyoruz
Bugünkü genç kızlar yarının anneleri dersin
İnan gençleri anlayan bir tek sensin
Tüh tüh tüh tüh maşallah nazar değmez inşallah

Süper babaanne, seni çok seviyoruz
O büyük aşkları inan biz de yaşıyoruz
Zaman değişir ama aşklar değişir mi?
Yıllar sonra biz de böyle diyeceğiz değil mi?
Tüh tüh tüh tüh maşallah nazar değmez inşallah

Babaanneme göre zamane kızları pek bir hoş ama pek bir zormuş
Hele hele beyleri dede gibi olmasa da her şeyi zor beğenir olmuş
E beyleri zor bey, e kızları zor kız gençlerin işi pek bir zormuş

Kırk yıl, bir yastıkta tam kırk yıl
Anlat babaanne ölümsüz aşkını
Bir yastıkta tam kırk yıl

Dişi kuş yuvasını severek kuracak ki bu iş tamamına ersin
Erkek kanadını şöyle bir açacak ki bu iş tamamına ersin
Beyleri zorsa da kızları zorsa da bu iş tamamına ersin

Kırk yıl, bir yastıkta tam kırk yıl
Anlat babaanne ölümsüz aşkını
Bir yastıkta tam kırk yıl

Süper babaanne...

Barış MANÇO

88. Unutamadım

Dün yine yapayalnız dolaştım yollarda
Yağmurlarda ıslanan bomboş sokaklarda
Gözlerimde yaş, kalbimde sızı, unutmadım seni
Unutamadım, unutamadım, ne olur anla beni

Unutmak kolay demiştin, alışırsın demiştin
Öyleyse sen unut beni, yeter ki benden isteme
Gözlerimde yaş, kalbimde sızı, unutmadım seni
Unutamadım, unutamadım, ne olur anla beni

Yıllar ikimizden de çok şeyler götürmüş
Sen yeni yuva kurarken beni paramparça bölmüş
Gözlerimde yaş, kalbimde sızı, unutmadım seni
Unutamadım, unutamadım, ne olur anla beni

Unutmak kolay demiştin, alışırsın demiştin
Öyleyse sen unut beni, yeter ki benden isteme
Gözlerimde yaş, kalbimde sızı, unutmadım seni
Unutamadım, unutamadım, ne olur anla beni

Bariş MANÇO

89. Unutamıyorum

Yıllar sonra yine karşıdayım
Bırak biraz yanında kalayım
Sen tek mutlu ol başka arzum yok
Bense seni unutamıyorum

Duydum bugün evleniyormuşsun
Başkasının oluyormuşsun
Sen tek mutlu ol başka arzum yok
Bense seni unutamıyorum

Doya doya son bir görmek istedim
Çok yakışmış beyaz gelinliğin
Sen tek mutlu ol başka arzum yok
Bense seni unutamıyorum...

Meraklanma tekrar gideceğim
Aranıza girmeyeceğim
Sen tek mutlu ol başka arzum yok
Bense seni unutamıyorum
Bense seni unutamıyorum
Bir türlü seni unutamıyorum

Bariş MANÇO

90. Vur Ha Vur

Dağların üstünden doğdu bir yıldız
Askere alındı on iki bin kız
Yollara döküldük er kişiyiz biz
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur
Yollara döküldük er kişiyiz biz
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur

Çalınan davulları düğün mü sandın?
Nazlı bayrağı sen gelin mi sandın?
Top tüfek vuruşmayı çümbüş mü sandın?
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur
Top tüfek vuruşmayı çümbüş mü sandın?
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur

Karadeniz içinde yatar gemiler
Topçu dağları döver, yer gök iniler
Yavuklusu Barış'ını dört gözle bekler
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur

(Baykoca Destanı Versiyonu):
Dağların üstünden doğdu bir yıldız
Deftere alındı on iki bin kız
...

Karadeniz içinde yatar gemiler
Topçu dağları döver, yer gök iniler
Banuçiçek, Baykoca'yı bir ümit bekler
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur
Banuçiçek Baykoca'yı bir ümit bekler
Vur ha kardaş vur, vur ha vur ha vur

Deftere alınanların pek çoğu dönmedi
Banuçiçek, Baykoca'nın dönüşünü bekledi, bekledi

Barış MANÇO

91. Yeni Bir Gün

Gözlerim kurşun gibi
Ağır ağır açıldı bu sabah
Merhaba dünya

Penceremdeki güvercin
Tahta masam, boş şişeler
Can dostum Çomar merhaba
Tatlı komşu Ayşe Teyze
Emekli Salih öğretmen
Yeni bir gün doğdu merhaba
Dostlar merhaba
Yeni bir gün doğdu merhaba

Gözlerim kurşun gibi
Ağır ağır açıldı bu sabah
Merhaba dünya

Bariş MANÇO

92. Yine Yol Göründü Gurbete

Yine yol göründü gurbete
Güz geldi yapraklar döküldü
Martılar göç etti, turnalar süzüldü
Yine yol göründü gurbete

Köyüme kara kış çökse de
Âşıklar boynunu bükse de
Desen ki nazlı yâr insafa gelse de
Yine yol göründü gurbete

Acı keder hep bana
Kardeş, bacı, ana, baba
Benim olsa bütün dünya
Yetmez ki

Derdimi kimlere söyleyim?
Ben garip Barış'ım neyleyim?
Anadan, babadan, yuvadan uzakta
Yine yol göründü gurbete

Acı keder hep bana
Kardeş, bacı, ana, baba
Benim olsa bütün dünya
Yetmez ki

Barış MANÇO

93. Yol

Uçsuz bucaksız bir yolda
Yürüyorum tek başıma
Herkes hakkını helal etsin
Kalmasın tek bir lokma

Bu yolda ölmek var
Belki de dönmek
Ömür bitse bile
Yol bitmeyecek

Bazen buz gibi bir pınardan
İçiyorum kana kana
Bazen kızgın kumlar üstünde
Yürüyorum yana yana

Bu yolda ölmek var
Belki de dönmek
Ömür bitse bile
Yol bitmeyecek

Bu dünya hancı biz garip yolcu
Haydi bastır be oğlum
Allah'a bir can borcumuz var
Bir tek ona güven
Yolun açık olsun

Baki kalan bu kubbede
Hoş bir seda biliyorsun
Binin yarısı beş yüz
Daha ne düşünüyorsun

Topraktan geldi insan
Yine toprağa dönecek
İki lokma ekmek için
Ömür boyu dövüşecek

Bariş MANÇO

94. Yol Verin Ağlar Beyler

Selam olsun ağalar beyler
Mor sümbüllü alaca dağlar
Yol verin hele bir yol geçeyim
Yol verin yâre kavuşayım
Yol verin ağalar beyler
Bitsin bu hasret

Bekledim tam yedi iklim geçti
Bekledim bağ bahçe bozuldu
Yol verin ağalar beyler
Bitsin bu hasret

Seherde eser ılık rüzgâr
Hasretliği çekenler anlar
Yol verin hele bir yol geçeyim
Yol verin yâre kavuşayım
Yol verin ağalar beyler
Bitsin bu hasret

Bekledim tam yedi iklim geçti
Bekledim bağ bahçe bozuldu
Yol verin ağalar beyler
Bitsin bu hasret

Bariş MANÇO

95. Yolla Yârim Tez Yolla

Dağlar aşım hazar eyledim
Her gördüğüm güzele nazar eyledim
Hakikat sofrası kurulunca
Bir salkım üzüme pazar eyledim

Söylemeye varmıyor dilim
Sazım çalmaz oldu, tutmuyor elim
Ben ettim sen eyleme gülüm
Ne olur affet beni Allah aşkına

Yolla yârim tez yolla
Oyalı da mendile sar yolla
İki tel kopar saçından
Kınalı da mendile sar yolla

Yolla, yolla
Yolla, meleklerle ver yolla
Yolla, yolla
Yeter beklettiğin beni Allah aşkına

Yolla yârim tez yolla....

Hasret kaldım seni sevmeye
Sana gelip düğümleri çözmeye / (Teker teker düğmelerin çözmeye)
Usulca göğsüne yaslanıp
Bir sabah vakti koynunda ölmeye

Coştı gönlüm sel gibi çağlar
Aramıza girmiş dumanlı dağlar
Barış derdini söyler, ağlar
Yeter affet beni Allah aşkına

Barış MANÇO

96. Zehra

Halamın kızı Zehra dostlar başına
Bize sık sık gelir gece yatısına (Zehra)
Bir geçerken uğramıştı tam on sekiz ay oldu
O gün bugün bizde kalıyor Zehra (Zehra)

Zehra seni çok seviyorum
Bir türlü sana git diyemiyorum
Ama artık anla be Zehra

Zehra seni çok sevizyoruz
Bir türlü sana git diyemiyoruz
Ama artık anla be Zehra

Bak işte, sulandı gözlerin yine dolu dolu
Bak işte, bu hâliyle beni ediyor deli deli
Bak işte, sulandı gözlerin yine dolu dolu
Bak işte, bu hâliyle beni ediyor deli deli

Kulun olayım kölen olayım
Hemen darılma hala kızı Zehra
Kulun olayım kölen olayım
Kes ağlamayı hala kızı Zehra

Çayına biber koydum
Çorbasına reçel kattım
Hapşırık tozu serptim hırkasına (Zehra)

Yatağına fare koydum
Dolabına kurbağa
Ama yine bana mısın demedi Zehra (Zehra)

Zehra seni çok seviyorum

...

Yatağımlı al, yorganımı al
Makasımı, tarağımlı, kederimi al
Terliğımlı al, bardağımlı al
Havlumu, tabağımlı, çatalımı al

Bir şu köhne evimin tapusu var
Ne hacet Zehra onu da al

Bariş MANÇO

EK 2. BARIŞ MANÇO’NUN ESERLERİNİN LİSTESİ

Albümler:

- ✓ 2023 (1975, Yavuz & Burç Plakçılık)
- ✓ Baris Mancho (1976, Sony Music Columbia)
- ✓ Yeni Bir Gün (1979, Yavuz & Burç Plakçılık)
- ✓ 20. Sanat Yılı Disco Manço (1980, Türküola Plak)
- ✓ Sözüm Meclisten Dışarı (1981, Türküola Plak)
- ✓ Estağfurullah... Ne Haddimize! (1983, Türküola Plak)
- ✓ 24 Ayar (1985, Emre Plak)
- ✓ Değmesin Yağlı Boya (1986, Emre Plak)
- ✓ Ful Aksesuar '88 Manço - Sahibinden İhtiyaçtan (1988, Emre Plak)
- ✓ Darısı Başınıza (1989, Yavuz & Burç Plakçılık)
- ✓ Mega Manço (1992, Emre Plak)
- ✓ Müsaadenizle Çocuklar (1995, Emre Plak)
- ✓ Live in Japan (1996, Emre Plak)
- ✓ Mançoloji (1999, Emre Plak)

Derlemeler/Ekstralar:

- ✓ Dünden Bugüne (1971, Sayan Plak)
- ✓ Sakla Samanı Gelir Zamanı (1977, Yavuz & Burç Plakçılık)
- ✓ Düğün Plağı (1978)
- ✓ Dağlar Dağlar / İşte Hendek İşte Deve (1986, Harika Plak)
- ✓ Hal Hal (1989, Türküola Plak)
- ✓ Ben Bilirim (1993, Yavuz & Burç Plakçılık)
- ✓ Sarı Çizmeli Mehmet Ağa (1993, Yavuz & Burç Plakçılık)
- ✓ Dağlar Dağlar Klasikleri (1996, Coşkun Plak)
- ✓ 2023 New (2004, Emre Plak)
- ✓ Kızılıklar Oldu Mu? (2009, Coşkun Plak)

45'likler:

- 1962: Twist In USA (Çalışılan Grup: Harmoniler; Şirket: Grafson Plak)
- 1962: Do The Twist (Çalışılan Grup: Harmoniler; Şirket: Grafson Plak)
- 1963: Dream Girl (Çalışılan Grup: Harmoniler; Şirket: Grafson Plak)
- 1964: Baby Sitter (Çalışılan Grup: Jacques Denjean Orchestra; Şirket: Rigolo)

- 1964: Quelle Peste (Çalışılan Grup: Jacques Denjean Orchestra; Şirket: Rigolo)
- 1964: Jenny Jenny (Çalışılan Grup: Jacques Denjean Orchestra; Şirket: Rigolo)
- 1966: Il Arrivera (Çalışılan Grup: Les Mistigris; Şirket: Sahibinin Sesi)
- 1966: Bien Fait Pour Toi (Çalışılan Grup: Les Mistigris; Şirket: Sahibinin Sesi)
- 1967: Big Boss Man (Çalışılan Grup: Les Mistigris; Şirket: Sayan Plak)
- 1967: Kol Düğmeleri (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1968: Kızılıklar Oldu mu (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1968: Bebek (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1968: Karanlıkların İçinde (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1968: Boğaziçi (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1969: Unutamıyorum (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1969: Ağlama Değmez Hayat (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1969: Kağızman (Çalışılan Grup: Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1970: Derule (Çalışılan Grup: Ve; Şirket: Sayan Plak)
- 1970: Dağlar Dağlar (Çalışılan Grup: Ve; Şirket: Sayan Plak)
- 1971: İşte Hendek İşte Deve (Çalışılan Grup: Moğollar; Şirket: Sayan Plak)
- 1971: Binboğa'nın Kızı (Çalışılan Grup: Moğollar, Kaygısızlar; Şirket: Sayan Plak)
- 1972: Fil ile Kurbağa (Çalışılan Grup: Kaygısızlar, Les Mistigris)
- 1972: Ölüm Allah'ın Emri (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Türküola Plak)
- 1973: Lambaya Püf De (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Yavuz & Burç Plakçılık)
- 1973: Gönül Dağı (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Yavuz & Burç Plakçılık)
- 1974: Nazar Eyle (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Yavuz & Burç Plakçılık)
- 1974: Bir Bahar Akşamı (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Yavuz & Burç Plakçılık)
- 1975: Ben Bilirim (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Yavuz & Burç Plakçılık)
- 1976: Vur Ha Vur (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Yavuz & Burç Plakçılık)
- 1977: Nick The Chopper (Çalışılan Grup: George Hayes Orchestra, Kurtalan Ekspres; Şirket: Yavuz & Burç Plakçılık)
- 1981: Eğri Büğrü (Çalışılan Grup: Kurtalan Ekspres; Şirket: Türküola Plak)

Sanatçının Albümlerinde Yer Alan Ezgiler:

2023 Albümü (1975)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Acıh da Bağa Vir	Barış Manço	Barış Manço
2. Kayaların Oğlu	Barış Manço	Barış Manço
3. 2023	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
4. Yol Verin Ağalar Beyler	Barış Manço	Barış Manço
5. Uzun İnce Bir Yoldayım	Aşık Veysel Şatıroğlu	Aşık Veysel Şatıroğlu
6. Yine Yol Göründü Gurbete	Barış Manço	Barış Manço
7. Gülme Ha Gülme!	Barış Manço	Barış Manço
8. Gelinlik Kızların Dansı	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
9. Kara Haber	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
10. Vur Ha Vur!	Barış Manço	Barış Manço
11. Durma Ha Durma	Barış Manço	Barış Manço
12. Tavuklara Kışt De!	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
13. Dere Boyu Kavaklar	Anonim	Anonim

Sanatçının, ilk stüdyo albümüdür. 45'likler döneminin sonlarında albüm olarak nitelendirilen bu ilk eseri 2023 adıyla 1975 yılında Yavuz & Burç Plakçılık şirketi tarafından piyasaya çıkmıştır.

Baris Mancho (1976)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Little Darlin'	Barış Manço	Barış Manço
2. Lonely Man	Barış Manço	Anonim
3. Old Paulin'	Jonathan P. Glemser	Jonathan P. Glemser
4. Lucky Road	Barış Manço	Barış Manço
5. Emerald Garden	Barış Manço	Barış Manço
6. Nick The Chopper	Barış Manço	Barış Manço
7. Tell Me Old Man	Barış Manço	Aşık Veysel Şatıroğlu
8. Blue Morning Angel	Barış Manço	Barış Manço
9. Lady Of The Seventh Sky	Barış Manço	Barış Manço
10. Ride On Miranda	Barış Manço	Barış Manço
11. Dragon Fly	Barış Manço	Barış Manço

Sanatçının, Baris Mancho adıyla 1976 yılında Sony Music Columbia şirketi tarafından tamamı yabancı parçalardan oluşan öncelikle Avrupa'da çıkmış albümüdür.

Yeni Bir Gün (1979)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Sarı Çizmeli Mehmet Ağa	Barış Manço	Barış Manço
2. Gesi Bağları	Anonim	Anonim

3. Çoban Yıldızı	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
4. Bir Selam Sana	Barış Manço	Barış Manço
5. Ne Ola Yar Ola	Barış Manço	Barış Manço
6. Aynalı Kemer	Barış Manço	Barış Manço
7. 2024	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
8. İkinci Yolculuk	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
9. Ham Meyvayı Kopardılar Dalından	Anonim	Anonim
10. Yeni Bir Gün	Barış Manço	Barış Manço
11. Anlıyorsun Değil mi?	Barış Manço	Barış Manço
12. Ne Köy Olur Benden Ne de Kasaba	Barış Manço	Barış Manço
13. Elveda Ölüm	Barış Manço	Barış Manço
14. Bir Kelebeğin Yaşam Öyküsü	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço

1979 yılında, sanatçı 36 yaşındayken Yeni Bir Gün adıyla Yavuz & Burç Plakçılık'tan çıkan albümüdür.

Sanat Yılı Disco Manço (1980)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Eğri Büğrü	Barış Manço	Barış Manço
2. Hüseyini Selam	Söz Yok (Enstrümantal)	Kılıç Danışman
3. Dağlar Dağlar (Disko)	Barış Manço	Barış Manço
4. Nazar Eyle (Disko v1)	Barış Manço	Barış Manço
5. Gamzedeyim (Disko)	Tatyos Efendi	Tatyos Efendi
6. Ben Bilirim (Disko)	Barış Manço	Barış Manço
7. Nazar Eyle (Disko v2)	Barış Manço	Barış Manço
8. İşte Hendek İşte Deve (Disko)	Barış Manço	Barış Manço
9. Dere Boyu Kavaklar (Disko)	Anonim	Anonim
10. Kâtip Arzuhalim (Disko)	Pir Sultan Abdal	Barış Manço
11. Nick The Chopper (Disko)	Barış Manço	Barış Manço
12. Ne Ola Yar Ola	Barış Manço	Barış Manço
13. Burası Muş'tur	Anonim	Anonim
14. Taksim	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
15. Yeni Bir Gün	Barış Manço	Barış Manço
16. Anlıyorsun Değil mi?	Barış Manço	Barış Manço
17. Ne Köy Olur Benden Ne de Kasaba	Barış Manço	Barış Manço
18. Elveda Ölüm	Barış Manço	Barış Manço
19. Kervan Taksim	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
20. Dragon Fly (Disko)	Barış Manço	Barış Manço

Sanatçının, 20. Sanat Yılı Disco Manço adıyla Türküola şirketinden 1980 yılında, 20. Sanat Yılı anısına özel olarak hazırladığı albümüdür. Albümün içeriğindeki şarkılar disko düzenlemeleriyle yer almıştır ve günümüzde remiks olarak hazırlanan şarkıların bir anlamda temelini atmıştır.

Sözüm Meclisten Dışarı (1981)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Âdem Oğlu Kızgın Fırın Hava Kızı Mercimek	Barış Manço	Barış Manço
2. Ali Yazar Veli Bozar	Barış Manço	Barış Manço
3. Arkadaşım Eşşek	Barış Manço	Lale Manço
4. 2025	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
5. Bahçede Hanımeli	Anonim	Barış Manço
6. Gülpembe	Barış Manço	Ahmet Güvenç
7. Hamburger	Söz Yok (Enstrümantal)	Celal Güven
8. Alla Beni Pulla Beni	Barış Manço	Barış Manço
9. Şehrazat	Barış Manço	Barış Manço
10. Dönence	Barış Manço	Celal Güven
11. Cacık - Sözüm Meclisten Dışarı	Barış Manço	Barış Manço
12. Hal Hal	Barış Manço	Barış Manço
13. Ce Sera Le Temps (v2)	Andre Soulac	Barış Manço

Sanatçının, 1981 yılında Sözüm Meclisten Dışarı adıyla Türküola müzik şirketinden çıkan albümüdür. Albüme adını veren parça Cacık olarak da geçebilmektedir.

Estağfurullah... Ne Haddimize! (1983)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Halil İbrahim Sofrası	Barış Manço	Barış Manço
2. Geçti Dost Kervanı	Pir Sultan Abdal	Pir Sultan Abdal
3. Kazma	Barış Manço	Barış Manço
4. Bal Sultan	Barış Manço	Barış Manço
5. Bebek (v2)	Anonim	Anonim
6. Aman Yavaş Aheste!	Barış Manço	Barış Manço
7. Kol Düğmeleri (v3)	Barış Manço	Barış Manço
8. Eski Bir Fincan	Barış Manço	Barış Manço
9. Selahaddin Eyyubi'nin Yeğeni Aslan Yürekli Rısar'ın Kız Kardeşine Karşı	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
10. Çıt Çıt Çedene	Anonim	Celal Güven

Sanatçının, 1983 yılında Estağfurullah... Ne Haddimize! adıyla Türküola müzik şirketinden çıkan albümüdür. “Selahaddin Eyyubi'nin Yeğeni Aslan Yürekli Rısar'ın Kız Kardeşine Karşı” parçası deneysel çalışmalarından biridir. Ayrıca “Kazma” parçası aslında önce Eurovision elemeleri için yazılmış daha sonra sanatçı tarafından geri çekilmiştir.

24 Ayar (1985)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Söyle Zalim Sultan	Barış Manço	Murat Uysalefe
2. Bugün Bayram	Barış Manço	Barış Manço
3. Mahkûm	Barış Manço	Celal Güven

4. Dört Kapı	Bariş Manço	Bariş Manço
5. La Casa Della Mamma Tulipano	Maria Rita Epik	Bariş Manço
6. Old Paulin'	Jonathan P. Glemser	Jonathan P. Glemser
7. Gibi Gibi	Bariş Manço	Bariş Manço
8. Lahburger	Bariş Manço	Bariş Manço
9. Abbas Yolcu	Bariş Manço	Jean Jacques Falaise
10. Dut Ağacı	Bariş Manço	Jean Jacques Falaise
11. You And I	Maureen Swinkbank	Jean Jacques Falaise

Sanatçının, 1985 yılında 24 Ayar adıyla Türküola müzik şirketinden çıkan albümüdür. “La Casa Della Mamma Tulipano”nun Türkçe versiyonu olan “Dön Desem Döner Misin Bana?” adlı parça, albümün Avrupa baskısında yer almıştır.

Değmesin Yağlı Boya (1986)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. S.O.S. Aman Hocam	Bariş Manço	Bariş Manço
2. Süper Babaanne	Bariş Manço	Bariş Manço
3. Nerede?	Bariş Manço	Bariş Manço
4. Düriye	Bariş Manço	Bariş Manço
5. Olmaya Devlet Cihanda	Bariş Manço	Bariş Manço
6. Unutamadım	Bariş Manço	Bariş Manço
7. İşte Hendek İşte Deve (15 Yıl Sonra)	Bariş Manço	Bariş Manço
8. Osman	Bariş Manço	Celal Güven
9. Al Beni	Bariş Manço	Bahadır Akkuzu

Sanatçının, 1986 yılında Değmesin Yağlı Boya adıyla Emre Plak'tan çıkan albümüdür.

Ful Aksesuar '88 Manço - Sahibinden İhtiyaçtan (1988)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Nane Limon Kabağı	Bariş Manço	Bariş Manço
2. Ahmet Bey'in Ceketi	Bariş Manço	Bariş Manço
3. Affet Beni	Bariş Manço	Ufuk Yıldırım
4. Gönül Ferman Dinlemiyor	Bariş Manço	Bahadır Akkuzu
5. Ömrümün Sonbaharında	Bariş Manço	Bariş Manço
6. Anahtar	Bariş Manço	Bariş Manço
7. Kalpler Beraber	Bariş Manço	Ufuk Yıldırım
8. Zehra	Bariş Manço	Celal Güven
9. Sakız Hanım - Mahur Bey	Bariş Manço	Bahadır Akkuzu
10. Sahilde	Bariş Manço	Bariş Manço

Sanatçının, 30. sanat yılı anısına özel kartonet ve tasarımıyla hazırladığı albümdür. 1988 yılında Sahibinden İhtiyaçtan adıyla Emre Plak'tan çıkmıştır.

Darısı Başınıza (1989)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Kara Sevda	Barış Manço	Barış Manço
2. Domates Biber Patlıcan	Barış Manço	Barış Manço
3. 7'den 77'ye	Barış Manço	Barış Manço
4. Delikanlı Gibi	Barış Manço	Barış Manço
5. Günaydın Çocuklar	Barış Manço	Barış Manço
6. Kezban	Barış Manço	Barış Manço
7. Can Bedenden Çıkmayınca	Barış Manço	Barış Manço
8. Güle Güle Oğlum	Barış Manço	Barış Manço
9. Hatırlasana	Barış Manço	Barış Manço
10. Hayır	Barış Manço	Barış Manço

Sanatçının, 1989 yılında Darısı Başınıza adıyla Yavuz & Burç Plakçılık'tan çıkan albümüdür. Bu albümün ardından Barış Manço 1991'de devlet sanatçısı unvanını almıştır.

Mega Manço (1992)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Süleyman	Barış Manço	Barış Manço
2. Hemşerim Memleket Nire?	Barış Manço	Barış Manço
3. Ayı	Barış Manço	Barış Manço
4. Gel	Barış Manço	Barış Manço
5. Yine Bir Gülnihal	H. Dede Efendi	H. Dede Efendi
6. Allah'ım Güç Ver Bana	Barış Manço	Barış Manço
7. Dıral Dede'nin Düdüğü	Barış Manço	Barış Manço
8. Ayrılık	Anonim	Anonim
9. Tuti-i Mucize Gûyem	B. Mustafa Itri Efendi	B. Mustafa Itri Efendi
10. Rüya	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço

Sanatçının, 1992 yılında Mega Manço adıyla Emre Plak müzik şirketinden çıkan albümüdür. “Süleyman” ve “Ayı” hitleri; Türk Sanat Müziği yorumları “Tuti-i Mucize Gûyem” ve “Yine Bir Gülnihal” ile Azeri türküsü “Ayrılık” parçaları da bu albümde yer almaktadır.

Müsaadenizle Çocuklar (1995)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Müsaadenizle Çocuklar	Barış Manço	Barış Manço

2. Bal Böceği	Bariş Manço	Bariş Manço
3. Yolla Yârim Tez Yolla	Bariş Manço	Bariş Manço
4. Al Beni	Bariş Manço	Bariş Manço
5. Sarıl Bana	Bariş Manço	Bariş Manço
6. Benden Öte Benden Ziyade	Bariş Manço	Bariş Manço
7. Gül Bebeğim	Bariş Manço	Bariş Manço
8. Beyhude Geçti Yıllar	Bariş Manço	Bariş Manço
9. Yol	Bariş Manço	Bariş Manço
10. En Büyük Mehmet Bizim Mehmet	Bariş Manço	Bariş Manço

Sanatçının, 28 Şubat 1995'te Müsaadenizle Çocuklar adıyla Emre Plak'tan piyasaya çıkan albümüdür. Albümün kartonetinde yer alan “*Son Kullanma Tarihi:*” ibaresi belki bir espri belki de anlamlı bir mesajdı. Çünkü sanatçının son stüdyo albümüdür.

Live in Japan (1996)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Dönence (Konser)	Bariş Manço	Celal Güven
2. Domates Biber Patlıcan (Konser)	Bariş Manço	Bariş Manço
3. Unutamadım (Konser)	Bariş Manço	Bariş Manço
4. Hemşerim Memleket Nire? (Konser)	Bariş Manço	Bariş Manço
5. Dağlar Dağlar (Konser)	Bariş Manço	Bariş Manço
6. Yine Yol Göründü Gurbete (Konser)	Bariş Manço	Bariş Manço
7. Nane Limon Kabuğu (Konser)	Bariş Manço	Bariş Manço
8. Gülpembe (Konser)	Bariş Manço	Ahmet Güvenç
9. Toki No Tabibito	Daisaku Ikeda	Ufuk Yıldırım
10. Kara Sevda (Konser)	Bariş Manço	Bariş Manço

Sanatçının, ilk ve tek konser albümüdür. Japonya konserinin canlı performans kayıtlarından oluşan bir albümdür. 1996 yılında Live in Japan adıyla Emre Plak şirketi tarafından yayımlanmıştır. Albümde, “Affet Beni” adlı parçanın Japonca söz yazılmış versiyonu olan “Toki No Tabibito” da yer almaktadır.

Mançoloji (1999)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Dağlar Dağlar	Bariş Manço	Bariş Manço
2. Gülpembe	Bariş Manço	Ahmet Güvenç
3. İşte Hendek İşte Deve	Bariş Manço	Bariş Manço
4. Sarı Çizmeli Mehmet Ağa	Bariş Manço	Bariş Manço
5. Kara Sevda	Bariş Manço	Bariş Manço
6. Hal Hal	Bariş Manço	Bariş Manço

7. Kol Düğmeleri	Bariş Manço	Bariş Manço
8. Unutamadım	Bariş Manço	Bariş Manço
9. Aynalı Kemer	Bariş Manço	Bariş Manço
10. Beyhude Geçti Yıllar	Bariş Manço	Bariş Manço
11. Nazar Eyle	Bariş Manço	Bariş Manço
12. Can Bedenden Çıkmayınca	Bariş Manço	Bariş Manço
13. Dönence	Bariş Manço	Bariş Manço
14. Anlıyorsun Değil Mi?	Bariş Manço	Bariş Manço
15. Gül Bebeğim	Bariş Manço	Bariş Manço
16. Halil İbrahim Sofrası	Bariş Manço	Bariş Manço
17. Yolla Yârim Tez Yolla	Bariş Manço	Bariş Manço
18. Nick The Chopper	Bariş Manço	Bariş Manço
19. Alla Beni Pulla Beni	Bariş Manço	Bariş Manço
20. Domates Biber Pathican	Bariş Manço	Bariş Manço
21. Ben Bilirim	Bariş Manço	Bariş Manço
22. Sakız Hanım - Mahur Bey	Bariş Manço	Bahadır Akkuzu
23. Gibi Gibi	Bariş Manço	Bariş Manço
24. 40. Yıl	Söz Yok (Enstrümantal)	Bariş Manço

1998'de çalışmalarına başlanan, seçilen 23 efsane parçanın yeniden düzenlenmesiyle ortaya çıkarılan “Best Of” kıvamında bir albümdür. Albümdeki tek yeni parça “40. Yıl”dır. Bu parçanın sözlerini yazmaya, 11 yıl önce “Ömrümün Sonbaharında” adlı parçasında da tahmin ettiği gibi fırsat bulamamıştır. Albümün çalışmaları sanatçının ölümünden hemen önce sonlanmış ve ölümünden sonra Mançoloji adıyla Emre Plak tarafından piyasaya sürülmüştür.

Dünden Bugüne (1971)

Eser Adı	Söz/Güfte	Müzik/Beste
1. Dağlar Dağlar	Bariş Manço	Bariş Manço
2. Kirpiklerin Ok Ok Eyle	Anonim	Anonim
3. Kağızman	Anonim	Anonim
4. Küçük Bir Gece Müziği	Söz Yok (Enstrümantal)	Bariş Manço
5. Kol Düğmeleri	Bariş Manço	Bariş Manço
6. Derule	Anonim	Anonim
7. İşte Hendek İşte Deve	Bariş Manço	Bariş Manço
8. Seher Vakti	Bariş Manço	Ahmet Güvenç
9. Anadolu	Söz Yok (Enstrümantal)	Bariş Manço
10. Ağlama Değmez Hayat	Cengizhan Altuntaş	Mehmet İlgin
11. Lory	Bariş Manço	Bariş Manço

12. Kâtip Arzuhâlim

Pir Sultan Abdal,
Barış Manço

Âşık Veysel Şatıroğlu

Sanatçının, Sayan Plak'tan ayrıldıktan sonra bu plak şirketi tarafından 45'liklerden derlenerek piyasaya sürülen albümüdür.

Sakla Samanı Gelir Zamanı (1977)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Gamzedeyim	Tatyos Efendi	Tatyos Efendi
2. Gönül Dağı	Neşet Ertaş	Neşet Ertaş
3. Nazar Eyle	Barış Manço	Barış Manço
4. Bir Bahar Akşamı	Fuat Edip Baksı	Selahattin Pınar
5. Hey Koca Topçu	Kul Mustafa	Barış Manço
6. Ben Bilirim	Barış Manço	Barış Manço
7. Ölüm Allah'ın Emri	Barış Manço	Barış Manço
8. Küheylan	Barış Manço	Barış Manço
9. Lambaya Püf De!	Tamburacı Pehlivan	Osman Barış Manço
10. Çay Elinden Öteye - Rezil Dede	Anonim	Anonim

1977'de Yavuz & Burç Plakçılık'ın, sanatçının 45'liklerden derleyerek piyasaya sürdüğü toplama bir albümdür.

Ben Bilirim (1993)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Ben Bilirim	Barış Manço	Barış Manço
2. Gönül Dağı	Neşet Ertaş	Neşet Ertaş
3. Lambaya Püf De!	Tamburacı Pehlivan	Osman Barış Manço
4. Küheylan	Barış Manço	Barış Manço
5. Ölüm Allah'ın Emri	Barış Manço	Barış Manço
6. Gamzedeyim	Tatyos Efendi	Tatyos Efendi
7. Burası Muş'tur	Anonim	Anonim
8. Bir Bahar Akşamı	Fuat Edip Baksı	Selahattin Pınar
9. Estergon Kalesi	Anonim	Anonim
10. Gülme Ha Gülme!	Barış Manço	Barış Manço
11. Hey Koca Topçu	Kul Mustafa	Barış Manço
12. Nazar Eyle	Barış Manço	Barış Manço
13. Dere Boyu Kavaklar	Anonim	Anonim
14. Ce Sera Le Temps	Andre Soulac	Barış Manço

Sanatçının, 1970'li yılların başında ve ortalarında çıkan çeşitli 45'liklerinin birleştirilmesiyle oluşturulmuş, Yavuz & Burç Plakçılık tarafından 1993'te çıkarılan derleme albümüdür.

Dağlar Dağlar Klasikleri (1996)

Eser Adı	Söz / Güfte	Müzik / Beste
1. Dağlar Dağlar	Barış Manço	Barış Manço
2. Derule	Anonim	Anonim
3. Kağızman	Anonim	Anonim
4. Seher Vakti	Barış Manço	Barış Manço
5. Kâtip Arzuhâlim	Pir Sultan Abdal, Barış Manço	Âşık Veysel Şatıroğlu
5. Ölüm Allah'ın Emri	Barış Manço	Barış Manço
6. Unutamıyorum	Tatyos Efendi	Tatyos Efendi
7. Anadolu	Söz Yok (Enstrümantal)	Barış Manço
8. Binboğa'nın Kızı	Barış Manço	Barış Manço
9. İşte Hendek İşte Deve	Barış Manço	Barış Manço
10. Ay Osman	Anonim	Anonim
11. Kol Düğmeleri	Barış Manço	Barış Manço
12. Kirpiklerin Ok Eyle	Anonim	Anonim
13. Ağlama Değmez Hayat	Cengizhan Altuntaş	Mehmet İlgin

Sanatçını, 60'ların sonu ve 70'lerin başındaki 45'liklerden derlenerek Coşkun Plak tarafından 1993 yılında yayımlanan albümüdür.

EK 3. ÖĞRENCİNİN AKADEMİK ÖZ GEÇMİŞİ

Kişisel Bilgiler			
Adı ve Soyadı	Edip TAŞDEMİR		
E-postası/Web Sayfası			
Bildiği Yabancı Diller	İngilizce		
Uzmanlık Alanı	Türkçe eğitimi Yabancı dil olarak Türkçe öğretimi		
Öğrenim Bilgileri			
	Üniversite	Bölüm	Yıl
Lisans	Mustafa Kemal Üniversitesi	Türkçe Eğitimi Bölümü	2012
2. Lisans	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	İlköğretim Bölümü	2015
Yüksek Lisans	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi	Türkçe Eğitimi Ana Bilim Dalı	2017
Tez Başlığı	Barış Manço Ezgilerinde Ekin Değerleri		
Tez Danışmanı	Doç. Dr. Hatice İrem ÇOMOĞLU		
Akademik Eserler			
(Makale, kitap, kitap bölümü, bildiri, poster, sergi, konser vb. eserlerden kaynakça yazım kurallarına göre en fazla 10 eser yazılmalıdır.) Tezden üretilen yayınlar * ile işaretlenmelidir.			
Taşdemir, E. (2015). Türkçe Eğitimi Bölümü 1 ve 4. Sınıf Öğrencilerinin Kavramlaştırma Becerilerinin Karşılaştırılması. M. V. Coşkun, N. Açık Önkaş, N. İpek Eğilmez, H. Fırat, Ö. Fidan, D. Çetin, S. Turhan Tuna, M. Sargın, P. G. Özkaya, Z. E. Erdemir, G. Özşavlı & H. Çelik (Ed.), <i>Türkçenin Eğitimi-Öğretimine Yönelik Çalışmalar</i> içinde (s. 345-352). Ankara: Pegem Akademi. ISBN: 978-605-318-149-1.			
Taşdemir, E. & Coşkun, M. V. (2016). Türkçe Eğitimi Bölümü Birinci ve Dördüncü Sınıf Lisans Öğrencilerinin Bağdaştırma Algılarının Belirlenmesi. <i>EJER Congress 2016 Bildiri Kitabı</i> içinde (s. 674-682). Ankara: Anı Yayıncılık. ISBN: 978-605-140-127-1. *			
Taşdemir, E. & Coşkun, M. V. (2016). Türkçe Ders Kitaplarında Tarihî Değerler. A. Kiriş Avaroğulları (Ed.), <i>4. Uluslararası Tarih Eğitimi Sempozyumu 2016 Tam Metin Kitabı</i> içinde (s. 320-330). ISBN: 978-605-4397-56-3. *			
Taşdemir, E. & Coşkun, M. V. (2016). Türkçe Ders Kitaplarındaki Şiir Türü Metinlerde Uzak Bağdaştırmalar. N. Akpınar Dellal & H. Yokuş (Ed.), <i>Uluslararası Çağdaş Eğitim Araştırmaları Kongresi Tam Metin Bildiri Kitabı</i> içinde (s. 675-683). Ankara: Pegem Akademi. DOI: 10.14527/9786053186380, ISBN: 978-605-318-638-0. *			
Taşdemir, E. & Coşkun, M. V. (2017). Zaman ve Mekân Temasında Uzak Bağdaştırmalarla Türkçe Ders Kitabı. H. G. Topdemir, Y. Antinkurt, Ç. Kaya & E. İliman Püsküllüoğlu (Haz.), <i>2. Uluslararası Felsefe, Eğitim, Sanat ve Bilim Tarihi Sempozyumu ve Sergisi Sempozyum Bildirileri Kitabı</i> içinde (s. 220-231). *			
Taşdemir, E. (2016). 5, 6, 7 ve 8. Sınıf Türkçe Ders Kitaplarında Yakın ve Uzak Bağdaştırmalar ve Türkçe Öğretmeni Adaylarının Bağdaştırma Algıları (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü: Muğla. **			

Alanyla İlgili Bilimsel Kuruluşlara Üyelikler
Alanyla İlgili Aldığı Ödüller

